

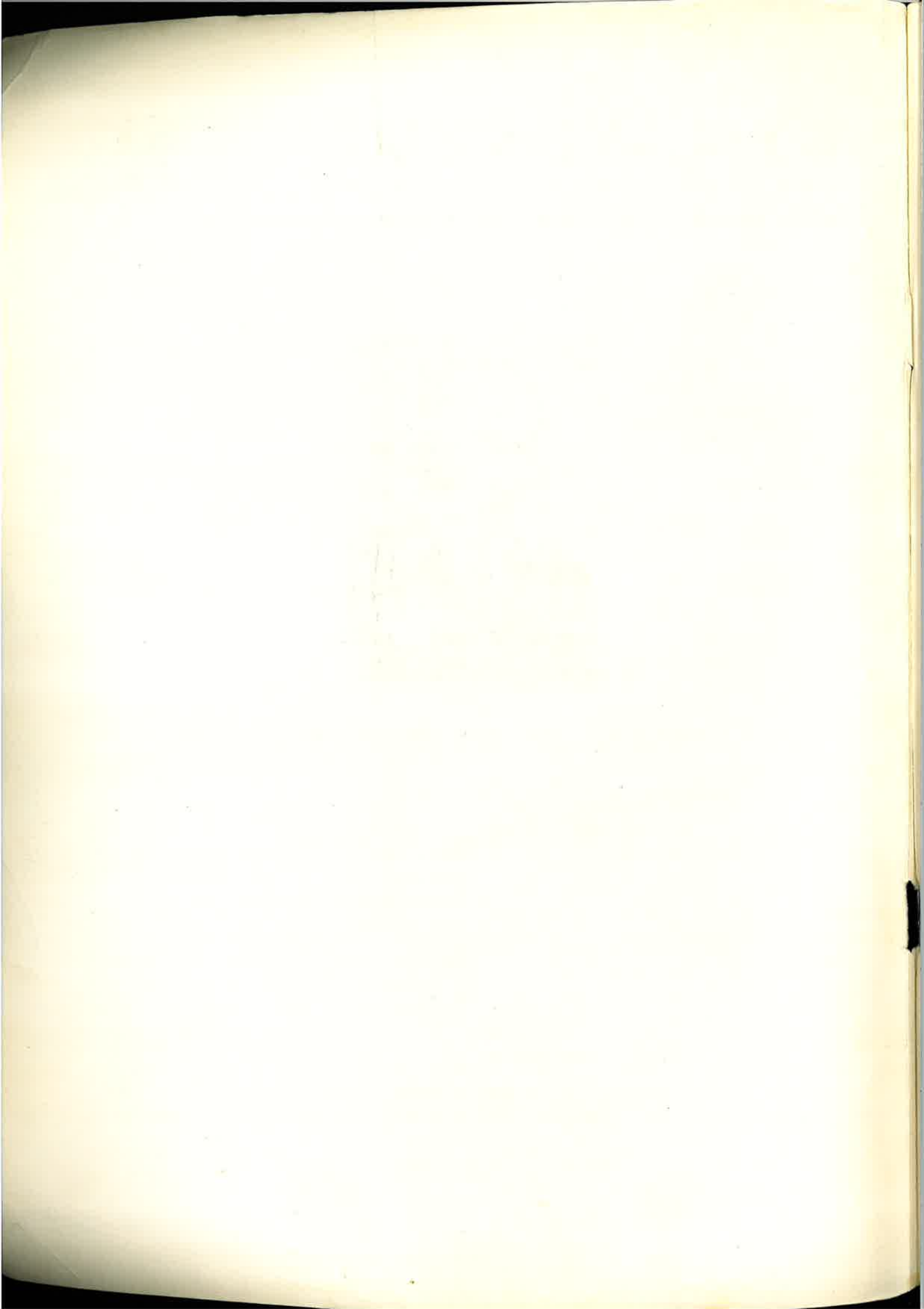
1949
N° 4

KOTI

KOUQU
S KOTI

05.1
KYM

Kymi-Yhtymä

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN JULKAISU

N:o 4 - 1949.

Yhdeksäs vuosikerta.

KAUPPANEUVOS NICOLAI HERRMANN

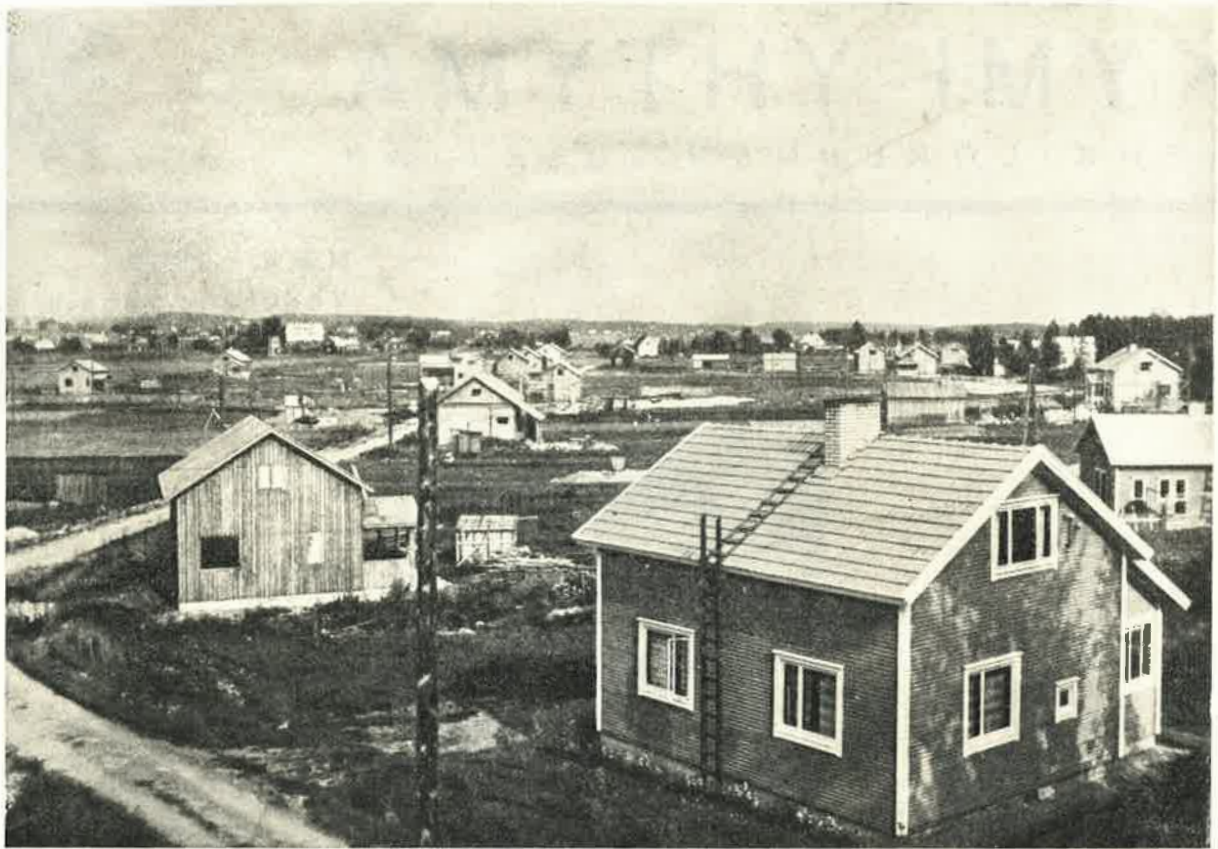
60-vuotias.

60 vuotta täyttää joulukuun 11 p:nä Kymin Oy:n myyntipäällikkö, kauppaneuvos Nicolai Herrmann Kuusankoskella.

Kauppaneuvos Herrmann on syntynyt Riiasa. Siellä hän on myös käynyt koulunsa ja suorittanut ylioppilastutkinnon v. 1906. Kymin Oy:n palvelukseen hän tuli marraskuun 1 p:nä 1912 laskuttajaksi yhtiön pääkonttoriin. Vuonna 1913 hän siirtyi kirjeenvaihtajaksi myyntiosastolle ja nimitettiin v. 1918 kirjeenvaihtosaston päälliköksi, v. 1919 myyntipäällikön apulaiseksi sekä v. 1921 prokuristiksi ja vakinaiseksi myyntipäälliköksi.

Kauppaneuvos Herrmann on tehnyt lukuisia opintomatkoja Euroopan sekä Pohjois- ja Ete-

lä-Amerikan tärkeimpiin myyntikeskuksiin. Hän kuuluu jäsenenä Suomen Paperitehtaitten Yhdistyksen I Osaston (sanomalehtipaperi) ja II Osaston (muut paperilaadut) sekä Paperikonttorin (kotimainen myynti) johtokuntiin ynnä pohjoismaisten yhdistysten Scannews'in, Scanfin'in ja Scansulfit'in johtokuntiin, joiden yhdistysten tarkoituksena on huolehtia yhteisistä eduista maailmanmarkkinoilla. Hän on usean kerran kuulunut siihen kauppavaltuuskuntaan, joka on käynyt Moskovassa neuvottelemassa Neuvostoliiton ja Suomen välisistä kauppasopimuksista. Ansioistaan kaupallisella alalla hän sai tänä vuonna kauppaneuvoksen arvonimen.

Yleiskuva Kymenrannan omakotialueen läntisestä päästä syyskuussa 1949.

„OMA TUPA – OMA LUPA“.

*Välähdyksiä sanoin ja kuvin Kymin Oy:n Kuusankosken tehtait-
ten työläisten omakotirakennustoiminnasta.*

Kun omakotirakennustoiminta yhtiömme palveluksessa olevien työntekijäin keskuudessa on kuluneen kesän aikana Kuusankoskella osoittanut ilahduttavan suurta vilkastumista, on lehtemme edustaja valokuvaajan kera käynyt tutustumassa eri puolilla kuntamme alueella jo valmiisiin ja parhaillaan rakenteilla oleviin omakotitaloihin.

Kiertokäynti aloitettittin Kymenrannassa sijaitsevalta "markan tontti"-alueelta, jolta yhtiö on tähän mennessä jakanut 102 omakotitonttia. Näille tonteille on nyt valmistunut 9 rakennusta asuttavaan kuntoon, vesikatossa ja viimeistelyvaiheessa on 23 taloa sekä perustus- ja runkovaiheessa 21. Vertailun vuoksi mainittakoon, että marraskuussa 1948 alueella oli 6 valmista taloa, 11 oli vesikatossa ja muuten rakenteilla samoin 11, joten edistymistä on pidettävä sangen hyvänä, huomioonottaen ne vaikeudet, joiden kanssa omakotirakentajat ovat saaneet

kamppailla, ennenkuin työ on päässyt edes tyydyttävään alkuun.

Toinen, jokseenkin samansuuruinen omakoti-alue on muodostunut Tähteeseen, missä suurin osa paikkakuntamme niin sanotuista rintamiestonteista sijaitsee. Työt tällä alueella ovat päässeet alkuun varsinaisesti vasta tämän vuoden puolella, mutta siitä huolimatta toistakymmentä omakotirakentajaa on saanut rakennustyönsä alulle ja varmaa on, että ensi kevääseen mennessä tällä alueella on kuvannollisesti sanoen saatu suorastaan ihmeitä aikaan.

Omakotirakennustoiminta ei kuitenkaan ole keskittynyt vain edellämäinittuille alueille, vaan eri puolille kuntaa on jo valmistunut tai on valmistumaisillaan useita uutisrakennuksia. Niskalassa, Pappilan pellolla, Maunukselassa ja monessa muussa paikassa tehdään lujasti työtä oman kodin pystyttämiseksi.

Suoritetun tiedustelun perusteella voidaan ar-

Tällaiselta näyttää
"markan tontti"-alueen
itäinen pää nykyisin.

Myös Tähteen rintama-
miestonttialueella —

— ovat työt alkaneet.

Eino Piiran omakotitalo Multamäen tien varrella.

vioida, että yhtiömme palveluksessa olevien omakotirakentajien toimesta valmistunee vielä kuluvan vuoden aikana parikymmentä asuintaloa ja vuosien 1950—51 aikana kumpanakin vuonna vähintään 25 omakotirakennusta. Kun lisäksi mainitsemme, että noin 70:llä tontin omistajalla on rakennuslupa jo hankittuna, vaikka eivät vielä ole aloittaneet rakentamista, niin saatamme hyvin käsittää, kuinka suuri merki-

tys omakotirakennustoiminnalla paikkakuntamme asuntotuotannon lisäämisen ja samalla myös asuntopulan lievittämisen kannalta katsoen on.

Tähänastiset saavutukset ja se kiinnostus, joka tätä toimintaa kohtaan jatkuvasti on olemassa, antavat ilahduttavan ja rohkaisevan kuvan tehdasväestömme yritteliäisyydestä ja reippaasta omatoimisuudesta luoda perheelleen entistä paremmat asuinmahdollisuudet. Liikkues-

Armas Vanhatalon uusi talo uuden hautausmaan tien varrella.

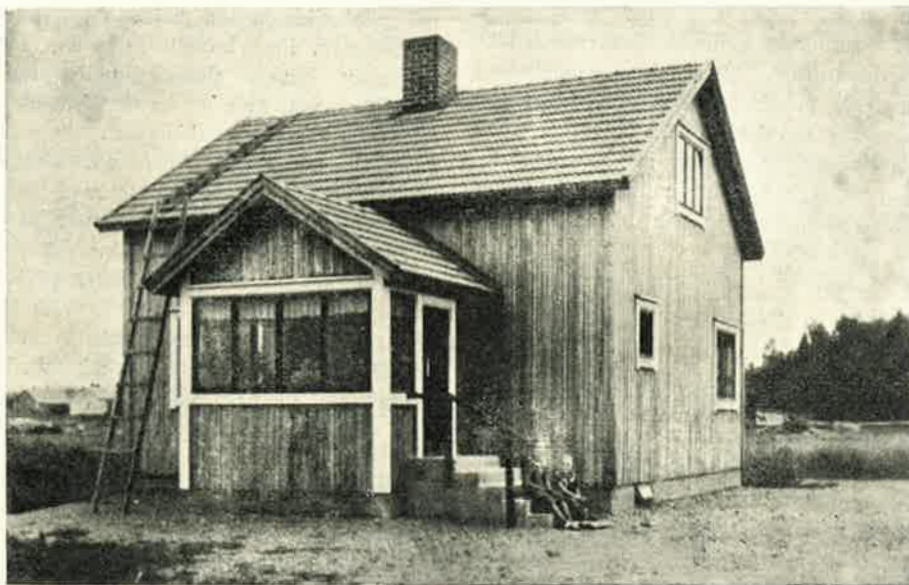

Lauri Hämäläisen rakentama talo Takaharjussa.

sa omakotirakennustyömailla ja keskustellessa rakentajien kanssa kiinnittyy huomio erikoisesti siihen suureen vakavuuteen ja uupumattomaan sitkeyteen, jolla kukin rakentaja on käynyt vaatimaan tehtävänsä käsiksi. On sykehdyttävää nähdä ja todeta, kuinka puoliset tukevat toisiaan ja millä innolla kaikki muutkin perheenjäsenet haluavat olla mukana tuomassa kukin mahdollisuuksiensa ja kykyjensä mukaan oman kortensa yhteiseen kekkoon. Siinä ei uurasteta vain omaksi hyväksi, vaan koko yhteiskunnan

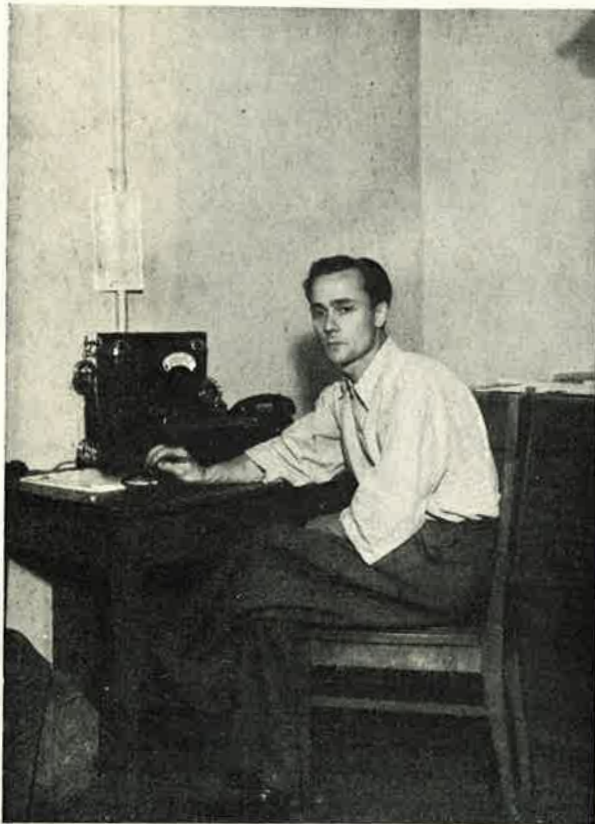
etua silmällä pitäen. On syytä vilpittömästi onnitella omakotirakentajia ja toivottaa heille jatkuvaa menestystä aherruksessaan.

Kun omakotirakennustoiminnassa ilmenee mitä moninaisimpia pulmakysymyksiä, on yhtiön sosiaaliosaston tehtävänä ollut koettaa mahdollisuuksien mukaan avustaa rakentajia. Neuvonta- ja opastustoiminta on nyttemmin ulotettu myös keittiöiden, kellareiden ja komerotilojen sisustamista käsittäväksi. Tämän neuvontatyön suorittaa sosiaaliosaston kotitalousneuvoja.

Jaakko Huuskosen omakoti Kymenrannassa.

Miehiä työnsä ääressä.

Arvo Niilola.

Puhelimenkäyttäjää joutuu silloin tällöin kokemaan harmillisen pettymyksen. Puhelin on mykkä, keskuksesta ei tule vastausta, vaikka kuinka veivaisi tai naputtelisi tai koputtelisi tai vaikkapa kääntäisi koko rakkineen nurin päin, mikäli nimittäin on kysymys pöytäpuhelimesta. Manauksen kohteiksi joutuvat tällöin ensi kädessä puhelinvälittäjät, hiljaisen tai äänekkään, riippuen asianomaisen puhelimenkäyttäjän temperamentista. Mutta nuo manaukset eivät ainakaan siitä puhelimesta kantaudu keskusneitosten ja -rouvien korviin, koska puhelin on mykkä. Mitäs muuta kuin yrittää toisesta puhelimesta, jos sellainen on lähetyvillä, ja niin saa syytön puhelinvälittäjäparka useinkin kuulaa sanaryöpyn, joka sisältää valikoituja "kohteliaisuuksia"

Mainittakoon, että sosiaaliosastolla on nähtävänä erilaisten keittiökalusteiden mallikappaleita ja piirustuksia. Edelleen osaston kotitalousneuvoja antaa ohjeita pihamaiden ja kotipuutarhojen järjestelyssä sekä taimien hankinnassa. Mikäli omakotirakentajat haluavat, voivat he myös palovakuutusasioissa kääntyä sosiaaliosaston puoleen. Samoin välittää osasto kaivovesien puhdistustutkimusten suoritusta.

sia" hitaudesta tai tehtävän huonosta hoitamisesta tai muusta sellaisesta. Kun hän sitten saa suunvuoron, on vastaus maltillinen ja kohtelias, vaikka hermot ovatkin työvuoron aikana saattaneet monta kertaa joutua kovalle koetukselle. Vika ei ole keskuksen henkilökunnassa, vaan joko puhelimesta tai johdoissa. Selitys tyydyttää, mutta vain harvoin katsoo soittaja asiakseen pyytää anteeksi. Sen sijaan hän latautuu uudella sanaryöpyllä ja antaa sen purkauksia siihen henkilöön, joka lähinnä vastaa keskuksen teknillisestä puolesta. Ja se on täällä meidän yhtiömme keskuksessa Kymintehtaalla puhelinasentaja Niilola. Hänet on nyt tarkoitus lukiollemme esitellä eikä jotain puhelinvälittäjää, kuten alkulauseesta ehkä voi luulla. Mutta lupaamme, että lähitulevaisuudessa käymme myös niitten pakeilla, joitten äänen ensiksi puhelimestamme kuulemme, ja annamme heidän kertoilla yhtiä ja toista keskuspöydän ääressä kokemaansa.

Sitä, mikä edellä tuli sanotuksi, ei voida yleistää kaikkia puhelimenkäyttäjää koskemaan, mutta se on vain räikeä esimerkki siitä, että niinkin voi tapahtua. Onneksi sentään puhelimenkäyttäjien valtaisa enemmistö on kokonaan toista lajia.

Esiteltävämme, puhelinasentaja Arvo Armas Niilola n tapasimme pääkonttorin kellarikerroksessa sijaitsevan puhelinkeskuksen releehuoneessa, mistä kaapelit jakautuvat keskuspöytään ja ulkolinjoille. Siellä hän sillä kertaa istui n.s. koejakin ääressä, laitteen, jonka avulla saa helposti selville, onko puhelimen jouduttua epäkuntoon vika keskuksessa vai linjoilla vaiko itse puhelinkoneessa.

Niilola on syntynyt heinäkuun 17 p:nä 1912 Kuusankoskella. Isäkin oli yhtiömme palveluksessa työskennellen Kymintehtaan puuseppäverstaassa. Kansakoulun ja ammattikoulun käytyään Niilolan teki mieli ryhtyä maalariksi ja hän pääsikin työhön yhtiön maalarinverstaaseen. Pian hänelle kuitenkin selvisi, ettei tämä ollutkaan hänen alansa, vaikka mestari vakuuttikin, että hyvin maalarin ammatti miehensä elättää. Vuonna 1929 hän siirtyikin sähköverstaalle, sen puhelinsuolelle, ja siitä se ura sitten urkeni eikä katumusta ole tarvinnut lykätä. Nykyisessä toimessaan hän oli ensin yhdessä monttööri Kari-vainajan kanssa ja tämän kuoleman jälkeen hän on sitten yksinään tehtäviä hoitanut. Yksinään ei tarkoita sitä, että hänen pitäisi olla joka paikassa, keskuksessa ja linjoilla, vaan hän huolehtii siitä, että viat tulevat korjatuiksi, saaden tähän avuksi miehiä sähköverstaalta. Tärkeimmissä linjahommissa, kuten esim. kaapelinvedossa, hän on sensijaan tavallisesti ollut mukana. Hänen apunaan keskuksessa on kaksi miestä, joista toinen on asentaja ja toinen vastaoppilasasteella. Vuonna 1938 Niilola oli Ammattienedistämislaitoksen puhelinasentajakursseilla, joista pohjakurssi kesti 2 kuukautta ja täydennyskurssi 3 viikkoa. Sotien välillä hän oli v. 1941 toista kuukautta perehtymässä uusimpiin virtauksiin puhelinalalla ruotsin-

maalaisen puhelinyhtiön L. M. Ericssonin suomalaisessa tytäryhtiössä Helsingissä.

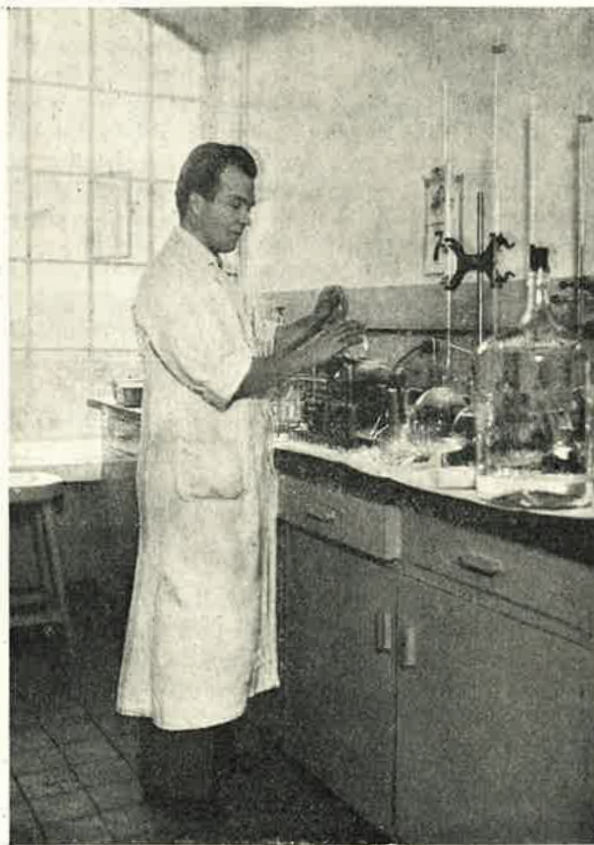
Yhtiöllämme on, kuten tunnettua, puoliautomaattikeskus sekä eri osastojen välistä puhelinliikennettä varten lisäksi täysautomaattikeskus. Edellinen on 579-numeroinen ja jälkimmäisessä on tasan 100 numeroa. Työtä antavat nämä vaikka millä mitalla ja tärkeimmissä tapauksissa on lähdettävä vaikka keskellä yötä.

Mitkä sitten ovat tavallisimmat vikojen aiheuttajat? Tähän kysymykseemme saimme vastaukseksi, että ukonilma ja myrsky sellaisia ovat. Ukkonen vikuuttaa kelloja, kuulokkeita y.m. ja myrskytuuli panee ulkolinjat sekaisin. Myös varokkeet palavat ja joskus releetkin, varsinkin silloin, jos ne ovat samassa linjassa sähköjohtojen kanssa. Ilmakaapeleita vikuutetaan usein varomattomalla käsittelyllä, kun ei olla tietoisia niiden tarkoituksesta. Kiusallisimmat viat ovat kuitenkin keskuspöydän avaimissa sattuvat, niitä kun ei pääse korjaamaan juuri muuten kuin laittamalla koko keskus pariiksi kolmeksi minuutiksi mykäksi. Näinkin on satunut ja jos vastakin sattuu, niin älkööt puhelimenkäyttäjät hermostuko, vaan ymmärtäkööt, mikä on kysymyksessä. Vikoja aiheuttavat joskus myös pikkupojat, jotka rautalankoja heittelemällä ja paperileijojaan lennättelemällä saavat aikaan puhelinjohtojen kietoutumisen toisiinsa. Eristäjien kivittämistä ovat poikaset niin ikään harrastaneet, vaikkakin pienemmässä mittakaavassa. Halua pommittelemiseen olisi ehkä enemmänkin olemassa, mutta onneksi puhelinjohtot ovat yleensä vilkasliikenteisillä paikoilla, joten pojat eivät kiinnijoutumisen pelosta uskalla eristäjiä kohti kiviä heitellä. Vikojen korjaamiseen ryhdytään tavallisesti heti, mutta useampien vikojen samanaikaisesti sattues-
sa työssä on noudatettava määrättyä tärkeysjärjestystä.

Kun Kuusankosken keskus juuri näihin aikoihin muutetaan täysautomaattiseksi, niin tiedustelimme, mitä se vaikuttaa yhtiön keskuksen toimintaan. Hra Niilola mainitsi tällöin, että kun yhtiön keskuksen kautta pyydetään puhelu Kuusankosken keskuksen yhdistettyihin puhelimiin, niin tästä lähtien on soittajan aina tiedettävä sen puhelimen numero, johon hän aikoo päästä. Yhdistäminen nimittäin tapahtuu suoraan yhtiön keskukselta numerolevyä pyörittämällä, mutta se vie jonkun verran aikaa, joten jälleen on uudistettava toivomus, etteivät puhelimenkäyttäjät hermostuisi. Ja erikoisesti on painettava mieleen se, että nimihuudolla ei Kuusankosken keskuksen pyrittäessä päästä enää silloin, kun keskus aloittaa toimintansa täydellisesti automatisoituna.

Ja lopuksi tiedustelimme Niilolan vapaa-ajan harrastuksia, mutta niihin ei kuulema työn takia aikaa liike-
ne. Kalastus on kuitenkin mieluisaa hommaa, niin kesällä kuin talvellakin, ja Urajärven rannalla kuuluu omatekoinen vene odottavan omistajaansa vesien riistaa pyytämään. Aikoinaan on Niilola metsästellytkin ja ollut palokuntatyössä mukana, mutta, kuten mainittu, nämä harrastukset on täytynt jättää.

Toinen tämänkertainen esiteltävämme on laborantti Eino Henrik Rihula, joka työskentelee Kymintehtaan Paperitehtaan ylimmässä kerroksessa sijaitsevassa Pää-

Eino Rihula.

laboratoriossamme. Kun lukijaimme joukossa varmaankin löytynee monia sellaisia, jotka eivät koskaan ole missään laboratoriossa käyneet eivätkä muutenkaan liene tietoisia enempää tällaisen laitoksen tarkoituksesta ja merkityksestä kuin myöskään työskentelystä siellä, niin tulkoon heti alkuun sanotuksi, että nimitys laboratorio johtuu latinalaisesta sanasta labor (työ) ja tarkoittaa laitosta, jossa tehdään kokeellisia tutkimuksia ja joka on varustettu tällaiseen työhön tarvittavilla koneilla ja aparaateilla. Laborantti on henkilö, joka suorittaa töitä josakin laboratoriossa. Työn tulokset tällaisessa laitoksessa ovat yleensä vaikeasti nähtävissä, sillä useimmiten ne esiintyvät vain paperilla, määrättyinä kirjoituksina ja numeroina. Ja kuitenkin, mikäli on kysymys tehtaan laboratorion, niillä saattaa olla esimerkiksi tuotannon laatuun nähden jopa ratkaiseva merkitys. Niin mielenkiintoista kuin lukijasta ehkä olisikin perehtyä asiaan tarkemmin, meillä ei valitettavasti ole tämän sarjamme puitteissa mahdollisuutta ryhtyä sitä edes pääpiirteittäin selostamaan, mutta toivomme voivamme tuonnempänä julaista asiantuntijan kirjoituksen tältä alalta.

Tapasimme esiteltävämme työnsä ääressä Päälaboratoriossa, jossa hän parhaillaan oli suorittamassa kiisuntuhkan rikkipitoisuuden määritystä. Kun valokuva oli otettu, saimme tehdä kiertokäynnin Päälaboratorion eri osastoilla, minkä jälkeen jätimme esiteltävämme jatkamaan työtään sovituaamme myöhemmin tapahtuvasta kohtaamisesta haastattelua varten.

Eino Rihula on suhteellisen nuori mies ja toistaiseksi

vielä poikamies. Hän on syntynyt marraskuun 17 p:nä 1921 Kymintehtaalla. Käytyään kansakoulun hän meni ammattikouluun, jonka neljännellä luokalla ollessaan hän kuten kaikki luokkatoverinsakin joutui olemaan neljänä päivänä viikossa työssä tehtaalla. Rihula työskenteli rakennusosastolla juoksupoikana lukuvuoden loppuun saakka, jolloin hän siirtyi Kymintehtaan Paperitehtaalle, ollen siellä ensin prässipoikana ja myöhemmin apumiehenä rullakoneella. Hän joutui kuitenkin työssään tapaturman uhriksi loukaten vasemman kätensä, jota joutui sitten sairaalassa parantelemaan. Jotta toipilasajaksi ei menisi hukkaan, hän suoritti sairaalomallaan autokoulun kurssin. Oltuaan kätensä täydellisesti parannuttua vielä jonkun aikaa paperitehtaalla, hän siirtyi Talousosastolle autonkuljettajaksi. Puolen vuoden kuluttua hänen oli lähdettävä asevelvollisuuttaan suorittamaan, mikä tapahtui radiojoukoissa ja alkoi v. 1943. Siellä hän sai myös jalkaväkikoulutusta ja suoritti sähköttäjätutkinnon. Kotiuduttuaan syksyllä 1944 hän tuli töihin jälleen Talousosastolle. Kun asepalveluksesta palanneille ryhdyttiin järjestämään pikakoulutuskursseja, ilmoitettiin Rihulalle yhtiön taholta, että hänellä olisi mahdollisuus päästä laboranttikursseille Helsinkiin. Siinä olikin aprikoimista ja puntaroimista tarpeeksi, koska tuntemusta kemian alalla oli vähän eikä työkokemusta lainkaan. Mutta tarjous oli houkutteleva ja niinpä hän uskaltautuikin mainituille kursseille saatuaan ensin kolmen viikon aikana valmennusta yhtiön laboratoriossa. Kurssit pidettiin v. 1945 Helsingin teknillisessä oppilaitoksessa ja kestivät neljä kuukautta. Oppilaita oli kolmisenkymmentä, kaikki teollisuuslaitosten välityksellä tulleita ja monet jo pitemmänkin aikaa laboratoriossa työskennelleitä. Opetusohjelma käsitti perehtymistä kemiaan ja sen eri aloihin, ja puolet kurssiajasta käytettiin teoreettiseen ja toinen puoli käytännöllisen opiskeluun. Alussa tuntui kovin sekavalta kemiallisten kaavojen parissa painiskellessa, mutta hyvinhän siitä sitten kuitenkin selvisi. Pikakoulutuskursseilla Rihula sai pohjan tulevalle ammatilleen ja kursseilta palattuaan hänelle järjestettiin paikka silloisessa Keskuslaboratoriossa, jonka nimi sittemmin muutettiin Päälaboratorioksi. Viime vuonna hän hakeutui oppilaaksi Tampereen teknilliseen kouluun, sen kemialliselle osastolle, ja pääsikin, aloittaen opiskelunsa viime syksynä. Kuluneen kesän aikana hän oli jälleen työssä Päälaboratoriossa ja lähti syyskuun puolivälissä jatkamaan opintojaan. Teknillisten koulujen kurssi pitemmäksi viime vuonna 3-vuotiseksi, joten Rihula on ensimmäisiä pitemmän kurssin oppilaita.

Työskentelystä laboratoriossa Rihula kertoi mm., että se keskittyy suurelta osalta käyntitarkkailuun ja tuotannon laatututkimuksiin. Erikoisen tärkeitä ovat paperin ja selluloosan laatu- ja lujuuustutkimukset, joten työssä joudutaan liikkumaan sekä kemian että fysiikan alalla. Kun tehtaast haluavat tietää eri aineitten kokoomuksia, ne lähettävät näytteitä Päälaboratorioon, joka sitten tutkii, mitä aineita ja paljonko kutakin ne sisältävät. Muutamilla tehtailla on kyllä omat pikkulaboratorionsa, mutta niiden toiminta kohdistuu käyntitarkkailuun ja valvontaan vain määrättyissä prosesseissa, koska niillä ei ole välineistöä enempää kuin henkilökuntaakaan tarpeeksi. Kokeita ja tutkimuksia Päälaboratoriossa suoritettaessa aineita käsitellään vain pienen osassa, niitä

käytetään vain grammoittain eikä kiloittain. Vaa'at ja punnukset ovat myöskin sen mukaisia, niin että paino voidaan määritellä jopa gramman tuhannesosan tarkkuudella. Huvittavana esimerkkinä siitä, mitä kaikkea laboratoriossa joudutaan tutkimaan, Rihula mainitsi, että kerran sinne lähetettiin pullollinen perunasoppaa erästä ruokalasta. Maustako vai vitamiineista lienee ruokailijain keskuudessa syntytyä erimielisyyttä, siitä ei ole tietoa, mutta joka tapauksessa Päälaboratoriota pyydettiin ottamaan selvää perunasopan ainekokoamuksesta. Yhtä ja toista muutakin mielenkiintoista Rihula kertoili, mutta, kuten jo mainittiin, meillä ei tässä yhteydessä ole mahdollisuutta asiaa yksityiskohtaisemmin selostaa.

Rihulan vapaa-aikojen harrastuksista mainittakoon, että hän on varsin kiinteästi ollut mukana työväenopistotyössä, kuuluen useampaankin opintopiiriin. Retkeily on hänen mieliharrastuksiaan ja hän on tehnyt m.m. pitkiä melontamatkoja, jotka ovat ulottuneet aina Saimaalle saakka. Toissa kesänä hän oli mukana tällaisella kaukoretkellä, josta lehdestämme myöhemmin julaisttiin selostus. Kanootti on kapine, johon moni ei astuisi suuresta maksustakaan. Niinpä kun Puulavedellä melonut retkikunta joutui sateen takia nousemaan maihin jossain matkan varrella, muuan savolaismummo osui paikalle ja päivitteli kovasti sellaista kulkuvälinettä. "Ei passaa tupakkamiehen tuollaisella pelillä liikkua", tokaisi mummo ja jatkoi: "Jos panee mallin poskeen, niin saattaa koko hököty mennä nurin."

Samalla kun toivotamme Rihulalle jatkuvaa menestystä opin tiellä, panemme tähän loppuun hänen kertomansa vitsin.

Opettaja kysyy kemien tunnilla eräältä oppilaalta: "Voitteko sanoa, mikä on typen kemiallinen merkki?"

Oppilas: "En."

Opettaja: "Aivan oikein, sehän se on."

Selitykseksi mainittakoon, että typen kemiallinen merkki on N.

Lehtemme seuraava numero

ilmestyy jouluksi. Siihen tarkoitetut avustukset pyydetään lähettämään marraskuun 15. päivään mennessä, mieluiten kuitenkin jo mainitun kuukauden ensimmäisellä viikolla, varsinkin sellaiset kirjoitukset, joihin liittyy runsaammin kuvia. Joulun alla on nimittäin kuvalaattalaitoksessa tavallista enemmän työtä, joten tilaukset saattavat viipyä kauemmin kuin hiljaisempina aikoina. Toivomme avustajiemme ottavan tämän seikan suosiollisesti huomioon.

Tämä numero, jonka oli määrä ilmestyä syyskuun loppupuolella, on pari viikkoa myöhässä syystä, että selostus ja kuvat yhtymän kesäseminaruskilpailuista, jotka pidettiin vasta elokuun lopulla, haluttiin saada jo syysnumeroon.

Kansikuvamme esittää näkymää Voikaan tehtaalta.

OSASTOPÄÄLLIKKÖ Fr. BLOMQVIST 60-VUOTIAS.

60 vuoden iän saavuttaa marraskuun 4 p:nä osastopäällikkö Frithiof Blomqvist Kuusankoskella.

Hra Blomqvist on syntynyt Helsingissä ja on siellä myös käynyt koulunsa. Kymin Oy:n palvelukseen hän tuli marraskuun 1 p:nä 1909 ja on siitä lähtien yhtäjaksoisesti jo 40 vuotta yhtiötä palvellut. Aluksi hän oli konttorioppilaana yhtiön pääkonttorissa ja sen jälkeen lähettäjänä ensin Kuusankosken Paperitehtaalla ja myöhemmin Kymintehtaan Paperitehtaalla sekä siten varastokirjanpidon päällikkönä pääkonttorissa. 24. 10. 1919 hän siirtyi lähettäjäksi Juantehtaalle ja nimitettiin seuraavan vuoden heinäkuussa mainitun tehtaan konttoripäälliköksi. Heinäkuussa 1924 hän siirtyi takaisin Kymin-tehtaalle virkailijaksi osto-osastolle. Oltuaan tämän jälkeen yli 9 vuotta lähetysosastolla hänet nimitettiin Talousosaston päälliköksi, mitä virkaa on tammikuun 1 p:stä 1934 lähtien hoitanut.

Juantehtaalla ollessaan toimi hra Blomqvist sikäläisen palokunnan päällikkönä ja myös Kuusankoskella hän aikoinaan kuului palokuntaan. Lisäksi hän osallistui suojeluskuntatöihin kuuluen innokkaana automiehenä moottorikomppaniaan.

Soteva kiittää puunjalostusteollisuutta.

Sotakorvausteollisuuden valtuuskunta on sen johdosta, että sotakorvausohjelma puunjalostustuotteiden osalta on päättynyt, lähettänyt Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliitolle seuraavan kirjeen:

Syksyllä 1944 julkaistun sotakorvausohjelman mukaan toimitettavien tavaroiden arvosta oli kolmas osa puunjalostustuotteita. Suomen vanhoina vientiartikkeleina nämä muodostivatkin luonnollisimman osan sopimuksesta.

Nyt viidennen sotakorvausvuoden päättyessä on puunjalostustuotteiden osalta toimitusohjelma tullut loppuun suoritetuksi. Tarkasteltaessa tätä tehtävää, minkä maamme puunjalostusteollisuus sotakorvaustoimitusten hyväksi on suorittanut, voidaan havaita, että toimitukset eivät suinkaan ole olleet rinnastettavissa yksinomaan tavallisiin vientitoimituksiin, vaan niissä on ollut otettava huomioon useita erikoisvaatimuksia. Tämän lisäksi on toimituksen järjestelyissä ja eritoten kuljetuksissa esiintynyt usein aluksi voittamattomilta näyttäviä vaikeuksia, joista kuitenkin hyvällä tahdolla ja puunjalostusteollisuuden osoittamalla joustavuudella aina on selviydytty.

Suurin merkitys sotakorvaustoimitusten yleisen onnistumisen kannalta on puunjalostusteollisuuden osuudella ollut kuitenkin siinä, että juuri puunjalostustuotteiden avulla voitiin selviytyä alkuvuosien vaikeuksista ja siten varata metalli- ja laivanrakennusteollisuudellemme tarpeeksi valmistautumisaikaa tulevia toimituksia varten sekä siinä, että puunjalostusteollisuuden avulla on maahamme kaiken aikaa voitu hankkia ulkomaista valuuttaa, jolla on ollut aivan ratkaiseva merkitys sotakorvaushankintojen onnistumiselle. Näistä tehtävistä puunjalostusteollisuutemme on suoriutunut kunniaakkaasti, minkä vuoksi Sotakorvausteollisuuden valtuuskunta ja SOTEVA esittävät Keskusliitolle ja sen jäsenjärjestöille parhaat kiitoksensa erinomaisesta yhteistoiminnasta sekä uhrautuvasta ja hyvin suoritetusta työstä, pyytäen välittämään nämä kiitokset edelleen myöskin kaikille sotakorvaustuotteita toimittaneille puunjalostuslaitoksille, niiden johdolle, henkilökunnalle ja työntekijöille.

SOTAKORVAUSTEOLLISUUDEN VALTUUSKUNTA

Puheenjohtaja S. Sundman.

Päsihteeri Olavi Lounasmeri.

Yhtymämme kesämestaruuskilpailuissa voitti Kymintehdas-Kuusankoski 6-ottelun ja ruotsalaisviestin. Naisten viestissä Högfors paras.

Viime talven hiihtomestaruuskilpailujen yhteydessä Haukkasuoilla pidetyssä tehtaitten urheiluedustajain kokouksessa päätettiin tämänvuotiset kesämestaruuskilpailut tarjota Kouvolan Kirja- ja Kivipainon järjestettäväksi ja ellei se syystä tai toisesta katsoisi voivansa ottaa tehtävää vastaan, pitää ne siinä tapauksessa Kymintehtaalla. Kun kirjapaino oli ilmoittanut, ettei sillä ole mahdollisuuksia kisojen järjestämisestä huolehtia, oli kilpailupaikka ilman muuta selvä.

Mestaruuskilpailujemme pitoaika siirtyi tällä kertaa tavallista jonkin verran myöhempään, nimittäin elokuun viimeiseen sunnuntaihin, joka mainitun kuukauden päivistä oli järjestyksessään 28:s. Sää, joka elokuun loppupuolella yleensä on epävakaisempaa kuin kesäkesällä, pysytteli nyt harvinaisen kauniina, lämpöisenä ja aurinkoisena, joten kilpailut voitiin suorittaa mitä edullisimmissa ilmastollisissa olosuhteissa.

Varsinaiseen tehtaitten väliseen ja mieskohtaiseen mestaruuskilpailuun kuului tällä kertaa 6-ottelu, lajeina 200 m. aitajuoksu, 1500 m. juoksu, kuulantöytä, kiekonheitto, pituushyppy ja korkeushyppy. Erillisinä kilpailuina olivat ohjelmassa naisten pituushyppy ja 4x100 m. viestijuoksu sekä miesten ruotsalaisviesti.

Kilpailevia yksiköitä oli näissä kisoissa mukana kaikkiaan 8, nimittäin Halla, Högfors, Juantehtas, Kouvolan Kirja- ja Kivipaino, Kymintehdas—Kuusankoski, Metsäosasto, Verla ja Voikka. Muut olivat edustettuina kaikissa 6-ottelun eri lajeissa paitsi Metsäosasto, jolta puuttuivat edustajat 200 m. aitajuoksussa ja pituushypyssä, sekä kirjapaino, joka oli lähettänyt vain kaksi osanottajaa, toisen kiekonheittoon ja toisen 1500 m. juoksuun.

Kilpailut aloitettiin

200 m. aitajuoksulla,

joka oli ensimmäisen kerran kisojen ohjelmassa ja hieman epäillen siihen otettu. Ennakkoluulot osoittautuivat kuitenkin turhiksi, sillä kilpailut todistivat, että harrastus aitajuoksuun on pienillä tehtailla ainakin yhtä suuri kuin isommillakin. Ja ennakkoluulot tyrmäsi täydellisesti se, ettei lajin voittaja löytynytäkään "kolmen suuren" joukosta, vaan kaukaa "pohjolasta", Juanruukilta.

Aitajuoksussa oli 12 osanottajaa, jotka sääntöjen mukaan juoksutettiin 3 miehen erissä, ja loppukilpailuun pääsi 6 parasta ajan perusteella. Näistä kuudesta osui 3 toiseen, 2 ensimmäiseen ja 1 kolmanteen erään, kun sensijaan kaikki neljännessä erässä juosseet saivat loppukilpailun aikana olla syrjästä katsojina. Ensimmäisen erän voitti vakuuttavasti Voikaan Ilvonen ja toisena selviytyi loppukilpailuun Hallan Skriko. Toisessa eli "kuumassa" erässä johti Högforsin Rantanen yhdeksännelle aidalle saakka, jolloin Ky—Kuu:n Niemi pääsi hi-

E. Niemi Kymintehtaalta voittaa 200 m:n aitajuoksun toisen erän. Högforsin Rantanen kompuroi viimeisillä metreillä häviten vieressä juoksevalle Huuskolle 1/10 sek.

venen verran edelle. Juantehtaan Huusko oli saman verran Rantasesta jälessä, mutta maaliviivalle tultaessa Rantanen kaatui ja ennenkuin syöksymällä ehti saada kätensä viivalle, oli Huusko ohittanut hänet. Aikaeroa ei kuitenkaan tullut enemmän kuin 0,1 sekuntia. Kaikki pääsivät loppukilpailuun. Kolmannessa erässä oli Voikaan Kääpä varma loppukilpailun mies. Neljännessä erän voitti Högforsin Nurmi, mutta aika jäi niin heikoksi, ettei se enää oikeuttanut loppukilpailuun.

Alkukilpailussa muodostui järjestys seuraavaksi: 1) E. Niemi, Ky—Kuu, 28,3, 2) H. Huusko, Juantehtas, 28,4, 3) U. Rantanen, Högfors, 28,5, 4) T. Ilvonen, Voikka, 28,7, 5) M. Kääpä, Voikka, 29,3, 6) A. Skriko, Halla, 29,4, 7) R. Nurmi, Högfors, 30,0, 8) A. Ukkonen, Verla, 30,6, 9) M. Länsimies Halla, 31,0, 10) J.

200 m. aitajuoksun loppukilpailusta. Huusko voittaa jättäen Niemen toiseksi. Sekunnin aikaero tuntuu hieman liian suurelta.

Makkonen, Ky—Kuu, 32,0, 11) L. Mäkinen, Juantehtas, 34,3, 12) E. Hartonen, Verla, 40,2.

Jo ennen alkukilpailua tiesivät viestit kertoa, että Huusko oli juossut 200 m. aidat kotiradallaan huomattavasti paremmassa ajassa kuin minkä hän nyt alkukilpailussa sai ja että hänestä tulisi kova pala kaikille mestaruuden tavoittelijoille. Halla luotti taas Skrikoonsa ja Högfors Rantaseensa aikaisempien tulosten perusteella. Ky—Kuu:n kihot olivat hiljaa, sillä heidän paras miehensä Niemi oli karsintakilpailuissa käyttänyt aikaa 32,6 sek., kun taas molemmat voikaalaiset olivat juosseet matkan 29,5 sekunnissa.

Loppukilpailussa osoittautuikin sitten Juantehtaan toivo ylivoimaiseksi. Hän johti koko matkan päihittäen toiseksi tullutta Kymintehtaan Niemeä 1,1 sekunnilla. Skriko oli vielä loppusuoran puolivälissä toisena, mutta sitten Niemi sivuutti hänet. Maalissa oli aikaeroa vain 0,1 sek. Rantanen, joka alkukilpailussa oli kaatunut suonenvedon takia, kuten kerrottiin, jäi neljänneksi, ja peränpitäjinä olivat Voikaan pojat. Loppukilpailun tulokset: 1) Huusko 27,5, 2) Niemi 28,6, 3) Skriko 28,7, 4) Rantanen 29,3, 5) Kääpä 30,0, 6) Ilvonen 30,4.

Mestaruuden saavuttanut Juantehtaan Huusko on huolellisesti harjoitellen ja "niksejä" tutkien onnistunut viime kesään verraten huomattavasti parantamaan tuloksiaan sekä sprintterinä että myös pituushyppääjänä.

Tehtaitten välisessä kilpailussa laskettiin pisteet alkukilpailun perusteella niissä lajeissa, missä alkukilpailu suoritettiin, tällä kertaa siis kaikissa muissa lajeissa paitsi korkeushypyssä ja 1500 m. juoksussa, jotka olivat suoraan loppukilpailuja. Kunkin lajin voittaja sai pisteitä kaksi kertaa niin paljon kuin mikä oli kisoihin osallistuneiden tehtaitten lukumäärä. Kun kilpailevia yksiköitä oli 8, tuli lajin voittajan pistemääräksi 16, toiseksi sijoittuneen 15 jne. Tätä laskutapaa noudattaen jakautuivat pisteet aita-juoksussa seuraavasti: Voikka 25 pist. (alkukilpailun 4. ja 5. sija, pisteitä 13 ja 12), Högfors 24, Kymintehtas 23, Juantehtas 21, Halla 19 ja Verla 14.

Kuulantyönnössä

oli Metsäosaston kiekko-Partanen vähällä viedä mestaruuden Högforsin Lindforsilta ja hänellä olikin alku-

Olli Partanen noukki kuulantyönnössäänkin pisteitä Metsäosastolle sijoittumalla toiseksi.

kilpailun paras tulos 13,02, jonka saavutti kolmannella työllöllään. Lindfors oli toisena paiskattuaan toisella yrittämällä 12,80. Muista kilpailijoista työnsi alkukilpailussa yli 12 m. vain Högforsin Metsola, Ky—Kuu:n Takalan ollessa neljäntenä tuloksella 11,81. Loppukilpailuun pääsivät lisäksi Hallan Leinonen ja Ky—Kuu:n Lehtinen. Paremmuusjärjestys alkukilpailussa oli seuraava: 1) O. Partanen, Metsäosasto, 13,02, 2) R. Lindfors, Högfors, 12,80, 3) A. Metsola, Högfors, 12,04, 4) K. Takala, Ky—Kuu, 11,81, 5) E. Leinonen, Halla, 11,52, 6) A. Lehtinen, Ky—Kuu, 11,44, 7) T. Pölhö, Voikka, 11,05, 8) G. Högnäs, Voikka, 10,75, 9) M. Hietala, Halla, 10,61, 10) P. Martikainen, Juantehtas, 10,48, 11) H. Kinttula, Verla, 9,90, 12) I. Niemi, Verla, 9,59, 13) S. Toivonen, Juantehtas, 9,51.

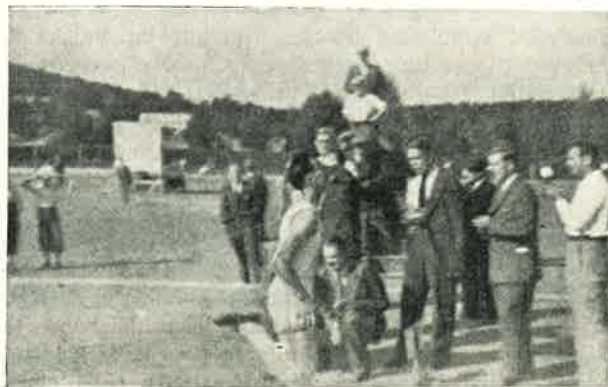
Loppukilpailussa ei Partanen kyennyt parantamaan tulostaan, mutta Lindforsin kaikki kolme työntöä kan-toivat kauemmaksi kuin alkukilpailussa, ensimmäinen niistä 13,04, jolla hän sitten voittikin mestaruuden jälleen. Lindforsin nimissä on myös yhtymän ennätys 14,18, saavutettu v. 1939 Kymintehtaalla. Takala kohosi kolmannelle tilalle, työntäen ensin 3 sm. paremmin kuin alkukilpailussa, sitten 12,10, jolloin hän oli jo 6 sm. edellä Metsolaa, ja lopuksi 12,28. Muitten tulokset eivät loppukilpailussa parantuneet. Loppukilpailun tulokset: 1) Lindfors 13,04, 2) Partanen 13,02, 3) Takala 12,28, 4) Metsola 12,04, 5) Leinonen 11,52, 6) Lehtinen 11,44.

Pisteet kuulantyönnön jälkeen: 1) Högfors 53, 2) Ky—Kuu 47, 3) Voikka 44, 4) Halla 39, 5) Juantehtas 32, 6) Verla 25, 7) Metsäosasto 16.

1500 m. juoksussa

ei ennätyksen omistaja Kalle Tuominen yhtymään kuulumattomana enää ollut mukana, sillä hän on vaihtanut "esivallan miekan" kuokkaan ja auraan, jättäen poliisin toimensa Högforsissa ja lähtien paiskimaan töitä vaimonsa kotitalalla. Saman tien meni myöskin ennätys, 4,15,8, jonka olympia-Kalle oli saavuttanut kaksi vuotta sitten Voikaalla.

Taipaleelle lähti 15 miestä, joista viimevuotisella 3000 m:n mestarilla Leväsellä tiedettiin olevan suurimmat voitonmahdollisuudet. Levänen johtikin miltei koko matkan ja 400 m. katkesi hänen johtaessaan ajassa 66,0. Sitten meni Ky—Kuu:n Seppälä keulaan ja 800

1500 m. uusi ennätysmies Tauno Levänen katkaisee maalinauhan.

Ky—Kuu:n Seppälä varmistaa toisen sijan 1500 m. juoksussa.

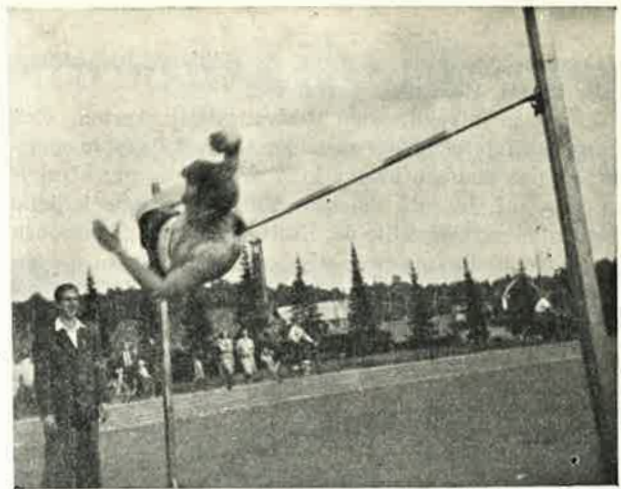
metrin kohdalla näyttivät kellot hänen ajakseen 2.15,5. Kauan ei Levänen kuitenkaan pysytellyt vanavedessä, vaan pyyhkäisi ohi ja 1000 m. kohdalla merkittiin hänen väliajakseen 3.23,0. Levänen voitti kilpailun uudessa ennätysajassa 4.12,4, Seppälän jäädessä hänestä 5 sekuntia. Kolmesta seuraavasta sijasta muodostui kireä kamppailu Metsäosaston Vehkakosken, Högforsin Kaiposen ja Verlan Paakkisen kesken. Noin 500 m. kohdalla oli Kaiponen kolmantena, Vehkakoski neljäntenä ja Paakkinen viidentenä. 900 m kohdalla sivuutti Vehkakoski Kaiposen, jonka ohi myös Paakkinen pinkoi, mutta viimeisessä kaarteessa muuttui kahden viimeksi mainitun järjestys jälleen.

Tulokset: 1) T. Levänen, Ky—Kuu, 4.12,4 (uusi yhtymän ennätys), 2) P. Seppälä, Ky—Kuu, 4.17,4, 3) U. Vehkakoski, Metsäosasto, 4.24,4, 4) E. Kaiponen, Högfors, 4.26,4, 5) V. Paakkinen, Verla, 4.27,0, 6) A. Kuosmanen, Metsäosasto, 4.29,0, 7) L. Nikkanen, Kouvolan Kirja- ja Kivipaino, 4.32,0, 8) J. Niemi, Högfors, 4.36,0, 9) T. Ilvonen, Voikka, 4.36,0, 10) L. Mäkinen, Juantehdas, 4.37,0, 11) S. Kokkonen, Halla, 4.41,0, 12) M. Kojola, Juantehdas, 4.41,0, 13) A. Järvinen, Voikka, 4.51,0, 14) M. Länsimies, Halla, 4.55,0, 15) E. Volanen, Verla, 4.57,0.

Kaksoisvoittonsa ansiosta meni Ky—Kuu nyt johtoon sen pistemäärän ollessa 78, 2) Högfors 75, 3) Voikka 56, 4) Halla 48, 5) Juantehdas 44, 6) Metsäosasto 41, 7) Verla 39, 8) Kirjapaino 10.

Korkeushypystä

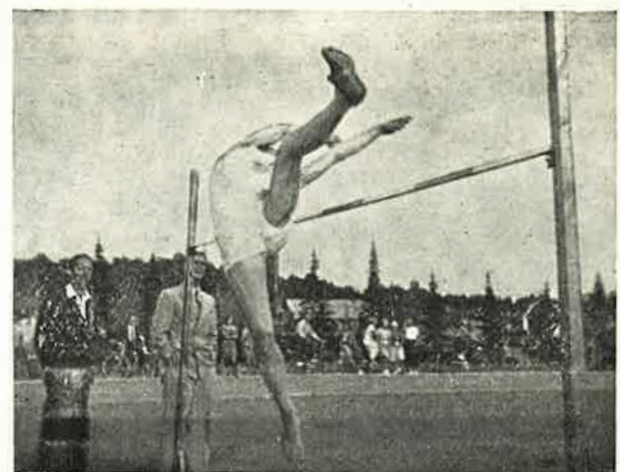
muodostui kohtalaisen hyvätasoinen kilpailu, vaikka J. Palmun 10 vuotta sitten Kymintehdaalla saavuttama ennätys 180 jäikin voimaan. Viimevuotinen mestari Voikaan Gruzdaitis jätettiin kolmanneksi ja kärkitiloille tuli "uusia kasvoja", Metsäosaston Kinnunen ja Voikaan Hämäläinen. Kaikki nämä aloittivat 155:stä päästen helposti yli. 160:stä selviytyivät Gruzdaitis ja Hämäläinen sekä neljänneksi sijoittunut Ky—Kuu:n Salama ensimmäisellä yrityksellään, mutta Kinnunen vasta toisella. Salama oli aloittanut 150:stä, mutta jätti 155 hyppäämättä. 165 oli Salamalle liikaa, Kinnunen ja Hämäläinen ylittivät sen toisella ja Gruzdaitis kolmannella hypyllä. 170:stä ei viimeksimainittu enää pääsyt, mutta Kinnunen ja Hämäläinen leiskauttivat itsensä

Korkeushypyn voittaja A. Kinnunen leiskauttamassa omalaatuisella tyyliällään.

Korkeushypyssä selviytyi yllättäen toiseksi Voikaan A. Hämäläinen.

Korkeushypyn viimevuotinen voittaja Pentti Gruzdaitis jätettiin tällä kertaa kolmanneksi.

riman päällitse toisella yrittämällä. Mestaruus ratkesi sitten seuraavassa korkeudessa. Hämäläinen teki kolme tuloksetonta yritystä, mutta Kinnusta onnisti viimeisellä hyppyllä ja niin oli mestaruus siirtynyt hänen nimiinsä. Rima korotettiin vielä 180:een, mutta pudotti Kinnunen sen kolmasti. Kilpailu seuraavista sijoista oli äärimmäisen tasaväkinen, mitä osoittaa se, että 7 osanottajaa sai tuloksekseen 155. Tulokset: 1) A. Kinnunen, Metsäosasto, 175, 2) A. Hämäläinen, Voikka, 170, 3) P. Gruzdaitis, Voikka, 165, 4) P. Salama, Ky—Kuu, 160, 5) O. Ruotsalainen, Juantehdas, 155, 6) P. Salmi, Högfors, V. Saario, Halla, ja L. Selälä, Högfors, 155, 9) J. Harlin, Ky—Kuu, 155, 10) M. Kojola, Juantehdas, 155, 11) A. Ukkonen, Verla, 155, 12) E. Lautamatti, Verla, 140, 13) J. Saario, Halla, 135.

Pisteet korkeushypyn jälkeen: 1) Ky—Kuu 99, 2) Högfors 95, 3) Voikka 85, 4) Juantehdas 63, 5) Halla 62, 6) Metsäosasto 57, 7) Verla 50, 8) Kirjapaino 10.

Pituushypyssä

oli taso edelliseen kesään verrattuna huomattavasti parantunut. Silloin voitti mestaruus tuloksella 608, mutta nyt hyppäsi 6 osanottajaa sitä paremmin ja näistä Voikaan Mäkelä pääsi peräti 647 passittaen Högforsin O. Sjöholmin Högforsissa v. 1946 saavuttaman ennätyksen 636 muistojen joukkoon. Mäkelällä oli jo alkukilpailussa paras tulos, 639, jota hän sitten loppokilpailussa vielä paransi. Muitten loppukilpailuun päässeitten tulokset vaihtelivat 621—600. Järjestys alkukilpailussa oli seuraava: 1) A. Mäkelä, Voikka, 639, 2) E. Niemi, Ky—Kuu, 621, 3) M. Lampinen, Ky—Kuu, 615, 4) T. Kärkkäinen, Halla, 605, 5) V. Eskolin, Högfors, 604, 6) H. Huusko, Juantehdas, 600, 7) M. Kääpä, Voikka, 575, 8) G. Kultavirta, Högfors, 565, 9) T. Sunio, Halla, 548, 10) E. Lautamatti, Verla, 508, 11) O. Ruotsalainen, Juantehdas, 495, 12) P. Niemi, Verla 484.

Loppukilpailussa ei edelläoleva järjestys muuttunut, mutta siihen päässeistä kaikki muut paitsi Niemi paransivat tulostaan. Mäkelän ensimmäinen hyppy meni rikki, toinen kantoi 643 ja kolmas sitten 647. Kärkkäinen ja Lampinen ponkaisivat toisella hyppyllään kumpikin 619, Kärkkäinen kolmannellaan saman verran, mutta Lampinen senttiä pitemmälle, häviten siten vuo-

Voikaan Mäkelän ilmalento ei ollut kehuttava, mutta pituutta kertyi kuitenkin eniten.

rostaan Niemelle vain sentin. Huusko oli hetken aikaa viidentenä päästyään ensimmäisellä hyppyllään 612, mutta Eskolin otti luulot pois ja hyppäsi kahdesti 615. Loppukilpailun tulokset: 1) Mäkelä 647 (uusi yhtymän ennätys), 2) E. Niemi 621, 3) Lampinen 620, 4) Kärkkäinen 619, 5) Eskolin 615, 6) Huusko 612.

Pisteet pituushypyn jälkeen: 1) Ky—Kuu 128, 2) Högfors 116, 3) Voikka 111, 4) Halla 83, 5) Juantehdas 80, 6) Verla 62, 7) Metsäosasto 57, 8) Kirjapaino 10.

Kiekonheitto

oli 6-ottelun viimeinen laji. Se oli, samoin kuin aitajuoksin, ensimmäisen kerran näiden kisojen ohjelmassa. Voittajasta ei ollut epätietoisuutta, kun Metsäosaston Olli Partanen oli mukana. Hänen "limppunsa" lensi lähes 9 metriä pitemmälle kuin toiseksi parhaan, Högforsin Lindforsin, jolle hän roimasti maksoi kalavelkansa, kuulantyyntönsä kärsimänsä 2 sm. häviön. Alkukilpailussa olivat tulokset seuraavat: 1) O. Partanen, Metsäosasto, 42,56, 2) R. Lindfors, Högfors, 34,83, 3) T. Pöhlö, Voikka, 32,88, 4) J. Myyrä, Ky—Kuu, 32,45, 5) A. Lehtinen, Ky—Kuu, 30,82, 6) V. Vikström, Högfors, 30,14, 7) H. Puolakka, Verla, 29,95, 8) H. Kinttula, Verla, 29,42, 9) E. Kossila, Kirjapaino, 29,23, 10) V. Virtanen, Halla, 28,81, 11) O. Ruotsalainen, Juanteh-

Kiekonheiton voittaja Olli Partanen suorittamassa loppuvetoa.

Kuulantyyntönsä mestari Högforsin Lindfors sijoittui kiekonheitossa toiseksi, vaikka jäikin voittajasta noin 9 m.

das, 27,75, 12) E. Matilainen, Voikka, 26,26, 13) V. Pohjola, Halla, 25,35, 14) S. Narsakka, Juantehtas, 24,59.

Kuudesta loppukilpailuun päässeestä paransi neljä tulostaan, eniten Myyrä ja Partanen, nimittäin edellinen 1,09 m. ja jälkimmäinen 1,02 m. Myyrä hävisi Pöhlle alkukilpailussa 43 senttiä, mutta loppukilpailussa väheni ero 9 senttiin. Pöhlön paras tulos loppukilpailussa oli 74 ja Lehtisen 9 sm. parempi kuin alkukilpailussa. Högforsin miehet jäivät alkukilpailun tuloksiin. Järjestys loppukilpailussa: 1) Partanen 43,58, 2) Lindfors 34,83, 3) Pöhlö 33,62, 4) Myyrä 33,53, 5) Lehtinen 30,91, 6) Vikström 30,14.

Kun sitten kiekonheiton pisreet oli lisätty kilpailevien yksikköjen pistetilille, niin todettiin, että

mestaruuden 6-ottelussa oli voittanut Kymintehdas—Kuusankoski

153 pisteellä, 2) Högfors 144 pist., 3) Voikka 130 pist., 4) Halla 97 pist., 5) Juantehtas 91 pist., 6) Verla 77 pist., 7) Metsäosasto 75 pist., 8) Kouvolan Kirja- ja

TEHTAS	KY	KUN	KY	KY	KY	KY	KY
HÖGFORS	24	29	22	21	26	22	144 2
VOIKKA	25	19	29	26	19	12	130 3
KYMINT	23	24	23	29	25	31	153 1
HALLA	19	20	17	21	11	9	97 4
JUANT.	21	11	21	17	9	12	91 5
VERLA	14	11	7	12	19	14	77 6
METSÄOS.	-	16	16	-	16	25	73 7
KIRJAMO	-	-	-	-	8	10	18 8

Kesämestaruuskilpailujen pistetaulu. Ky—Kuu:n saalis korkeushypyssä oli 21 eikä 23 pistettä.

Kivipaino 18 pistettä. Piste-ero "kolmen suuren" kesken oli nyt huomattavasti suurempi kuin edellisenä kesänä Juantehtaalla, jolloin Högfors suoriutui voittajana 133 pisteellä, Voikaan tullessa toiseksi 131 ja Kymintehtaan—Kuusankosken kolmanneksi 129,5 pisteellä. Kiertopalkinto siirtyi siis ainakin seuraavaan kesään saakka Högforsista Kuusankoskelle.

Erillisinä kilpailuina olivat ohjelmassa, kuten jo alussa mainittiin, naisten pituushyppy ja 4x100 m. viestijuoksu sekä miesten ruotsalaisviesti.

Naisten pituushyppysä

oli osanottajia odotettua vähemmän, vain 6. Kilpailun voitti vakuuttavasti Voikaan sprintterityttö Irja Laitinen, joka saavutti parhaan tuloksensa 468 jo alkukilpailun ensimmäisellä hypyllään. Tarpeeksi nopeutta omaavana hänellä olisi mahdollisuus huomattavasti parempaan tulokseen, mikäli oppii kohentamaan hyppytyyliään. Alkukilpailun tulokset ratkaisivat sijoitusjärjestyksen kaikkien muiden paitsi Högforsin Kaarina

Voikaan Irja Laitinen voitti naisten pituushypyn ja vei viestissä joukkueensa toiseksi.

Kultavirran kohdalta, joka loppukilpailun ensimmäisellä hypyllään kohosi viidenneltä tilalta kolmanneksi. Tulokset: 1) Irja Laitinen, Voikka, 468, 2) Margit Jämsä, Voikka, 457, 3) Kaarina Kultavirta, Högfors, 431, 4) Eini Oksanen, Ky—Kuu, 427, 5) Kirsti Lagman, Ky—Kuu, 409, 6) Eila Nikander, Högfors, 386. Tämä laji oli kisojen ohjelmassa ensimmäisen kerran.

Naisten 4x100 m. viestijuoksussa

on Voikka tähän sakka ollut ylivoimainen ja Voikaalla oli myös yhtymän ennätyskin 58,4, saavutettu kotikentällä v. 1947. Kilpailuun osallistui tällä kertaa 5 joukkuetta, joista Högforsin tyttäret osoittautuivat nyt nopeimmiksi ja paransivat ennätystä 2,5 sekunnilla. Högfors johti koko matkan, Ky—Kuu:n pysytellessä toisena viimeiseen vaihtoon saakka. Tällöin lähti siihen asti kolmannella tilalla olleen Voikaan viestiä viemään Irja Laitinen, tavoittaen pian Ky—Kuu:n ankkurin ja painellen vastustamattomasti ohi. Tulokset: 1) Högfors 55,9 (uusi yhtymän ennätys). Joukkueessa juoksivat Hillevi Nygren, Helena Suonoja, Eila Nikander ja Kaarina Kultavirta. 2) Voikka 59,0, 3) Kymintehdas—Kuusankoski 59,5, 4) Verla 63,3, 5) Juantehtas 64,3.

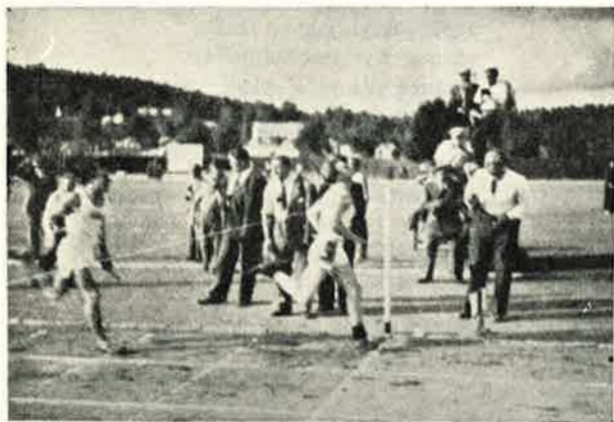

Kaarina Kultavirta pinkoo Högforsin joukkueen ankkurina maaliin. Tuloksena oli tässäkin uusi yhtymän ennätys.

Kisojen viimeisenä lajina oli

ruotsalaisviesti,

jossa oli mukana 4 joukkuetta. Siitä muodostui jännittävä kilpailu, sillä vielä viimeiselle viestiosuudelle 400 m:lle lähdettäessä olivat kaikki juoksijat yhdessä rykelmässä, Ky—Kuu:n Harlinin saadessa kuitenkin kapulan hivenen ennen muita. Harlin juoksi osuutensa hyvin ja johti loppuun saakka. Högfors oli toisena loppukaarteeseen asti, mutta siinä Voikaan Mäkelä painui ohi jättäen Högforsin ankkurina niin, että aikaeroa oli maalissa lähes 2 sekuntia. Voikaan tehtaani 10 vuotta sitten Kymintehdaalla saavuttama ennätys 2.07,2 ei rikottunut. Tulokset: 1) Kymintehdas—Kuusankoski 2.09,2, 2) Voikka 2.09,8, 3) Högfors 2.11,7, 4) Halla 2.12,6. Ky—Kuu:n viestiä kuljettivat K. Luukkainen, E. Niemi, U. Karonen ja J. Harlin.

Ky—Kuu:n Jorma Harlin kävi kovan kamppailun Voikaan Mäkelän kanssa ruotsalaisviestin viimeisellä osuudella voittaen parilla metrillä.

Kilpailujen järjestelystä huolehti tottunut koneisto, joten kaikki sujui täysin moitteettomasti.

Yleisöä oli kisoja seuraamassa noin 800 henkeä.

Palkintojen jako toimitettiin Kuusankosken Seuratalossa saman päivän iltana järjestetyssä lopettaajaistilaisuudessa.

TALVIKISAT VERLASSA.

Kilpailujen yhteydessä pidetyssä tehtaitten urheiluedustajain kokouksessa päätettiin ensi talven hiihtomestaruuskilpailut järjestää Verlassa.

Kerran muuan pieni tyttö sai avomielisyyden puuskan ja uskoutui äidilleen kertoen tälle iloistaan ja huolistaan. Hän teki sitten kysymyksen, joka oli askarruttanut häntä pitkän aikaa:

— Sano, äiti, olenko minä sinulle läheisempi kuin isälle.

— Mitä sinä tuolla kysymykselläsi tarkoitat, kulta-seni?

— Katsos, minä olen sinun oma tyttäresi, mutta olen sukua isälle vain avioliiton kautta.

Yhtymämme jalkapallomes-taruuden

voitti jälleen Kymintehdas-Kuusankoski saaden kiertopalkinnon omakseen.

Uusien kesämestaruuskilpailujemme sääntöjen mukaan suoritetaan jalkapallosarja kokonaan erillään yleisurheilukilpailuista, sarjamuodon ollessa riippuvaisen kilpailuun osallistuvien joukkueiden lukumäärästä. Tänä vuonna ilmoittautuivat mestaruutta tavoittelemaan Halla, Högfors, Kymintehdas—Kuusankoski, Salon Valimo ja Voikka. Sarja päätettiin pelata cup-systeemin mukaisesti, joten jo yhden häviön jälkeen nousi tie mestaruutta kohti pystyyn.

Ensimmäisessä ottelussa yllätti Salo Högforsin voit-tamalla sen 2—0 ja vähällä piti, ettei Salo järjestänyt ällikistä myös Voikaalle, sillä näiden välinen ottelu, joka suoritettiin Voikaalla, päättyi vasta jatkoajalla kotikent-täjoukkueen voittoon maaliluvuin 4—3. Ottelusta on tar-kempi selostus toisaalla lehdessämme. Voikka pääsi si-ten loppuotteluun, johon toisena osapuolena selviytyi Ky-mintehdas—Kuusankoski, voitettuaan Kuusankoskella Hallan 2—1. Kun arpa määräsi loppuottelun paikaksi Kuusankosken, sijoitettiin ottelu yhtymän yleisurheilu-mestaruuskilpailujen yhteyteen ja pelattiin siis elokuun 28 p:nä Kuusankoskella.

Tässä ottelussa osoittautui Kymintehdas—Kuusankos-ki selvästi paremmaksi. Sen joukkue, joka oli muodos-tettu Kuusankosken Vedon ja Puhdin pelaajista, vaikutti yhtenäisemmältä kuin Voikaan joukkue, joka oli koottu Voikaan Pallo-Peikkojen ja Viestin jäsenistä ja johon kuului myös kaksi vetolaista, joilla on työpaikka Voi-kaalla.

Ky—Kuu aloitti heti reippaalla hyökkäyksellä ja T. Frimodig pääsi ”hollille”, mutta ampui hivenen verran ohi. 3,5 min. kohdalla Ky—Kuu sai kaksi perättäistä

Ky—Kuu:n mestarijoukkue. Vasemmalta lukien Yrjö Teinilä, Erkki Aranko, Teppo Frimodig, Paavo Mak-konen, Matti Frimodig, Esko Mattila, Jarl Pekkalin, Oiva Värrelä, Aarno Rahikainen, Jaakko Frilander ja Birger Turunen.

kulmuri, mutta ei niistä ollut tulosta. 7 min. kohdalla Voikka kehitti hyökkäyksen, pallo annettiin vasemmalla laidalta keskelle ja sujutettiin vastustajan verkkoon, mutta sitä ennen oli erotuomari viheltänyt tilanteen paitioksi. Kymintehdas hyökkäili jälleen ja 8 min. kohdalla oli sillä taas kulmuri, mutta pallo toimitettiin pois vaaravyöhykkeeltä. 12 min. kohdalla tuli sitten ensimmäinen maali. Ky—Kuu:lle oli tuomittu kulmapotku, E. Aranko antoi pallon kauniisti Voikaan maalin edustalle, mistä se palautettiin keskikentälle, mutta Teinilä oli siellä valmiina ja noin 30 m. päästä pamautti pallon voimalla suoraan Voikaan pömpeliin. Ky—Kuu johti siten 1—0. 18 min. kohdalla oli Voikaalla vuorostaan hyvä yritys, joka päättyi tuloksettomaan kulmuriin. Kaksi minuuttia myöhemmin ammuttiin Ky—Kuu:n kulmuri ”kyökin puolelle”. 26 min. kohdalla hämättiin Voikaan puolustus, maalivahti eteni tavoittamaan palloa, joka kuitenkin vieräi hänen jalkojensa välistä ja M. Frimodig antoi pallolle lisävauhtia. 2—0. 28 min. kohdalla merkittiin Ky—Kuu:lle kulmuri ja minuuttia myöhemmin onnistui Voikaan saada ensimmäinen maalinsa. Sen teki Kähärä ennätettyään tavoittaa Ky—Kuu:n puolustajan Värälän maalivahdille tarkoittaman pallon. Tilanne 2—1 Ky—Kuu:n hyväksi. 32 min. kohdalla T. Frimodig ohjasi pallon syötöstä Voikaan verkkoon ja Ky—Kuu johti 3—1. 36 min. kohdalla oli Ky—Kuu vähällä saada jälleen maalin, mutta pallo kimmahti maalipylvästä takaisin. Viisi minuuttia myöhemmin pallo lepäsi taas Voikaan maalissa, mutta paitsiutilanteesta sinne toimitettuna. Viimeisellä minuutilla pääsi Junnila Ky—Kuu:n puolustuksen läpi ja järjesti puolijalan lopputulokseksi 3—2.

Toisella puoliajalla ei Voikka saanut ainoatakaan maalia, kun Ky—Kuu sensijaan lisäsi etumatkaansa kolmella. Muistiin tuli merkityksi, että 5 min. kohdalla oli Ky—Kuu:lla tulokseton kulmuri, 7 min. kohdalla Rahikainen veti kaukaa hieman yli, 9, 14 ja 16 min. kohdalla oli Ky—Kuu:lla kulmuri, 18 min. kohdalla ampui Junnila kaukolaukauksen, mutta maalivahti pelasti ja 20 min. kohdalla tuli sitten Ky—Kuu:n ensimmäinen maali tällä puoliajalla, E. Arangon pamautettua kapeasta kulmasta komeasti verkkoon. 23 min. kohdalla sai Ky—Kuu vapaa-potkun Voikaan maalialueen rajalta, mutta Voikka selvitti tilanteen. 27 min. kohdalla oli E. Aranko jälleen asialla ja pallo oli siellä, minne se oli tarkoitettukin. Maalia ei kuitenkaan hyväksytty paitсион takia. 29 min. kohdalla oli uhkaavannäköinen ”kansalaiskokous” Ky—Kuu:n maalin edustalla, mutta mainiosti pelannut maalivahti Makkonen pelasti jälleen. Seuraavien minuuttien aikana teki kumpikin osapuoli paitsiomaalin ja 35 min. kohdalla oli Voikaalla kulmuri. 39 min. kohdalla antoi E. Aranko syötön keskelle ja T. Frimodig hivautti pallon päällään Voikaan verkkoon. 5—2. 42 min. kohdalla sai sama mies hyvän osuman ja siellä oli taas. Tähän maalaileminen sitten loppuikin ja peli päättyi Ky—Kuu:n vakuuttavaan voittoon 6—2.

Tarkkana ja tehtävänsä taitavana erotuomarina toimi V. Vanhala Kotkan Jäntevästä.

Kolmannen peräkkäisen voittonsa ansiosta sai Kymintehdas—Kuusankoski kiertopalkinnon omakseen. Joukkueiden parhaiksi pelaajiksi arvosteltiin Voikaan vasen laitahyökkääjä A. Junnila ja Ky—Kuu:n oikea tukimies J. Pekkalin.

Kymintehdas-Halla 2-1.

Yhtymämme ”kuppi”-sarja jännittänyt lieene varmaan niin pieniä kuin suuria: ah, oispa meillä tuuria!

Todeta se taasen saatiin, konsa jakoon voittoaaliin kävi Kymintehdas—Halla heinäkuussa Kuusahalla.

Tiukat paikat, kuinka olla, puoliaika nolla—nolla. Yleisökin vallan ulvoi, toisiaankin kai jo ”ruhjoi”.

Jopa siirtyi johton Halla, vastas’ Kyt tasoittamalla. Tilanne siis yksi—yksi, ken nyt joutuis ”petetyksi”?

Toisen maalin Kymi sai tilannettaan parantain. Viimein tuli piirretyksi lopputulos kaksi—yksi.

L. P.

Kovaa kaksinkamppailua Hallan maalin edustalla.

Hallan maalivahti pelastaa maalinsa nyrkkeilemällä.

„Elämäni ensimmäinen loma“.

Perheenäidit kertovat vaikutelmiaan
Punkaharjun lomakylästä.

Tänäkin vuonna oli yhtiömme viidellätoista perheenäidillä tilaisuus olla virkistyslomalla Punkaharjulla Lomaliiton lomakylässä. Iloisena lähti joukko matkalle, mutta vielä iloisempaa se palasi sekä henkisesti että ruumiillisesti virkistyneenä. Lähtiessä ei tiedetty edes lomatoverien nimiä, mutta kahden viikon yhteiselämän jälkeen oltiin kuin yksi suuri sisarusparvi.

Moni äiti oli lähtiessään huolissaan siitä, miten kotona selvitään hänen poissaollessaan; nurinhan siellä varmaan kaikki menee. Onhan hyvin tavallista, että työn uuvuttama suuren perheen äiti ei voi käsittää, kuinka hän voisi lähteä lomalle. ”Kuinka minä lomalle, eihän se minulle kuulu”, ajatellaan, mutta kun loma on kaikesta huolimatta järjestetty ja äiti saatu onnellisesti matkaan, joutuu hän ihastuneena toteamaan, miten suurenmoinen asia loma sentään on. Alussa on hiukan vaikea irtautua kotiasioista, mutta päivien kuluessa uusi elämä tempaa mukaansa, perhehuolet kaikkoon, ja huomaamattaan äiti rentoutuu, virkistyy ja uudistuu sekä sielullisesti että ruumiillisesti. Vapautuminen arkisista huolista, uusien ihmisten tapaaminen, uusi, tässä tapauksessa luonnonkaunis ympäristö, kaikki se on hermoston terveydelle korvaamaton. Ja sen tiedämme jokainen, että suuriperheisten äitien hermot ennen kaikkea tarvitsevat lepoa. Kotiin palatessaan joutuu äiti myöntämään, että

Lomailijoiden iloinen joukko Pihlajaveden rannalla.

hyvinhän täällä kaikki on mennytkin, kotona on selvitty mainiosti, ja hän itse, joka epäilevänä ja huolissaan kotonaan lähti, palaa takaisin kuin uutena ihmisenä nyt jollain tavalla uudelta tuntuvaan, vanhaan rakkaaseen kotiinsa.

Näistä viidestätoista onnellisesta oli varmaan rouva Katri Heinikainen ansiotuneimpia lähtijöitä. 11 vuotta yhtiön palveluksessa olleena, suuren lapsijoukon äitinä hän jos kuka oli oikeutettu tähän lomaan. Hän meni naimisiin 19-vuotiaana, ja kun perheeseen oli tullut kolme lasta, oli äidinkin lähdeittävä ansiotyöhön. Silloin saivat lapset olla päivisin päiväkodissa kiltin tati Glumeruksen hyvässä hoivassa. Vuosien kuluessa ensimmäiset lapset varttuivat suuremmiksi ja heille tuli uusia siskoja ja veljiä. Vain nämä synnytyslomat ovat katkaisseet tämän urhean äidin työskentelyn yhtiössämme. Nyt on perheellä oma kaunis koti, suurella ahkeruudella ja keltämyksin rakennettu. Tällä hetkellä on vanhin, Tyyne-tytär, jo 20-vuotias, ja hän samoin kuin Sirkka-siskonsa ovat jo ansiotyössä molemmat, 18-vuotiaan Kaija-Sinikan hoitaessa kotia ja kolmea pienintä, joista Riitta Hillevi on vasta yhden vuoden ikäinen.

”Mieluisana yllätyksenä tuli keväällä tieto elämäni ensimmäisestä lomasta”, kertoo rouva Heinikainen ääni vä-

Rouva Katri Heinikainen kuopus sylissään.

rähdellen. Kaija Sinikka jäi kotia hoitamaan ja kuopus otettiin äidin mukaan.

Lomakylän herttaiset pikkumökit täyttyivät asukkaista, joita majaili tavallisesti kolme samassa mökissä. "Kesäranta" tuli rouva Heinikaisen lomakodiksi. Kannattaa oikein luetella tämän "kylän" talojen muitakin nimiä: kukapa voisi olla viihtymättä "Käkikunnaalla" tai pienoissessa "Metsäpirtissä", "Suvilehdossa" tai "Kaarnamajassa". "Onnensopukassa" voi asua vain onnellisia ihmisiä, ja eiköhän "Tuulentupa" pane hiukan haaveilemaan iltaisin. Vilkas kanssakäyminen ja seurustelu eri mökkikuntien välillä antoi hauskan sisällön päivän ohjelmaan, joka täsmällisiä ruoka-aikoja lukuunottamatta oli aivan vapaa. Kun kuluneena kesänä pahalla tuulella ollut ilmojen haltijakin suosiollisesti antoi tälle lomalle auringon paistaa, nautittiin täysin siemauksin auringosta, uitiin ja lepäiltiin ja ennen kaikkea pidettiin kahvikestejä, sillä jokaisessa mökissä oli keittomahdollisuus. Täällä lomalla vasta tuli moni äiti huomaamaan päiväunen suuresti virkistävän vaikutuksen. Iltaisin oli usein illanviettoja, joissa laulettiin ja leikittiin myöhään kesäiseen iltaan.

Punkaharjun luonnonkauneudestaan kuulut maisemat houkuttelivat kiertomatkoille luontoon kerran toisensa jälkeen. Kun vielä jotkut onnelliset saivat tilaisuuden

olla mukana Savonlinnaan tehdyllä laivaretkellä, olikin tutustuttu isänmaamme kauneimpiin seutuihin. Ainoana ikävänä seikkana pitivät "lomaäidit" sitä, ettei oitu voitu järjestää kaikille tilaisuutta päästä mainitulle retkelle. Tällä kertaa jäivät kaikki ne äidit, joilla oli lapsia mukana lomakylässä, pois tältä retkeltä, koska lapsia ei voitu ottaa mukaan eikä myöskään jättää kotiin kaitsijan putteessa. Rva Heinikainen onkin sitä mieltä, että lasten mukanaolo on muutenkin rasitukseksi äidille lomalla. Kuten luonnolliselta tuntuukin, voisi äiti parhaiten hyötyä lomastaan, jos lapset olisivat kotona tai jossain muualla turvaisessa hoidossa, tai sitten olisi yhtenä vaihtoehtona kaitsijan mukanaolo lomakylässä, jotta äidit voisivat edes osaksi päivästä jättää lapset toisen hoivaan ja hengähtää itse. Silloin olisi loma täydellinen, mutta suurenmoinen se oli tällaisenaankin.

Toinen haastateltavamme, rouva Helena Rämä, 7 lapsen pirteä, nuori äiti, oli taas sitä mieltä, että lapsia olisi oltava mukana. Hänellä oli kolme lasta muassaan ja kaikki meni hyvin, eivät lapset kuulemma häirinneet mitakaan. "Jos olisi yksin, rasittaisi huoli lapsista henkisesti, eikä voisi vapaasti nauttia lomasta. Puuhaa ja vaivaahan lapsista on, sehän on selvä, mutta hauskaa se oli, kadutti vain, etten useampia ottanut mukaan", sanoo rouva Rämä iloisena ja niin vakuuttavasti, että asia on uskottava.

Utteruudesta ja ahkeruudesta kertoo Rämänkin koti. Perheen asuma yhtiön vuokratulo on sisustettu kodikkaaksi äidin omien käsien kutomilla tekstiileillä. Täytyy ihaila rva Rämän ahkeruutta, kun tietää, että 7:stä lapsesta vanhin on juuri täyttänyt 10 vuotta. Nyt perhe on aloittanut oman talon rakentamisen ja perheensä ahertaa kaikki vapaahetkensä rakennustyömaalla. Rva Rämä sanookin, että isät tarvitseisivat myöskin lomaa, sillä kyllä he useimmiten uurastavat vuorokaudet läpeensä ajattelematta ensinkään itseään ja terveyttään.

Irtautuminen kodista ja lähtö tuntui ensin mahdottomalta. "Pyysin miestäni monta kertaa peruuttamaan ilmoittautumiseni, mutt' eihän hän sitä tehnyt", naurahtaa rouva Rämä. "Lähtöpäivänäkin oli niin kiire, että olin jäädä joukosta", jatkaa hän, "mutta suuri vahinko olisi poisjääminen ollut, niin hauska ja antoisa oli loma."

Lomalaisten keskuudessa vallitsi hilpeä mieliala, naurun aiheita löytyi kuin lapsilla. Varmaankin nuorruttiin ainakin 10 vuotta, jos sananlasku "nauru pidentää ikää" pitää paikkansa. Ainoana mielipahana tämän suurenmoisen loman aikana oli rva Rämänkin mielestä poisjääminen Savonlinnan retkeltä, mutta hänen kohdaltaan sen korvasi jossain määrin vierailulle saapuneen serkun autolla tehty retki pitkin Punkaharjua. Jalkavaivaisena Savonlinnan matkalta poisjäänyt, tämän lomaretkien johtaja rva Valstikin pääsi mukaan Punkaharjun maisemia ihailemaan.

Aviomiehellä oli loma samaan aikaan, mutta hän käytti sen oman kodin rakennustyömaalla. Muuten tämä aviomies rohkenee tunnustaa, että nyt hän tuli huomamaan, miten paljon puuhaa on kotiaskareissa. "Ei millään työmaalla ole koskaan niin kiirettä kuin perheenäidillä kotona", myöntää tämä perheensä. Siinä kuulitte äidit kerrankin oikean arvioinnin työstänne. Yksi lapsista oli kotona isän ilona, toiset sukulaisten luona,

Rouva Helena Rämä
lapsineen lomamöökkin-
sä "Marjamäen" edus-
talla.

Kelpaa pikkuisten
polskutella.

"Savesta saa hyviä kak-
kuja", tuumivat Arja ja
Ilpo.

Kodinhoitokilpailu

*alkaa jälleen Kuusankosken ja
Voikaan tehdasalueilla.*

Jokaisen täytynee myöntää, että kilpailut kaikilla aloilla ovat hyvinä sysäyksen antajina eri asioiden eteenpäinviemisessä.

Kukapa ei tietäisi jotakin urheilumaailmasta: juoksijoista, painijoista, nyrkkeilijöistä, mäenlaskijoista, palloilijoista jne.

Kaikki tuollainen on hyvää, mutta se tapahtuu kotien ulkopuolella. Hyvänkin urheilijan koti voi olla kaikkea muuta kuin mestarikunnossa. Siksi onkin syytä kiinnittää huomiota koteihin ja siihen, minkälaista kuntoa kodit voivat antaa kansamme terveydelle ja hyvinvoinnille sekä myöskin urheilijoillemme.

Monien teollisuuslaitosten sosiaaliosastojen toimesta on tehdasyhdyskuntien kodinhoidolliseen puoleen kiinnitetty viime vuosina suurta huomiota. Niinpä vuosi sitten liitettiin Kymn Oy:n Sosiaaliosaston ohjelmaan kotitalouden ohella kodinhoidollinenkin puoli. Järjestettiin tähän vuoden kuluessa mm. 3 kukuautta kestävä kotierjärjestelykilpailu, jossa kunnostautui 17 kotia.

Sosiaaliosasto on päättänyt aloittaa uuden, yhden vuoden kestävä kodinhoidokilpailun, joka on suunnit-

tu alkavaksi ensi vuoden alussa. Tämän yhden vuoden kestävä kodinhoidokilpailun pisteasteikko on seuraava:

1. Pihan siisteys	6 pist.
2. Asuinhuon. sisustaminen ja kalustaminen	6 „
3. Komeroiden sisustaminen	3 „
4. Ruoka-aineiden ja talouskal. säilyttäminen	6 „
5. Vuoteiden ja vuodevaatt. hoito ja säilytys	6 „
6. Pitovaatteiden valmistus, hoito ja säilytys	6 „
7. Puhdistusaineet ja -välineet, pyykki- ja silitysvälineet	3 „
8. Peseytymispaikka, likavedet, yöastiat, roska- ja sianruokasangot, kampojen, hammas-, pää- ja vaateharjojen säilytys	6 „
9. Lääkkeet ja sairaanhoitovälineet	3 „
10. Siisteys (syöpäläisvapaus)	9 „
11. Tuuletus	6 „
12. Kotitöiden järjestely ja sujuva suoritus ..	3 „
13. Järkevä säästäminen	6 „
14. Lastenhoito	6 „
15. Pieni kirjanpito	9 „
16. Yleisvaikutus ja edistyminen	15 „

99 pist.

Kilpailijat jaetaan kahteen eri luokkaan:

I luokka, joilla on oma talo asuntona.

II luokka, jotka asuvat vuokrahuoneissa.

Luokat jaetaan perheen suuruuden mukaan eri ryhmiin. Luokitus ja ryhmitys ei mitenkään vaikuta palkintoihin. Molemmissa luokissa ja kaikissa ryhmissä voi päästä osalliseksi kaikkensuuruisista palkinnoista, riippuen emännän ja koko perheen kilpailuhalusta sekä työ- ja järjestelytaidosta.

Nytpä siis kaikki emännät valmistautumaan kilpailulle, asuntopuoleista ja perhesuhteista riippumatta. Kaikilla on tilaisuus olla mukana tässä jännittävässä kilpailussa.

*Karista katosta karsta,
noet nuoho kiukahasia,
piä patsas muistossasi,
eläkä orsia unohta,
että tuntuisi tuvaksi,
asunnoksi arvattaisi.*

(Kalevala.)

joten äidin loman päättyessä kokoontui koko perhe uudelleen.

"Vasta kotiin tultua tuntee selvästi, miten hyvä asia tällainen loma on. Se oli suorastaan ihana, mutta koti on sittenkin maailman paras paikka", sanoo rva Rämä. Olihan hänkin ollut elämänsä pisimmän ajan poissa kotoa. Nyt oli kotona laitettu kaikki hienoon kuntoon. Aviomies oli siivonnut ja ahkeroinut oikein tarmolla. Jaatisen tati, mukava ja avulias naapuri, oli laittanut tulokahvit.

"Ja niin alkoi taas arkinen aherrus omien rakkaitten parissa uusin voimin ja virkein mielin. Kanssakäyminen uusien ystävien kesken tulee varmaan jatkumaan. Monet rattoisat hetket ovat vielä edessä yhdessä muistellessa sitä "meidän lomaamme", lausuu rva Rämä haastattelun lopuksi.

Kotitalouspaloja.

Säilöntäaika jatkuu vielä tässäkin kuussa. Omenasato odottaa vuoroaan päästäkseen taitavien emäntien käsien kautta täydentämään säilykevaraston jo entuudestaan monipuolista valikoimaa.

Valmistaessanne erilaisia omenasäilykkeitä älkää vaan unohtako joulupöydän kokonaisia omenia. Varmaankin sellaisia kestäviä laatuja löytyy jokaisessa puutarhassa.

Keitettäessä hajoavat omenat on paras valmistaa soseeksi. Kestävistä laaduista saadaan herkullista hilloa ja umpio-omenia. Huonoimmat omenat puhdistetaan madoista ym. ja ne kelpaavat mehuksi.

Sieniaika on parhaillaan käsissä, elleivät syyshallat vain tee haittaa.

Yritetäänpä oikein joukolla jälleen sienien keräämistä. Eiköpähän taas sienierkutkin olisi jo halpuutensakin takia tervetullutta ruoanlisää ja luulisi niiden maistuvankin pitkistä aikaa.

Puolukoita on nyt metsissä niin runsaasti, ettei kenenkään, jolla suinkin on tilaisuus päästä metsään, ole syytä jäädä ilman talvisäilykkeitä.

Markus-setäkin sanoi eräällä lastentunnilla, että ai, ai, kun ne puolukat ovat niin äärettömän hyviä ja sanomattoman terveellisiä. Sepä on totta, jota paitsi niiden säilöntätapakin on helppo ja kaikille tuttu. Käytötapoja olisi syytä opetella lisää.

Vihreiden tomaattien säilöntäaika on niinikään parhaillaan. Kun vain vähän pystyttiin herkuttelemaan avomaan kypsillä tomaateilla, niin korvataan tuo vajaus vihreistä tomaateista valmistetuilla salaateilla.

Pistetäänäs jokunen riistapaisti tai vaikkapa kukkopoika umpioksi kellarin hyllylle, josta se on nopea siepata esim. yllättäen saapuneen vieraan kestitsemiseksi.

Kotitalousneuvonta-asema Kukkolassa Sosiaaliosaston yhteydessä on edelleen avoinna joka päivä klo 9—12. Neuvonta-asemalta saa ohjeita kaikkiin edellämäintuihin sekä muihinkin kotitalousasioihin.

Puutarhaviljelijät saavat neuvonta-asemalta ohjeita puutarhojen syyskuntoon laittamisessa, kuten esim. lannoittamisessa, kalkitsemisessa, omenapuiden ja pensaiden leikkaamisessa ym. Kotipuutarhojen perustajat saavat tilauksesta puutarhasuunnitelmia.

Kotitalousväki on koko vuoden ollut vilkkaassa toiminnassa kerhoiltoja, kursseja, kilpailuja, retkeilyjä ym. järjestäen ja on tämän toimintansa kautta entistä enemmän kiinnittänyt huomiota kotien ja perheiden hoitamiseen, johon koko kotitaloustoiminta tähtääkin.

Työ jatkuu edelleen vilkkaana ja uusia työmuotoja on suunnitteilla.

Kotitalouskerhot aloittavat lokakuun alussa talvitointakautensa kokoontuen jälleen kotitalousasioiden merkeissä.

Entisen ohjelman lisäksi on kerhoille varattu joka viikko yksi tunti voimistelua varten.

Vuoden kestävä kodinhoitokilpailut on suunniteltu alkaviksi ensi vuoden alussa. Kilpailuun osallistumisesta on ilmoitettava joulukuun 1 p:ään mennessä Kotitalousneuvonta-asemalle Kukkolaan, puh. 398 (2 soitt.), josta myös saa lähempiä ohjeita.

Terveyttä tepastellen.

Kävelyharrastuskilpailun „musta hevonen“ Erkki Pörsti yli 1000 kilometriä!

Keväällä toimeenpantu kävelyharrastuskilpailu saavutti varsinkin alussa kerrassaan valtavan osanoton. Innostus oli edelliseen vuoteen verraten huomattavasti suurempi ja tulokset sen mukaisia.

Viime vuonna todettiin kaikkiaan 1449 majakäynnin perusteella kulutetun kengänpohjia n. 15.000 km:n matkalla. Nyt oli käyntejä 2945 ja matkaa tehtiin 28.037 km. Eri majojen osalle kertyi käyntejä ja kilometrejä seuraavasti:

	V. 1949		V. 1948		V. 1947	
Maja	Käynt. km	Käynt. km	Käynt. km	Käynt. km	Käynt. km	Käynt. km
Eerola	168	845	75	450	103	630
Pukkisaari	765	5355	378	3024	101	880
Sääksniemi	459	2295	356	2136	102	650
Ahola	371	4452	281	3372	100	720
Nauhanaho	227	2043	—	—	—	—
Työv.op. kesämaja	714	10710	293	5374	106	1180
Lappakoski	168	1680	—	—	—	—
Puhjonmäki	73	657	—	—	—	—
Kunnalliskoti ..	—	—	66	660	40	230
Yhteensä	2945	28037	1449	15016	552	4290

Yksityisistä suorituksista oli ensimmäisen kerran mies paras, mutta hyvin kävelivät muutkin osanottajat. Parhaina saivat lomapalkinnon Erkki Pörsti Rakosastolta ja Anna-Liisa Tuukkanen Kuu. Paperitehtaalta. Yli 150 km käveli kaikkiaan 68 osanottajaa, viime vuonna vain 31.

Parhaat:

Miehet:

Erkki Pörsti, Rak.osasto	1002 km
Hjalmar Lahtinen, Puuhiomo	727 „
Olof Hixén, Kloorit.	470 „
Erkki Timonen, Rak.osasto	430 „
Väinö Ehrukainen, Rak.osasto	375 „
Einar Leppä, Spritehdas	336 „
Valto Toivonen, Ky. Paperit.	324 „
Raimo Punkkinen, Rak.osasto	306 „
Sulo Korsberg, Rak.osasto	240 „
Olavi Lehtinen, Korjauspaja	231 „

Naiset:

Anna-Liisa Tuukkanen, Kuu. Paperit.	710 km
Laila-Inkeri Laaksonen, Kuu. Saha	692 „
Hilda Toivonen, Spritehdas	516 „
Vappu Järvinen, Laboratorio	420 „
Anna-Liisa Nieminen, Kuu. Saha	386 „
Ulla Laurila, Konttori	266 „
Hilkka Söderlund, Konttori	261 „
Jenny Wallén, Puuhiomo	252 „
Maila Arkisalo, Konttori	242 „
Edit Myöhänen, Kauppa Oy.	190 „

KYMIN OSAKEVHTIÖN Kävelyharrastuskilpailu

Tulokset.

Paras mies:

Kuusankoskella Erkki Pörsti, Rak.-osasto	1002 km
Voikaalla Eino Kauppila, Höyryos.	812 „

Paras nainen:

Kuusankoskella Anna-Liisa Tuukkanen, Kuu. Paperi ..	710 km
Voikaalla Anna Hänninen, Sell.	741 „

Arvonnan perusteella lomalle:

Kuusankoskella:

Yrjö Ilvonen, Korjauspaja	103 km
Olavi Simonen, Sähköosasto	183 „
Leo Honkanen, Korjauspaja	187 „
Viljo Hänninen, Piirustuskonttori	168 „
Olof Hixén, Klooritehdas	470 „
Tyyne Häkkinen, Ky.Paperi	152 „
Anna-Liisa Eirto, Ky.Talous	118 „
Edit Myöhänen, Kauppa Oy.	190 „
Meeri Mäkinen, Kuu.Paperi	155 „
Ulla Laurila, Konttori	266 „

Voikaalla:

Paavo Vähänen, Karbidi	169 km
Olavi Leivo, Puuhiomo	111 „
Uolevi Artokari, Pap.-os.	145 „
Helga Karhu, Sell.	154 „
Anni Jankeri, Talous	220 „
Bertta Gräsbeck, Konttori	156 „

„Hirmukävelijät“ haastattelijan kynsissä.

Koska kävelyharrastuskilpailu viime keväänä sai varsin runsaan osanoton, olemme iskeneet silmämmme niihin kävelijöihin, jotka näissä kilpailuissa ovat tavalla tai toisella kunnostautuneet. Olemme esittäneet heille jokaiselle saman kysymyssarjan, johon he ovat ”omantuntonsa mukaisesti” vastanneet. Kysymykset olivat:

- 1) Mikä sai Sinut osallistumaan kävelyharrastuskilpailuun?
- 2) Mitkä kohteet olivat mielestäsi parhaimmat?
- 3) Minä ajankohtina suorität kävelymatkasi?
- 4) Lenkkeilitkö yksin vai hauskassa seurassa?
- 5) Millä tavoin kävelyn harrastaminen vaikutti ruumiilliseen ja henkiseen kuntoosi?
- 6) Mitä toivomuksia Sinulla olisi kävelyharrastuskilpailuun nähden?

Hjalmeri Lahtinen eräällä eräretkellään. On ulottanut retkensä aina Lappiin saakka.

LAHTINEN, HJALMERI,

synt. 6. 11. 1904. Ammatti: rasvaaja. Työasasto: Puuhiomo. Saavutukset: kolmas sija 1947 (217 km), miehistä paras v. 1948 (664 km), miehistä toinen v. 1949 (727 km).

- 1) Olen aina harrastanut kävelyä.
- 2) Nauhanaho.
- 3) Aamulla.
- 4) Yksin.
- 5) Ruumiillinen kunto on hyvä. Henkisesti pysyn pirteänä.
- 6) Että se tulisi koko kansan kävelyksi.

Anna-Liisa Tuukkanen keksi Aholasta Euroopan parhaan kohteen ja voitti sarjansa.

TUUKKANEN, ANNA-LIISA,

synt. 10. 11. 1919. Ammatti: näyttelijä. Työasasto: Kuu Paperi. Saavutukset: naisista paras v. 1949 (710 km).

- 1) Huvi ja ”hyöty”.
- 2) Ahola ”Euroopan” paras. Pisin matka minulla.
- 3) Arkena iltaisin ja sunnuntaina aamuisin.
- 4) Sekä — että, mutta enemmän sentään yksin.
- 5) Ensi kankeuden ja väsymyksen mentyä ohi kävely piristi ja vahvisti. Oikein kaipasi päästä joka päivä lenkkeilemään. Se tuli tavaksi, joka kuului jokapäiväiseen ohjelmaan.
- 6) Että kaikki todella tekisivät kävelymatkat jalkaisin!

PÖRSTI, ERKKI ILMARI,

synt. 13. 2. 1927. Ammatti: Apumies. Työosasto: Rakennusosasto. Saavutukset: voittaja v. 1949 (1002 km).

1) Tietenkin kun hauska loma oli kiikarissa, sekä ruumillisen kunnon kohentaminen. Intoa lisäsi ennakkotieto, että voittoon on mahdollisuus, jos nimi tulisi joka päivä viikkoon.

2) Valitettavasti en käynyt kaikilla kohteilla, mutta Nauhaan meni niin viehättävä polku, että minä pidän sitä parhaimpana.

3) Kesäloman aikana kohentelin kävelykuntoa aamutuimaan, mutta työssä ollessa heti työajan päätyttyä.

4) Valittaen täytyy sanoa, että enimmäkseen sain patikoida yksin.

5) Ottipa alussa vähän lujille, mutta pianhan siihen tottui. Lopulta tuntui siltä, että työn päälle pieni lenkki on tarpeen.

6) Enpä osaa kummempia toivoa, kuin että tällaisia kilpailuita järjestettäisiin edelleenkin ja että innostus pysyisi tähän muotoon mahdollisimman laajana ja että loma-aikaa jatkettaisiin ainakin toisesta päästä!

LAAKSONEN, LAILA-IRENE,

synt. 21. 11. 1924. Ammatti: Kirjuri. Työosasto: Saha. Saavutukset: voittaja v. 1948 (836 km), toinen naisista v. 1949 (692 km).

1) Koska oli hauska ensimmäisen kerran elämässäni osallistua oikeaan urheilukilpailuun. Kykyni eivät riittä missään muussa lajissa, mutta kävelytaidon opin jo aivan pienenä tyttönä.

2) Annoin ihan 100 %:sen kannatukseni sille kauniille ja vaihtelevalle taipaleelle, joka johti Lappalan kesämajalle. En kertaakaan eksynyt toisiin kohteisiin, sillä pidin, että niistä useimmat olivat tuollaisia maantiematkoja, joista voi melkein sanoa: "Ei laaksoa, ei kukkulaa".

3) Iltaisin työn päätyttyä. Sunnuntaina kuitenkin heti aamutuimaan.

4) Sekä yksin että hauskassa seurassa.

5) "Linjat" ainakin pysyivät hyvässä kunnossa. Oikein tehokasta virkistystä se oli kaikin puolin.

6) Kävelyharrastuskilpailu oli mielestäni järjestetty täysin tämänlaatuisen kilpailun henkeä vastaavaksi. Mutta kyllä eniten kävelleille täytyisi antaa palkinnoksi uusi kenkäpari tai ainakin puolipohjat!

KANTONEN, AUNIS KASPERI,

synt. 22. 3. 1920. Ammatti: Tuomari. Työosasto: Sos.osasto. Saavutukset: "mies joukosta".

1) Suuri luonto on aina veränyt minua puoleensa. Toisekseen halu tutustua paikkakuntaan.

2) Työväenopiston maja on ylivoimaisesti paras. Saa talsia riemastuttavia polkuja ja tarkkailla luonnon heräämistä kesäiseen eloon.

3) Aina viime tingassa! Kärpänen tuli viimeisellä oven avauksella. Aamulla heti herättyäni, koska lenkin jälkeen oli virkeänä koko päivän.

4) Alkusysäys tuli viehättävässä seurassa. Seura-

Erkki Pörsti yllätti hirmukävelyllään muut kilpailijat. Ensi vuoden tavoite 1500 km! Riittääkö?

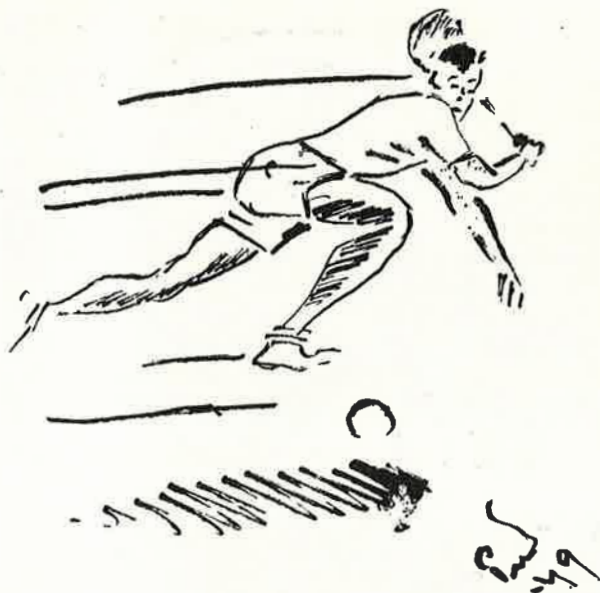

Laila-Irene Laaksonen poseeraa "hauskalle seuralle"!

Haloo — haloo — oliko kysymys uuni- vai muuraustiileistä? "Kapu" Kantonen leipätyössään.

Tennisharrastuksesta Kymintehtaalla.

Verkkopalloilu vaatii aivan omalaatuisia liikkumisteknikoita, varmaa tasapainotaitoa ja hyvää hallintaa.

Kulunut kesä on ollut Kymintehtaan Verkkopalloseuralle erittäin vilkas ja antoisa. Sotavuosien jälkeen vallinnut pallojen ja muitten tennistarvikkeitten puute on nyt huomattavasti helpottunut, ja kotimaisia tennismailojakin on ollut saatavissa kohtuullisin hinnoin. Olosuhteiden näin parannuttua ja tennisharrastuksen jatkuvasti kasvaessa on tennisseuran keskuudessa nykyisin viitisenkymmentä aktiivipelaajaa. Jäsenluku ylittää jopa sadan.

Kesän kuluessa on pidetty lukuisia sekä jäsentenkeskeisiä että seurojenvälisiä kilpailuja. Seura on mm. ensimmäisen kerran osallistunut "Itämalja"-kilpailuun saavuttaen hyviä tuloksia. Pelaajamme joutuivat semifinaaliin voitettuaan Vaajakosken ja viimevuotisen mestarin, Heinolan, ylivoimaisesti 5—0. Semifinaalissa seura hävisi vahvalle pääkaupunkilaisvastustajalleen, Helsingin Verkkopalloseuralle.

Vuosittain uusiintuvassa triangeli-ottelussa Varkaus—Mänttä—Kymintehtas meikäläiset voittivat ensimmäisen kerran pitkästä ajasta ja saivat vuodeksi haltuunsa uuden kiertopalkinnon. Sotien jälkeisinä vuosina on Varkaus ollut vahvin näistä joukkueista, saaden viime kesänä kireästi Kymintehtaan kanssa kamppailtuaan omistukseensa aikaisemman kiertopalkinnon.

Alkukesällä vieraili Karhulan Tennisseura Kymintehtaalla. Karhulaa vastaan pelataan tavallisesti kaksi ten-

nisottelua kesän kuluessa. Tällä kertaa Kymintehtas voitti selvästi 12—5, mutta monet ottelut olivat erittäin tasaväkisiä aina loppupeleihin saakka. Mainittakoon, että Karhula on aikaisempina vuosina aina voittanut kilpailun. Näitä rivejä kirjoitettaessa ei kesän toista ottelua, joka pelataan Karhulassa, ole vielä ratkaistu.

Vieraanamme on lisäksi ollut Kaukaan Tehtaan Tennisseura, joka voitettiin jalossa kilvassa 7—4. Tähän ottelusarjaan, jonka kaukaalaiset panivat alulle toissa kesänä, kuuluu myös ikämiesten kaksinpeli, jossa Kymintehtas molemmilla kerroilla on edustanut seuran kai vanhin aktiivinen jäsen, kunnallisneuvos Eino Wallenius. Kaukaa on lahjoittanut otteluihin komean kiertopalkinnon, jonka Kymintehtas on tähän saakka pitänyt hallussaan.

Elokuun 12—20 p:nä ratkaistiin seuran sisäiset mestaruudet. Lopulliset voittajat saatiin selville vastamiehen kovien ja usein yllättävienkin otteluiden jälkeen. Erityisesti on ilahduttavaa todeta, minkä panoksen juniorit tänä vuonna toivat kilpailuihin. Majsi Wikman, "Trolle" von Troil, Miika Aranko ym. tuottavat vielä kunniaa seurалlemme. Seuran junioritähti Konni Zilliacus on jo tekijä vanhempienkin pelaajien joukossa. Hän on juniorisarjassa pitänyt hallussaan tri Eirron lahjoittaman kiertopalkinnon jo kahtena peräkkäisenä vuonna.

Seuran parhaat pelaajat kuluneena tenniskautena ovat olleet dipl.ins. Saima Ahokanta ja dipl.ekon. Leif Berg, jotka voittivat suurimman mahdollisen määrän mestaruuksia. Neiti Ahokanta vei jo toisen kerran naisten kaksinpelin kiertopalkinnon.

Vuoden tennismestaruudet ratkesivat seuraavasti:

Miesten kaksinpeli A: Leif Berg.

Miesten kaksinpeli B: Torsten Nylund.

Naisten kaksinpeli: Saima Ahokanta.

laisten harrastus loppui kuitenkin. Yksin olikin haus Kempaa — ei aamulla jaksa seurustella!

5) Aluksi jalat kipeytyivät, mutta poluille siirryttyäni kunto nousi. Sisäistä kasvamista.

6) Ehdottomasti jatkettava — suuret piirit saata- va tajuamaan joukkourheilun sekä fyysillinen että henkinen merkitys työ- ja toimintakyvyn lisäämisessä.

Iskulyönnit ovat usein verkkopalloilun kohokohtia ja todellisia herkkupaloja yleisölle.

Miesten nelinpeli: Leif Berg & Gerth Biese.

Naisten nelinpeli: Saima Ahokanta & Maj-Lis Örn-hjelm.

Sekanelinpeli: Saima Ahokanta & Leif Berg.

Juniorisarjan miesten kaksinpeli: Konni Zilliacus.

Juniorisarjan naisten kaksinpeli: Majsi Wikman.

Juniorisarjan sekanelinpeli: Majsi Wikman & Sten von Troil.

Mainittakoon lisäksi, että keväällä pidettiin jäsenten-

Rystilyönti muodostuu monelle kompastuskiveksi ja sen oikea taitaminen on tulos lujasta harjoituksesta.

väliset kilpailut ja kesän kuluessa useita jännittäviä osastojenvälisiä voimannmittelyitä.

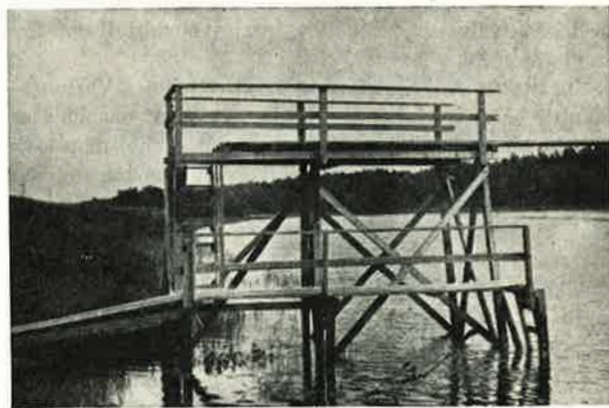
Tennissesonki lähenee loppuaan ja pelaajat valmistautuvat panemaan mailansa talviteloille tyytyväisinä antoisaan pelikauteen. Monia voittoja on saavutettu ja lukuisia ystävyysseiteitä solmittu muitten seurojen kanssa, mikä onkin eräs urheilun tärkeimmistä tehtävistä. Kaivaten ajattelempa tennishallia, jota Kymintehtaalla ei ole. Toivomme lähitulevaisuuden tuovan sen tullessaan, jotta hallin suojissa voisimme yhä kohentaa kuntoamme.

"Yhteispeli"

Talkootyö kunniaan!

Kuusanniemen perukoilla asustaa joukko urheilun läpitunkemia nuorukaisia ja miehiä, jotka alkeellisissa-kin olosuhteissa harrastavat liikuntaa sen eri muodoissa. Niinpä saimme ihmeeksemme nähdä, että lentopalloa paikkittiin väellä ja voimalla toisten harjoittaessa eräitä yleisurheilun lajeja välittömässä läheisyydessä. Jal- kapalloakaan ei unohdettu, ja vaikka maantie kulki pe- likentän läpi, ei se tahtia haitannut. Uintipaikkaa ei kuitenkaan ollut ja tämä askarrutti kovin kisailijoitten mieltä. Ratkaisu löytyi tähänkin pulmaan. Talkoovoimalla päätettiin ryhtyä rakentamaan pientä uintilaitu- ria ja telinettä ponnahduslautaa varten. Yhtiö luovutti rakennustarvikkeet ja myöhemmin ilta- puheina lyötiin päät yhteen ja monien suunnittelujen ja erehdysten jälkeen saatiin syntyään tarkoituksensa täyttävä uintipaikka. Eipä olisi ihme, vaikka ensi kesänä lai- turin viereen ilmestyisi kääntölava 25 m:n ratoon!

Muiden tehtaalaisten sopisi ottaa esimerkkiä tämän-

Äijälän vaatimaton, joskin käytännöllinen uintipaikka.

laatusesta talkootyötouhusta. Onhan paljon parempi saada pienikin harjoituspaikka kuin odotella, että jos- kus rakennetaan suuria laitoksia liikunnan harjoitta-

Huutotikkiä tavoittelemassa.

*Nelisarjainen lentopallokilpailu
Ky-Kuusankosken tehtailla 21
joukkueen voimalla!*

Vanhan tavan mukaan järjestettiin kesäkauden kilpailukauden avajaisiksi massatuntuinen kevätsarja lentopalloilussa. Mukaan tarjoutui 21 joukkuetta, joista kuitenkin yksi joukkue heitti kesken. Kaikkiaan suoritettiin 47 ottelua ja mukana oli 122 pelaajaa.

Miesten A-sarjassa kilvoittelivat entiseen tapansa Korjauspajan joukkueet ja Talousosaston entiset mes-

Takamies syöttää etumiehelle varmoin ottein.

Palloa lennätetään kahden miehen voimalla.

Naiset harjoittelemassa kilpailuja varten.

Mallikelpoinen alasyöttö alkuvaiheessaan.

Vauhdikas tilanne naisten pelissä.

mista varten. Kannattaa nostaa hattua Äijälän alueen urheiluväelle ja toivoo, että heidän innostuksensa kestää edelleenkin ja että heidän esimerkinsä houkuttelee muitakin samanlaisiin ja yhtä reippaisiin otteisiin.

tarit. Korjauspaja III kulki voitosta voittoon ja museri Talousosaston voitonhaaveet lopullisesti päihittämällä entiset hinut numeroin 2—1. Ottelu ei muodostunut niin jännittäväksi kuin tavallisesti loppuottelu, sillä Korjauspaja oli selvästi parempi, vaikka joutuikin yhden erän häviämään. Erien pisteet: 15—9, 4—15 ja ratkaiseva 15—10. Korjauspajan mestarijoukkueessa pelasivat Olila, Reino Aro, Risto Aro, Karvonen, Vainio ja Andersson. B-sarjassa isännöi sinne viime keväänä pudonnut Konttorin joukkue. Sähköosaston kanssa pelattu ottelu

Vanhat kuvat kertovat . . .

Tämänkertainen vanha kuvamme esittää Kuusankosken Selluloosatehtaan sirkkelimiehiä vuosisadan vaihteessa. Kuva on otettu joko vuonna 1902 tai 1903 ns. Pumpumäellä Kuusankosken puolella. Henkilöt siinä ovat vasemmalta lukien seuraavat: Matti Koski (takana), Teodor Landen (Kosken edessä), Roope Mäkinen (Kosken vieressä), Verner Skönman (Landenin vie-

ressä), Viljam Koski, Emil Koski (takana), Fabian Inkinen (Emil Kosken vieressä), Taavi Laitinen, Mikko Kokkonen, Petter Pippuri, Väinö Koski, Taavi Söderström, Otto Silander ja Juhana Vitikainen.

Kuvan on käytettäväksemme luovuttanut rva Anna Pippuri.

oli tasaväkinen ja kesti kauan, mutta päättyi lopulta Konttorin voittoon. Joukkueessa pelasivat Ahtinen, Berg, Biese, Hagert, Nyholm ja Nylund. C-sarjan kärkeä hoiteli Sosiaaliosasto, mutta kiven takana oli tämänkin mestaruus. Molemmat voitot päättyivät numeroihin 2—1. Joukkue: Lahtinen, Iivanainen, Laine, Kantonen, L. Högström ja Valleala. Naisten sarjan mestaruuden korjasivat entiseen tyyliinsä Kauppa Oy:n tyttaret puhtaalla pelillä. Joukkueeseen kuului vain 4 naista ja suoritettiin ottelut kentällä, jonka koko oli 6x6 m. Voittaneet amatsoorit: Henttu, Poikala, Lakka ja Kontula.

Savolainen rintamamies on lomamatkallaan ukkojen kanssa saunassa. Joku kysyy:

— Mittee varten sem pittää tuon tuntolevyn olla kaalassa saanassae?

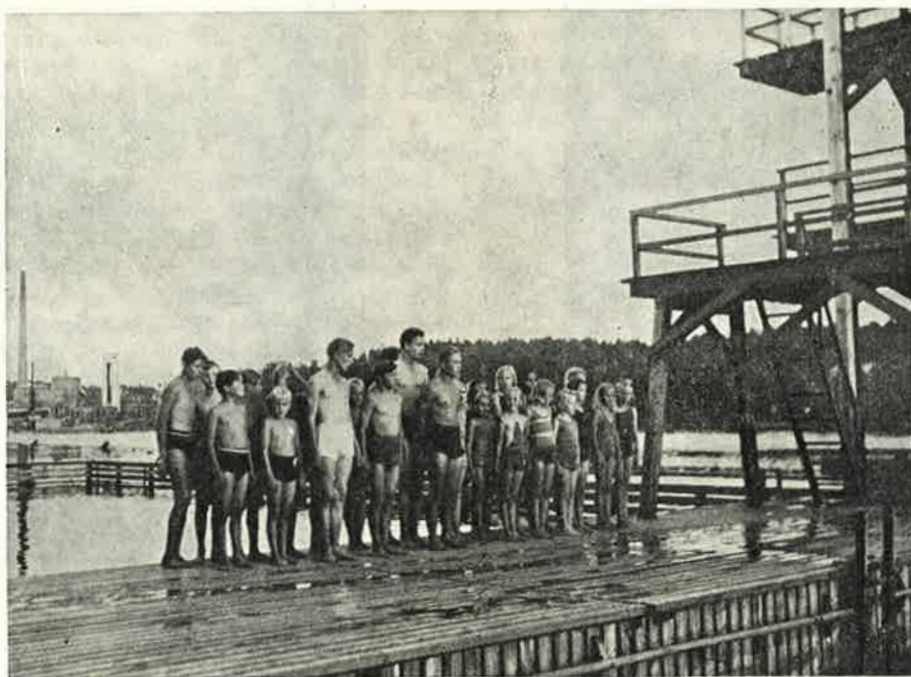
— No, ettei pese erreeksessä veäree ruumista.

Pikku poika istuu raitiovaunussa äitinsä kanssa. Äkkiä tenava huomaa vastapäätä istuvan neekerin.

— Katso, äiti, tuon ukon kasvot ovat aivan mustat.

— Sh, hiljaa! Älä puhu niin kovaa. Hän on neekeri. Hänen muikin ruumiinsa on musta.

— Mistä äiti sen tietää?

Osa vihityistä uimamaistereista ja -kandidaateista.

50 UIMAMAISTERIA JA -KANDIDAATTIA

*vihittiin viime kesän uimapromotiossa
Kuusankoskella.*

Mannerheim-liiton Kuusankosken osaston viides uimapromotio pidettiin elokuun 11 p:nä Kuusankosken uimalaitoksella. Tällöin vihittiin myös Sääksniemen uimalan uimakoulussa maisteri- ja kandidaattivaatimukset suorittaneet oppilaat. Promotiota suosi mainio sää ja yleisöä oli tilaisuuteen saapunut runsaasti.

Tavanmukaisten alkuhyppyjen jälkeen, joita suorittivat E. Sormunen, A. Kallakorpi ja A. Virtanen, piti promootorina toiminut kansanedustaja Heikki Hykkäälä puheen korostaen siinä uimataidon merkitystä erikseen hukkumisonnettomuuksien ehkäisijänä. Hukkumistapauksia sattuu maassamme paljon ja useimmiten on niihin syynä juuri uimataidon puuttuminen, sanoi puhuja, joka kohdisti sitten sanansa vihittävälle kehoittaen heitä käyttämään oppimansa taidon niin omaksi kuin myös kanssaihmistensä hyväksi. Puheen päätyttyä hypäsivät vihittävät kukin vuorollaan veteen, uiden promootorin luo, joka painoi seppeleen heidän päähänsä.

Uimamaistereiksi vihittiin seuraavat:

Tytöt: Eeva Suursalmi 25 äänellä, Sirkka Tuominen 21, Anja Tillanen 20, Raili Kilkki 18, Maila Tynys 18, Pirkko Partti 17, Lea Haapasalo 16, Irja Kaminen 16, Leena Hämäläinen 13 ja Sirkka Salo 9 äänellä. — Pojat: Tapio Lyyra 23, Pertti Henttonen 16, Osmo Ahtiluoma 15, Väinö Pekkola 13, Veikko Vaateri 12 ja Niilo Varis 9 äänellä.

Uimakandidaateiksi vihityt olivat seuraavat:

Tytöt: Helena Grönlund (iältään nuorin, vasta 7-vuotias), Irma Haapasalo, Ritva-Liisa Helskä, Ritva Hytönen, Hilppa Hämäläinen, Eeva Kilkki, Ritva Lahtinen, Ritva-Hannele Laine, Ritva Laine, Marja-Liisa Marttinen, Sirkka Pitkänen, Eeva Pärnänen, Ritva Pöntinen, Anja Rén, Hely Simola, Kaija Simola, Kaija Teittinen, Kyllikki Tynys, Eeva Willman ja Tuula Willman. — Pojat: Olli Ahtiluoma, Kaj Czarnecki, Markus Eklund, Rainer Jokinen, Leo Kosonen, Reijo Laurell (8-vuotias), Matti Lundberg, Tapio Matikka, Teuvo Nikkinen, Pentti Nokelainen, Erkki Oksanen, Hannu Sibenberg, Markku Simö ja Isto Taitonen. Vihittyjä oli siten tasan 50, heistä tyttömaistereita 10 ja poikamaistereita 6 sekä tyttö-kandidaatteja 20 ja poikakandidaatteja 14.

Ohjelmassa oli myös muutamia uintikilpailuja, joissa saavutettiin seuraavat parhaat tulokset:

Tyttökandidaattien 50 m. vapaauinti: 1) Ritva-Hannele Laine 59,8, 2) Anja Rén 1.00,3, 3) Eeva Pärnänen 1.00,4, 4) Kaija Simola 1.02,8, 5) Ritva Pöntinen 1.06,2.

Poikakandidaattien 50 m. vapaauinti: 1) Rainer Jokinen 42,5, 2) Kaj Czarnecki 44,2, 3) Teuvo Nikkinen 50,8, 4) Erkki Oksanen 51,9, 5) Olli Ahtiluoma 1.02,2.

Tyttömaisterien 100 m. vapaauinti: 1) Sirkka Tuominen 1.58,3, 2) Eeva Suursalmi 2.14,2, 3) Leena Hämäläinen 2.19,1. Erikoista huomiota herätti Sirkka Tuominen suoritus. Hän saavutti ikäisekseen varsin kunnioi-

Promoottorina toiminut kansanedustaja Heikki Hykkää painaa seppleen tytöistä nuorimman, 7-vuotiaan Helena Grönlundin päähän.

tettavan ajan, joka tasaväkisemmässä kilpailussa olisi varmasti muodostunut vieläkin paremmaksi.

Poikamaisterien 100 m. vapaauinti: 1) Osmo Ahtiluoma 1.54,1, 2) Väinö Pekkola 2.05,6, 3) Tapio Lyyra 2.07,1, 4) Pertti Henttonen 2.08,9, 5) Niilo Varis 2.28,5.

Miesten 50 m. vapaauinti: 1) Klaus Luukkainen 31,2, 2) Unto Karonen 33,5, 3) Reijo Lehti 34,8, 4) Reijo Pilsari 37,4, 5) Ensio Myyrä 44,3.

Uimakoululaisten tyttöjen 25 m. vapaauinti: 1) Ritva Lamminpää 30,9, 2) Marja-Liisa Qvick 42,0, 3) Sirpa Lehtinen 54,2.

Sekaviestä, jossa uimakoululaiset uivat 25 m, kandidaattit 50 m, ja maisterit 75 m.: 1) Pojat 3.11,1, 2) Tytöt 3.17,3. Poikien joukkueessa uivat Reijo Laurell, Matti Lundberg ja Pertti Henttonen ja tyttöjä edustivat Sirpa Tuukkanen, Eeva Pärnänen ja Eeva Suursalmi.

Huvittavana ohjelmanumerona oli pullansyöntikilpailu vedessä, jossa kilpailusso oli vain kolme osanottajaa. Määräajan kuluessa ehti Tapio Lyyra syödä pullan kokonaan ja Sirkka Tuominen osaksi, kun sensijaan kolmas osanottaja ei saanut siitä muruakaan irti. Lisäksi oli ohjelmassa uimakoulun naisopettajan Sirkka-Liisa Laineen pituussukellusta, joka kesti 24,5 sekuntia, hänen ja uimaopettajan Hannu Iivanaisen esittämiä erilaisia uintitapoja sekä tyttöjen Kaija Stridin, Anja Stridin, Taina Kongan, Terttu Sipiläisen, Liisa Peuhun, Liisa Virtasen ja Ritva Salmisen suorittamia hyppyjä eri kerroksista.

Kun E. Sormunen, A. Kallakorpi ja A. Virtanen olivat vielä suorittaneet muutamia loppuhyppyjä, toimitti promoottori palkintojen ja diplomien jaon, Kunniapalkinnon saivat nuorimmat uimakandidaatit, nimittäin ty-

Uimakoulujen viimekesäiset uimaopettajat Hannu Iivanainen, Sirkka-Liisa Laine ja Toivo Lyyra.

töistä 7-vuotias Helena Grönlund ja pojista 8-vuotias Reijo Laurell.

Uimaopettajina ovat kuluneen kesän aikana toimineet Kuusankosken uimalaitoksella Sirkka-Liisa Laine ja Toivo Lyyra sekä Sääksniemen uimalassa Hannu Iivanainen.

Ky-Kuusankosken tehtaitten kesämestaruuskilpailut

pidettiin elokuun 16 päivänä Kuusankosken urheilukentällä. Seuraavia tuloksia saavutettiin:

100 m juoksu: 1) E. Niemi, Korjauspaja, 12,1, 2) J. Lahtinen, Korjauspaja, 13,2, 3) V. Peltola, KySell., 13,4, 4) E. Kujala, Rak-os., 13,6.

200 m. aitajuoksu: 1) E. Niemi, Korjauspaja, 32,6, 2) J. Makkonen, KySell., 33,1, 3) E. Myyrä, Korjauspaja, 33,9.

400 m. juoksu: 1) J. Harlin, Talousosasto, 57,0, 2) E. Kujala, Rak-os., 57,9, 3) U. Karonen, Korjauspaja, 58,0, 4) E. Myyrä, Korjauspaja, 59,8, 5) J. Lahtinen, Korjauspaja, 59,8, 6) V. Peltola, KySell., 63,8, 7) J. Makkonen, KySell., 68,0.

1500 m. juoksu: 1) T. Levänen, Rak-os., 4.24,8, 2) P. Seppälä, Korjauspaja, 4.28,8, 3) U. Karonen, Korjauspaja, 4.32,8.

Kuulantytö: 1) O. Partanen, Metsäosasto, 12,84, 2) A. Lehtinen, KySell., 11,86, 3) K. Takala, KySell., 11,79, 4) J. Myyrä, Talousosasto, 11,69.

Kiekonheitto: 1) O. Partanen, Metsäosasto, 44,71, 2) J. Myyrä, Talousosasto, 27,29, 3) A. Lehtinen, KySell.,

Olimme lomakylässä.

Oli heinäkuun ensimmäinen päivä. Taivas oli kirkas ja aurinko paistoi lämpimästi, mikä vielä kohotti sitä innoitusta, joka meillä kaikilla oli kokoontuessamme eri paikkoihin odottelemaan linja-autoa, joka vei meidät Kouvolaan. Kouvolaan jatkoimme junalla matkaa Punkaharjun lomakylään, jonne Kymn Osakeyhtiö oli meille järjestänyt viihtyisän loman. Allekirjoittanutkin oli niin innoissaan, etten huomannut oikeaa aikaa, vaan tulin tuntia ennen määräaikaa ammattikoulun aukiolle. Katselin ja ihmettelin vähän aikaa, ja kun ei ketään näkynyt eikä kuulunut, tuli mieleeni jo ajatus, että kait ne toiset ovat jo menneet ja kait tässä täytynee lähteä kotiin. Varmistuin vielä ajasta ja niin huomasi, että olinkin liian aikainen. No tulihan niitä toisia määrääjän lähetessä ja kyllä siinä oli touhua ja tohinaa. Saattajinamme Kouvolaan oli meillä rouva Rhen ja neiti Iivanainen, joilla olikin täysi työ sijoittaessaan meidät täpötäysiin vaunuihin, mutta lopuksi istuimme onnellisesti junassa, joka lähti puskuttamaan kohti Punkaharjua. Kaikki sujui hyvin siihen saakka, kunnes tulimme Simpeleelle, missä junailija ilmoitti, että tämä vaunu ei mene enää eteenpäin. Meidän piti kaikkien muuttaa toiseen vaunuun ja siinä olikin rynnistys, kun kaikki paikat olivat täynnä eikä tahtonut päästä portaita ylös edes vaunusillalle. Siinä touhussa lapsetkin meinasivat eksyä, mutta selvisihän taas kaikki lopulta hyvin, ja junan lähdettyä liikkeelle olimme kaikki löytäneet itsellemme paikat. Matka jatkui ja saavuimme Punkaharjun asemalle vähän yli kello 21. Olimme vähän väsyneitä pitkästä matkasta, etenkin lapset, mutta eipä sielläkään ollut meillä hätää, sillä asemalla olivat oppaat vastassa "Jeepin" kanssa. Tavarat lastattiin autoon ja myöskin lapset sekä väsyneimmät äidit, toisten lähtiessä kävellen kohti päämäärää. Matka oli lyhyt ja lomakylään saavuttuamme meidät opastettiin Kaarnanniemeen, missä oli pieniä neljän hengen mökkejä. Jokainen sai valita seuransa ja asettua asumaan.

Vaikka olimmekin väsyneitä, täytyi toki tulokahvit keittää, koska pannut sekä kahvit oli tullut otetuksi mukaan, ja niin nousi viiden mökin piipusta paksu savu.

31,76, 4) K. Takala, KySell., 29,37, 5) E. Myyrä, Korjauspaja, 32,97.

Keihäänheitto: 1) P. Salama, KuuPap., 46,50, 2) O. Partanen, Metsäosasto, 45,53, 3) J. Myyrä, Talous-os., 44,53.

Korkeushyppy: P. Salama, KuuPap., 155.

Pituushyppy: 1) M. Lampinen, KyPap., 617, 2) E. Niemi, Korjauspaja, 616, 3) R. Kivinen, Korjauspaja, 601, 4) R. Rautio, Rak.-os., 538.

Naisten pituushyppy: Eini Oksanen, Kauppa Oy., 380.

Ikämiesten 3-ottelu: 1) A. Lehtinen, KySell., 1081 pistettä (kuula 11,60, korkeus 120, 100 m. 13,8), 2) O. Värrelä, KySell., 1031 pist. (9,64—13,5—14,2).

Tuloksiin vaikuttanut osaltaan sateinen ja viileä sää, minä takia myös useita ilmoittautuneita jäi pois kilpailuista.

Kahvit juotuamme ja matkan pölyt pestyämme jokainen painautui levolle ja niin se loma sitten alkoi. Seuraava kronikka, joka on kirjoitettu Punkaharjun lomakylässä, antaa parhaimman kuvan viihtyisistä yhdessäolon päivistä:

Tässä pieni kronikka, tehty suit sait hopulla, että kaikki Kuusaan mammat, lomailustaan kuulla saavat.

Onpa mökki Käkikunnas, ei se seiso missään nurkass'. Kolme mammaa siinä hääää, johtajana Hilda määrää. Tuutti lapset päivin illoin, hiljaista on meillä silloin. Maili koittaa komennella, Telle vieress' liverrellä. Turhaa, turhaa kaikki vaan, Hilda meistä voiton saa.

Toinen Onnensopukka, siellä siedetä ei kepukkaa. Niilolanpa Kerttu, Miia, Kosken Toini hääää siinä kera Airans' "sorean, vanaveess' Salme Nikulan. "Sumpit" voti sä saada sieltä, millä kirvoitella kieltä, ellei ehdi kaikkea itse kaataa suuhunsa.

Seuraava on Marjamäki, mutt' ei siellä kuku käki. Rauha kaipaa kovast' kermää, kiertää harjuja ja filmaa. Siitä tulee pitkä filmi, saataispa vaan kaikki ilmi. Paras siin' on Leena Rämä, ei hän koskaan ole känä. Aina lapsinensa hääää, toisille ei mitään määrää. Siinä sivussa myös koittaa Anna Michelsson muut voittoa.

Jatkona on Suvikehto, olo siellä ompi keho, kun kahvia ei keittää saa, vaikk' Kaisaa kuinka kahvittaa.

Kiertää Onnensopukkaa, väliin oveen koputtaa Taimi Riuttala, jos saisi, tipan "lientä" kiehauttaisi.

Viimeisenä Suviranta, siellä hyörii kolme "tanttaa": Mirja Rusi, Lyytikäinen sekä Katri Heinikainen. Rusin Mirja ripeänä, siivoo aina hilpeänä, jouda ei hän milloinkaan kaupan välii juoksemaan. Heinikaisen Katri huokaa: mikä huushollissa vuotaa. Lyytikäinen katsoo Katriin, huokaa myöskin samaan tahtiin.

Juttua on yhtä toista tässä tullut mammoist' meistä, jotka Punkaharjulla oomme olleet lomalla. Kukaan ei saa suuttua ja ilmekään ei muuttua. Hauskaa meillä ollut on, joukkomme on verraton.

Kiitoksemme kaikest' tästä, lomasta virkistävästä, yhtiömme saakohon, se järjestänyt kaiken on.
Käkikunnas.

Joka ei pidä taiteesta, hän ei myöskään milloinkaan ole tajunnut kauneuden merkitystä.

Louis Burandt.

Talossa, joka jää tyhjäksi rakastavien lähtiessä pois, kaikuu vielä musiikki kesken tyhjyyttä. Mutta talo, joka on autio sen vuoksi, että sydämet ovat eronneet, on hiljaisuudessa kaamea. Tuskanhuutokin on siellä sopimaton.

R. Tagore.

"HEIKKILÄ"

Puiden ja pensaiden saadessa syksyn siveltimestä loistavat värit lehdistöön­sä ja auringon heittäessä viimeisiä lämpimiä säteitään kiitävät ajatukset kesän suloiseen aikaan, jolloin Kuusankosken Partiotyttöillä ja Voikaan Koski-Siskoilla oli partioleiri Lappalanjärven rannalla. Suurenmoiseksi elämykseksi muodostui tämä 25. 7.—1. 7. vietetty leiriaika jokaiselle siellä olleelle tytölle.

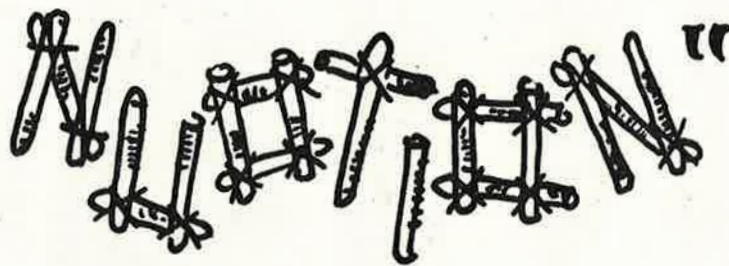
Vaikkakaan ilmojen haltija ei lahjoittanut parhaita mahdollisia ilmojaan, onnistui leiri yli odotusten. Etenkin ensimmäisinä päivinä näyttäytyi Lappala mustana ja myrskyisenä ja tuuli puuskutti mäntyjen latvoissa antaen tytöille aiheen pukeutua lämpimästi. Siitä huolimatta pysyi mieliala korkealla, innolla suoritettiin monet päivittäiset tehtävät ja onnellisina valmistauduttiin illalla levolle humisevien honkien juurelle kuunnellen metsän rauhoittavaa kehtolaulua.

Aamulla auringon noustessa järven takaa alkoi teltoissakin elämä ja vähitellen ryhdyttiin mielenkiintoisiin tehtäviin. Tytöt olivat jaetut eri vartioihin, joilla kaikilla oli tarkoin määrätty tehtävät, mutta siitä huolimatta riitti aikaa maastokilpailuille ja -leikeille, joista muodostuikin ehdottomasti suosituin ohjelma. Oli jännittävää lähteä juoksemaan ja hiipimään maastoon, ja innostusta lisäsi vielä sekin, että oli alituinen vartioiden välinen kilpailu kysymyksessä. Vartiot saivat nimittäin lisäpisteitä nokkeluudestaan ja kekseliäisyydestään. Tyttöjen kekseliäisyys olikin hämmästyttävä. Milloin "aivan oikea" neekeripalvelija tarjoi ruokailussa valkoiset hampaat nokisten kasvojen keskellä loistaen, sananjalkahameen kahistessa ympärillään, milloin minkinlaiset kekseliäät ideat, monet partiolaitteet: mukipuut, portit, telineet ym. todistivat tyttöjen kätevyyydestä ja innostuksesta. Varsinaisista päivittäisistä tehtävistä olivat keittiö­vartion työt tyttöistä luonnollisesti mieluisimmat, vaikka uuni savuttikin, eikä tuli tahtonut pysyä padan alla. Kaikki tuo touhu oli "erikoisuutensa" takia suosiossa, ja ruoka maistui päivä päivältä yhä paremmalta.

Nuppineuloja, kilpailun tärkeitä pisteitä, hankittiin siis vartioille yhdellä jos toisella tavalla. Lipunlaskun yhteydessä jaettiin nuppineulat päivittäin ansioituneille tytöille, ja se oli juhlallinen seremonia. Yleensäkin tuntui tyttöjen mieltä hermistävän lipunnosto- ja -laskutilaisuudet. Ne muodostuivatkin hyvin hartaiksi ja mieliinpainuviksi hetkiksi. Siniristilippu liehumassa avaran sinisen taivaan alla vihreässä luonnossa, vapaiden vetten äärellä, valoi jokaisen sydämeen ihanan tunteen siitä, minkä tähden kannattaa elää ja tehdä työtä.

Iltanuotio kruunasi päivän ohjelman. Iloisten laulujen ja reippaan ohjelman lomassa keskusteltiin elämän vakavista kysymyksistä ja jokainen hiljentyi tutkiskelemaan omaa sydäntään, jolle tutkiskelulle tummuvassa illassa palava nuotiotuli ja met­sän syvä humina antoi parhaan ympäristön.

Niinkuin nuotiosta loppui tuli, niin loppui leiriviikkokin, ja tietoisina saamistaan uusista voimista ja innostuksesta palasivat partiotytöt reippaina ja karaistuneina takaisin koteihinsa toteuttamaan partiolain jokaista pykälää.

Tyyni elokuun puolivälin ilta tummenee. Tähdet syttyvät taivaalle. Luonto nukkuu. Kuusankosken Polunlöytäjien — partiopoikalippukunnan — riemukas kesäleiri, johon kolmellakymmenellä pojalla oli tilaisuus osallistua, on päättymäisillään. Se vilkas elämä, joka on sykkinyt Pyhäjärven Hiidensaaren eteläisimmässä kärjessä 15 ja 21 päivien välisenä aikana, alkaa hiljentyä; mielet täyttää odotuksen jännitys: kohta alkaa viimeinen iltanuotio. Rakkaat vanhemmat ja partiotyön ystävät ovat jo siirtyneet nuotiopaikalle, — nyt tulevat pojat — ja nuotio syttyy.

Koko pitkän talven ajan on tätä tilaisuutta odotettu. Vanhat leirikonkarit ovat kertoneet kokemuksiaan ja elämyksiään iltanuotioilta, joilla on solmittu läpi elämän kestäviä veljessiteitä. Nyt mekin saamme olla mukana tuntemassa tuota samaa, mukana elämässä onnentäyteisen hetken.

Pihkaiset puut palavat iloisesti räiskyen. Partiolaulu seuraa toistaan ja jokainen poika tuo panoksensa yhteisen tilaisuuden onnistumiseksi ja vieraitten viihdyttämiseksi. Reipas huumori räiskyy kilvan palavien nuotiopuiden kanssa. Ohjelma muuttuu vähitellen vakavammaksi, lopulta hiljentyen paljon ajatuksia antavaan nuotiotarinaa ja kaikkien maailman partiolaisten yhteiseen nuotiolauluun — ”Maa on niin kaunis.”

Ympärillä on jo sysimusta yö. Vain nuotion kajo valaisee poikien herkistyneet kasvot. Ajatukset kertaavat nopeasti kuluneen, ihanan viikon elämykset. Muistuu mieleen, kuinka työleiri saapui lauantaina, kuinka tämä 8-päivinen reipas poikajoukko vajaan kahdessa päivässä muutti karun luonnon ihmemaaksi. Tuona aikana nousi täsmällisesti sijoitettuna 10 telttaa, keittiö, ruokapöydät, varastot, leiriportti, latrini ja koko leirin ylpeys — viileä kellari ym. kaunistamaan aluetta. Muistuu mieleen, kuinka leirin pääjoukko saapui maanantaina ja miten nopeasti monet ensikertalaisetkin tottuivat leirin järjestykseen. Kiitollisin mielin muistellaan jännittävien partiotaitojen opettelomisia, muistellaan virkistäviä kylpyjä leirin omassa telttasaunassa, jalkapallo-otteluja sekä aito partiomaista kiistaa vartioiden välisestä paremmuudesta. Muistetaan myös antoisa retki Hiidenvuorelle ja siihen liittynyt hermoja repivän jännittävä varkaan takkaa-ajo keskellä pimeää yötä. Mieleen ovat painuneet myös ne kivet, joita alkuaikoina saatiin työntää taskuihin siellä ennen olleiden käsien sijaan.

Paljon, paljon muuta nousee tajunnan kynnyksen yli tänä iltana, elokuun 21 p:nä 1949, melkein pä liiankin paljon. Tuntuu siltä kuin olisi liiankin hyvä olla. Johtajat, partiotoverit, kaikki ovat olleet kuin yhtä veljesparvea. Yhdessä on nautittu onnistuneesta leiristä, yhdessä myös on taisteltu luonnonvoimien myllerryksiä vastaan — nautittu niistäkin.

Ja nyt — kun nuotion liekki hiljaa vaipuu ja laulu taukoaa, kohotetaan jälleen, kuten ennenkin leirin aikana, ojennettu käsi hohtavan hiilloksen ylitse ja onnentäyteistä pojansydämistä yhdessä ylöspäin kohoavan savukiehkuran kanssa nousee vilpittön kiitos korkeuksiin ja me pyydämme: ”Herra, siunaa meitä...”, me olemme ”aina valmiina”.

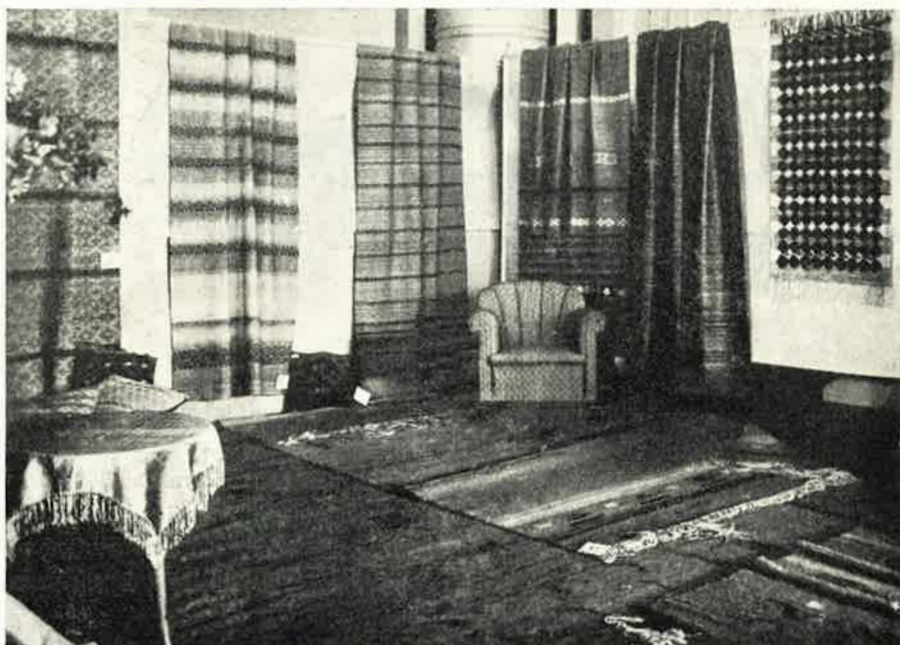
Kudontatöiden näyttely Kuusankoskella.

Lukijoillamme lienee vielä tuoreessa muistissa helluntaina järjestetty kudontatöiden näyttely Kuusankosken Seuratalossa. Näyttelyn monisetaiset aistikkaat työt herättivät katsojissa suurta mielenkiintoa ja ihailua. Saatiin nähdä välähdys tehdasseudun naisten puhdetöistä ja vapaa-aikojen harrastuksista, joiden teknillisestä ja taiteellisesta tasosta myös Suomen Käsityöopettajaopiston nykyinen rehtori, maist. Hulda Konturi antoi täyden tunnustuksen.

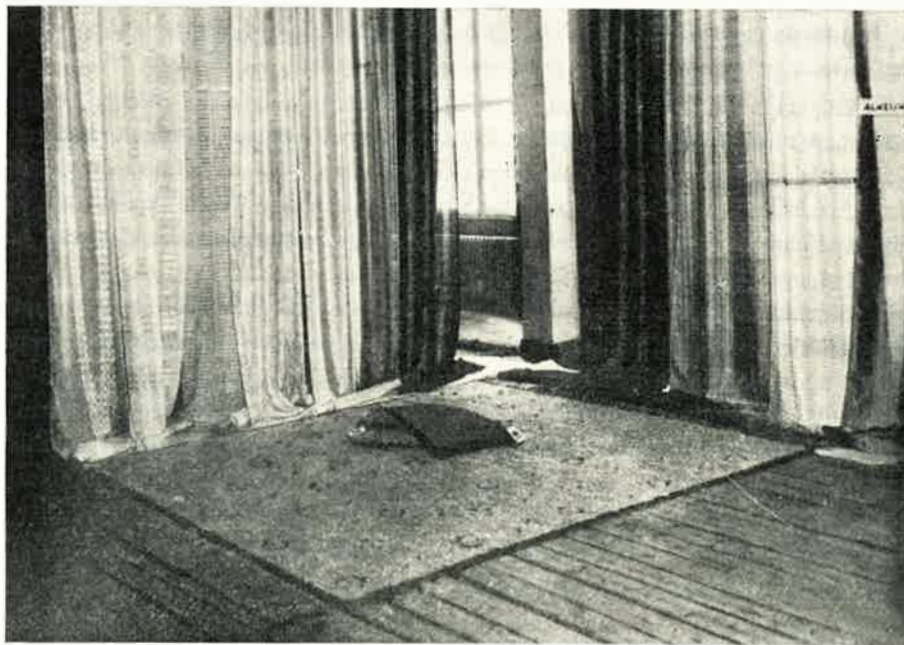
Valitettavasti emme saaneet näyttelystä sen laajuuden takia yleiskuvaa, josta olisi ilmennyt töiden asetelu ja se paljous, joka oli saatu sopimaan Seuratalon juhlasaliin. Oheisista kuvista näemme vain pari yksityiskohtaa.

Kuva 1: Lattialla on selluloosatehtaan jäteviltilistä kudottu ryijymatto, jossa luonnonväriset nukkakuviot koristavat himmeän punertavaa pohjaa. Maton päällä on pari viltilangoista helmipujotuskuvioin kudottua tyynyä. Taustalla on ikkunanaverhoja, joissa tarveaineena on käytetty sillaa ja puusilkkiiä.

Kuva 2: Lattialla selluloosatehtaan viltilistä kiintopujotuskuvioin kudottu matto. Nojatuolin päällinen on myös viltilangasta purettua ja nastasidoksella kuvioitua. Taustalla näkyy oviverhoja ja leposohvan peitteitä, jois-

Kuva 1.

Kuva 2.

sa on tarveaineina käytetty kotona kehrättyä sillalankaa, purettua viltilankaa, leikattua sukkaa ja koti- maista puusilkkiiä.

„Siellä kaikki oli niin mukavaa“

Kävelyharrastuskilpailun voittajat Karjalohjan Vilniemessä lomailemassa.

Valkeni lauantaiaamu, kirkas ja kaunis, jolloin Kymmin Oy:n tyttöjen ja poikien oli määrä lähteä reissulle päämääränä Karjalohjan Vilniemi. Kun olimme lastanneet autoon henkilökohtaiset varusteemme, ylimääräisen matkamuonan ja ajanvietevälineitä, mm. pöytätennispelin, olimme valmiit aloittamaan matkan. Heti alkuun jaettiin kaikille Laulu-Matit, jotta sävelet olisivat selvät. Antti-pojasta tuli meille lukkari, jonka tehtävän hän hoitikin reippaasti koko matkan ajan. Ehdimme laulaa ”Matin” melkein kanteen kanteen ja parhaat laulut pariinkin kertaan.

Ensimmäinen kommellus sattui Elimäellä, kun kesken laulun kuului huuto: ”Nyt se putosi!” Auto pysäytettiin ja lähdettiin ottamaan selvää, mikä putosi, ja aivan oikein, auton katolla ollut Masan matkalaukku se halusi päästä ihmisten seuraan auton sisäpuolelle. Matka jatkui sitten kommelluksitta ja pysähdyksittä pieneen idylliseen Porvoon kaupunkiin, jossa pidettiin vajaan tunnin tauko.

Syötyämme, juotuamme ja muutenkin virkistyttyämme laskettelimme laulellen pitkin suoria ja tasaisia betonijäteä kohti pääkaupunkia, jossa pysähdyttiin ainoastaan jäätelöannoksen syömisen ajaksi.

Nyt alkoikin jo useammalle ennennäkemättömät maisemat ja täytyy sanoa, että kaunistaa ja rehevää on sielläkin päin Suomea.

Lohjan kauppalaista saimme sitten oppaan autoomme, että varmasti osaisimme kääntyä oikeasta tienhaarasta, ja pianhan se tienhaara olikin edessä. Viimeisen parin kilometrin matkalla tie oli niin kapea, että suuri automme juuri ja juuri mahtui kulkemaan ja lopuksi kuljettajamme pyysikin, että tiedustelupartio lähtisi edellä katsomaan, ollaanko oikealla tiellä ensinkään. Oikealla oltiin, sillä pian ilmestyi eteemme ensinäkemältä oudon näköinen rakennus, jonka myöhemmässä vaiheessa saimme kuulla olleen taiteilija Wettenhovi-Aspa vainajan kesäkodin, nykyisin Suomen Latu r.y:n vuokraaman lomanvietto- ja retkeilymajan.

No niin, perillä oltiin, eikä matkan pituuskaan tuntunut ketään vaivaavan. Matkatavaroita alettiin purkaa autosta kiireenvilkkua ja vähitellen painuttiin sisälle taloon katselemaan, mistä kukin sen yöpuun itselleen löytää, ja mihin voi omat tavaransa sijoittaa.

Taiteilija Wettenhovi-Aspan erikoislaatuinen huvila oli majapaikkanamme.

Hetkessä oli majoittuminen suoritettu ja sitten tustutumaan ympäristöön. Tarkastelu osoitti, että tanssilava oli aivan rannassa, kauniissa lahdenvoukumassa ja tuntui se tuottavan iloisen yllätyksen koko porukalle. Päinvastaisella suunnalla, myöskin aivan rannassa, oli lentopallokenttä, ja sen välittömässä läheisyydessä, uskoisin, kaikkien mielestä koko niemen parhain paikka, ihanteellinen sauna, joka, kiitos talonmiehen, oli koko oleskelumme ajan kylvettävässä kunnossa melkein mihin vuorokaudenaikaan hyvänsä..

Ennen päivällistä meillä oli tilaisuus katsella hieman ympärillemme. Saunakin oli heti tarjolla ja sitä tervehdimme ilolla. Saimme pestä matkapölyt pois. Mikä nautinto olikaan kuumasta saunasta juosta suoraan Lohjanjärven vilpoisiin aaltoihin. Sen jälkeen tunsin ihmisen itsensä kuin uudestisyntyneeksi. Nälkä taisi kurnia usempien suolissa, joten tyytyväisinä oitimmekin vastaan päivälliskutsun ja kyllä ruoka näkyi maistuvan.

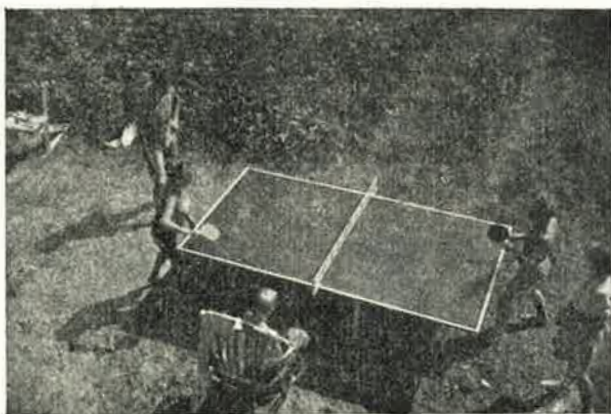
Noin tunti tulomme jälkeen saapui talon emäntä suoraan Vierumäen kursseilta, esitteli itsensä ja toivotti meidät tervetulleiksi ja oli tuotapikaa kuin yksi meidän joukostamme. Hän oli nuori, reipasotteinen liikuntaneuvoja, Eila Höggvist, ja on varmasti suurelta osalta hänen ansiostaan, että me siellä niin hyvin viihdyimme.

Iltakahville kokoonnuimme ruokasaliin ja sen aikana retkemme v.t. johtaja Hjalmari sanoi, kuten aikanaan radiossa Jönni Lumperi, että tittelit pois, ja niin jokainen sanoi nimensä. Hörppäsimme kahvit päälle ja olimme vieläkin enemmän samaa perhettä kuin aikaisemmin.

Kaiken kukkuraksi oli Suomen Latu järjestänyt yleiset tanssit e.m. lavalle, ja niin olikin sen päivän osalta mitta täysi. Tanssin aikana ilmestyi retkemme johtajakin suoraan Vierumäeltä joukkoomme. Lava oli ihanteellisessa paikassa aivan järven rannalla. Illan pimettyä sytytettiin lavan viereen nuotio ja sen loisteessa sitten tanssittiin, kurkistipa kuukin puitten lomasta kohohtaen puolestaan tunnelmaa. Loppujen lopuksi saapui haitaristikin paikalle ja tanssi pääsi täyteen vauhtiin. Siinä pyörähdellessämme yö oli kulunut jo pitkälle ja väsymys alkoi voittaa tanssijoita. Yksi ja toinen vetäytyi yöpuulle. Nukkumaan ei kuitenkaan vielä voinut mennä, sillä liikunta oli kuluttanut kaloriavarastomme,

Auringonpalvontaa ja "kiusan" peluuta läheisellä hiekkarannalla.

Pöytätennis oli varsin suosittu kilpailu- ja ajanvietemuoto.

"Kapteeni" Simosen ja "perämies" Honkasen pursi lipuu Karkalinniemen satamaan.

siksi oli saatava täydennystä. Kyllä näkkäri ja makkarat sekä jälkiruokana keksit ja marmelaadi tekivät kauppansa. Ruokailu oli suoritettava pimeässä, sillä siinä talossa ei tunnettu sähkövaloa. Tämän jälkeen ei kukaan vastustellut "Nukku-Matin" tuloa.

Aamulla heräsimme Godzinskyn pianolla soittelemiin säveleihin. Nopeasti uimaan ja aamukahville, jotta sitten olisimme valmiit aloittamaan päivän "työt". Lentopallo oli hyvin suosittu Vilniemessä niinkuin muualkin. Helsingin Latu haastoi meidät otteluun. Ensimmäinen katsastettava joukkueemme kokoonpano, siksi pelasivatkin Kuusankoski ja Voikka harjoitusottelun. Latulaisia vastaan pelattu peli oli melko kireä, mutta meidän joukkueellamme oli onni mukana ja se peri voiton. Aika meni pelatessa, uimassa ja auringossa leikotellen ja niin pitkälle, että vatsankin oli saatava osansa. Ruokailun jouduttamiseksi joku joukostamme auttoi tarjoilussa keittiöhenkilökuntaa ja hyvinpä tarjoilu näytti sujuvankin niin pojilta kuin työiltäkin. Ateria päätettiin lauluun.

Ruokailun jälkeen lähdimme marjastamaan, sillä iltapäivällä olisi tanssiaisit ja sisäänpääsymaksuksi oli poimittava kaksi mukillista mustikoita. Jokainen kiiruhti noukkimaan osuutensa, jottei jäisi hauskuudesta osatomaksi. Paljon marjoja kerääntyikin, kun kaikki olivat tuoppinsa tyhjentäneet. Urakan jälkeen saimme tehdä mitä mielempä teki. Monenlaiset olivatkin mahdollisuudet. Veneitä oli käytettävissä, pöytätennistä pelattiin melkein läpi vuorokauden, auringonpalvonta ja uinti myös olivat hyvin suosittuja ja mikäpä esti rantahietikolla "kiusan" peluunkaan. Päivän hieman viiletessä alkoivat sitten marjatanssiaisit. Välillä kävimme saunassa ja uimassa ja niinpä olimmekin valmiit aloittamaan iltatanssiaisit, jotka päättyivät iltakahviin. Ohjelmassa seurasi iltanuotio. Päivällä olimme käyneet keräämässä ison kasan risuja nuotiopaikalle ja paljon niitä illan mittaan paloikin. Laulut kajahtivat nuotion loimutessa ja välillä aina leikimme — "menimme ylös ja alas ja olimme ylhäällä ja alhaalla", yritimme keksiä, mitä Kiinan keisari juo, kun ei hän teeä juo, ja hauskaapa panttileikkikin oli, varsinkin pantinlunastus. Lopuksi lauloimme veljespiirissä lauluja ja "Joutuin vain nyt Nukku-Matin luo" kehoitusta vastaan ei kenelläkään tuntunut olevan mitään sanomista.

Tietoisuuteen uuden aamun koittamisesta herättivät meidät samat sävelet kuin edellisenäkin aamuna. Aamupäivä meni lentopalloilla ja rannalla loikoilla, iltapäiväksi oli suunniteltu retki Torholan luolalle.

Olimme saaneet uskollisen ystävän itsellemme Vilniemessä lomaansa viettävästä helsinkiläisestä virkarouvasta. Hän oli hyvin kiinnostunut meidän puuhistamme, innokas saunanlämmittäjä ja kylpijä. Kyllä hän piti huolen siitä, että saunan uuniin tuli syttyä ja niin hän oli huutelemassa poikia, joista erikoisesti Olli tuntui olevan hänen mieltään lähellä, puita pilkkomaan, ja kukapa heistä voi vastustaa herttaista "virkarouvaamme". Kun oli puhe Torholaan menosta, oli hän yhtä innostunut matkalle lähtöön kuin mekin. Heti aamiaisen jälkeen lastauduimme kolmeen venheeseen kahvivehkeet mukamme. Sää oli mitä parhain tällaiselle "me-

rimatkalle" Laulut kajahtelivat ja mieliala oli iloinen. Olimme kaikki unohtaneet arkiset huolestukset ja nautimme vapaudesta ja kesästä. Soutumatka ei ollut pitkä. Sen jälkeen meidän oli turvauduttava omiin jalkoihimme. Pianhan me pistelimme 2—3 km, mikä rannasta oli luolalle. Jouduimme aluksi toisen järven rannalle ja sieltä oli jyrkkä nousu korkealle vuorelle, jos mieli päästä luolan suuaukolle. Mukanamme oli vain yksi taskulamppu ja sekin paloi huonosti, joten meidän oli turvauduttava valaistuksessa tulitikkuihin. Luolan lattia oli epätasaisista louhikkoja, minkä vuoksi eteneminen oli vaivalloista. Loppujen lopuksi oli edettävä möyrien. Tämän luonnon muodostaman luolan pituus oli n. 20 m. Vaikeuksien kasvaessa harveni tutkimusmatkailijoiden joukko hyvin pieneen, niin että ainoastaan 2 naista, nim. Helga ja Alli, sekä 6 miestä uskaltuivat niin syvälle kuin suinkin pääsi. Alhaalla, pitkästi toistakymmentä metriä kalliota päämme päällä, istuimme piirissä ja lauloimme: "Iske, iske, iske seinään vuoren". Otettuamme muistoksi kivenkappaleen, aloitimme vaivalloisen nousun takaisin maanpinnalle ja toisten luo rantaan, jossa jo kuuma vesi ja valmis kahvi odottivat nauttijaansa. Sen jälkeen alkoi kotimatka yhtä elämystä rikkaampana.

Jouduimme parahiksi päivälliselle ja jälkiruokana saimme mustikkapiirakkaa. Kyllä sen takia kannatti hetkeksi metsään pistäytyä. Toisia taisi hieman turhamaisuus vaivata, kun eivät uskaltaneet syödä piirakkaa peläten suun mustumista. Nyt oli taas mahdollisuus suorittaa jokapäiväinen miellyttävä velvollisuus itseämme kohtaan, nim. saunominen. Ilta kului pikku askartelussa iltakahviin, jonka jälkeen sitten alkoivat iltatanssit. Nämä olivat hauskimmat tanssiaisemme. Kauan emme tosin voineet tanssia, sillä ystävämme virkarouva halusi paneutua levolle, eikähän lepo meillekään pahaa tehnyt, joten vetäydyimme hyvällä mielellä makuusopeihimme.

Neljäs päivä valkeni yhtä aurinkoisena kuin edellisetkin. Aikaisemmin oli suunniteltu suunnistamisharjoitus täksi aamuksi, mutta kun ilma tuntui kuitenkin liian kuumalta sellaiseen, päätimmekin jättää matkan seuraavaksi aamuksi ja samaa mieltä tuntui olevan virkarouvakin. Aamupäivä kului auringossa leikottellessa ja Rantsan fysiologisissa kokeissa. Hän tutki meidän sydämemme toimintaa eri tilanteissa: levossa, pienen rasituksen jälkeen ja suuren voimaponnistuksen jälkeen. Kyllä meidän joukostamme löytyi monta hyväsydämistäkin. Saapuipa "prinssi Caspadinokin" meitä kaisomaan, eikä hänellä näyttänyt olevan kiirettä lainkaan, koska hän viipyi luonamme koko päivän. Aurinko, aurinko kutsui meitä vielä iltapäivälläkin, sillä yritimme saada itsemme mahdollisimman ruskeiksi, ja niinpä yksi joukostamme poltti — huulensa!

Päivällisen jälkeen alkoivat sitten valmistelut illan juhlaa varten. Jokaisella oli oltava ohjelmaa. Joka nurkassa supsutettiin päät yhdessä ja touhua oli kovasti. Pääsimme lopuksi niin pitkälle, että juhla voi alkaa. Ohjelmassa oli aluksi yhteislaulua, Eila, talon emäntä, esitti taidokkaasti lausuntaa, vierailipa pelastusarmeijalainenkin joukossamme. Hauskin esitys oli Rantsan ja Masan esittämä pila "Valokuvaamossa". Ihmeteltävän

Kaksi elävää ruumista "haudan partaalla".

Iltanuotiolla leikittiin ja laulut kajahtelivat aina auringonnousuun asti.

Väläys viimeisen päivän tansseista Vilniemen lavalla.

Välitavoitteeseen on päästy ja edessä on uuden suunnan ottaminen.

elävästi osasi Masa esittää hienoa naista. Voimme suositella häntä, jos jossain sattuisi olemaan puute naisosan esittäjistä. Oli ohjelmassa muitakin piloja, mm. "Hammaslääkärissä". Suuria olivat lääkärin työvälineet, talttaa, vasaraa ja tavallista kirvesmiehen poraa käytti tohtori ensin. Paloruisku toimi ilmapumppuna. Loppujen lopuksi irtosi hammas, mutta kyllä sillä olikin juuria, noin $\frac{1}{2}$ m. Tapahtuipa murhakin vielä seitsemännessä kerroksessa ym. Paljon ohjelmaa olikin kerääntynyt ja kaikilla tuntui olevan hauskaa. Välillä oli kahvitauko ja sen jälkeen siirryimme nuotiolle jatkamaan juhlaa. Tunnelma ei ollut enää niin riemastuttava, kai siitä syystä, että jokaisen mielessä kangasteli jo lähtöhetken haikeus. Nuotiolla piti johtajamme "puheen Naiselle". Se oli niin valtavan ylistävä, että kaikki naiset olivat kuin puulla päähän lyötyjä, eivätkä kenneet siihen edes vastaamaan.

Viimeinen päivä. Nytkö tämä hauskuus loppuisi. Ilmassa oli jo pienoista matkantuntua. Haikealla mielellä pakkasimme varusteemme, jotta kaikki olisi sitä myöten selvää. Nyt oli viimeinen mahdollisuus suunnistamisharjoituksen järjestämiseen. Vähän oli joukossamme asiaan innostuneita. Lähdimme kahdessa ryhmässä, virkarouva muiden mukana. Molemmat ryhmät selvisivät onnellisesti perille, vaikka metsä olikin melko vaikeakulkuista. Toiset palvoivat aurinkoa ja uiskentelevat sillä aikaa. Ruokailun jälkeen kävimme jäähyväissaunassa. Vielä oli pidettävä lopettajaisanssiaiset. Opettelimme vanhoja tansseja ja välillä pyörähtelimme nykyaikaisiakin.

Kuinka haikealla mielellä olimmekaan ajatellessamme pois lähtöä, toivoimme autollekin pientä haaveria,

Koko porukka kerrankin koossa ennen pois lähtöä.

jotta paluumme siirtyisi vähän. Mutta auto tuli kuin tulikin, joskin myöhästyneenä öljyputken katkeamisen vuoksi. Niin alkoi lastaaminen, ja kun kuljettaja oli kylpenyt, syönyt ja hiukan levähtänyt, kokoonnuimme pihalle ja kajautimme läksiäisiksi "Kymenlaakson laulun". Hyvästelimme kaikki jäävät, nousimme autoon, ja niin jäi taaksemme kaunis Vilniemi muistorikkaine päivineen. Jokaiselle meille jäi Vilniemestä vain hauskoja muistoja. Päivät kuluivat myöskin niin, ettei kuolleita kohtia päässyt syntymään lainkaan, siitä kiitos meidän reippaalle johtajallemme.

Se, joka on näiden lomapalkintojen syntysanojen lausuja, voi olla tyytyväinen siitä, että hänen laskelmansa ovat osuneet oikeaan. Tuskin minkään muunlaisen palkinnon saatuaan on niin täysin virkistynyt kuin tällaisen retken jälkeen.

Lopuksi haluan kaikkien mukanaolleiden puolesta kiittää tämän retken rahoittajaa ja toivon, että korvaus kaikesta tulisi lisääntyneen työtehon muodossa. Myös retken johtajaa haluan vielä kerran kaikkien puolesta kiittää ja toivon, että vielä usein tapaisimme kaikki yhdessä retkeämme muistellen, sillä laulussakin sanotaan: "Siellä kaikilla oli niin mukavaa, oi kun on hauska, kun sai olla mukana". **Mukana ollut.**

Jos sydämeni muistuttaa särkyneitä raunioita, niin älä estä kevättä kasvattamasta kukkia sinne.

Ch. Wagner.

Älä koskaan puhu salaisimmista taisteluistasi ennen kuin olet ne voittanut.

J. K. Lavater.

E i p e l o i t a v e s i !

Eetteri väreili mahtavien sanojen ryöpystä. Haaste seurasi toistaan ja hetken kuluttua oli tuskin yhtä ainutta osastoa Kymin—Kuusankosken tehtailla, joka ei olisi tullut haastetuksi — jotkut jopa useammaltakin taholta — voimien mittelyyn Ahdin valtakunnassa. Kovasti piti yrittää, sillä olihan kyseessä Mannerheimliiton Kuusankosken osaston yhdessä edellämainittujen tehtaiden Sosiaaliosaston kanssa järjestämät haasteuintikilpailut Kuusankosken uimalassa heinäkuun 21 päivänä 1949.

Ja kovasti sitä yritettiin. Jo viikkoa ennen kilpailuja koetettiin "tyrmätä" vastustaja sanan voimalla esim. näin:

Sosiaaliosaston "Vesipedot".

Vastine haasteeseen.

Oli yllätys meille moinen,
mut' viel' tuli suurempi toinen.
Kas, vakainpa voittajaterveisin
Te haasteenne pisteeksi kirjaimin
näin piirsitte: Vesipedot!

Kymin Osakeyhtiö, Talousoasto.

Voiko tosiaan selvemällä halveksumisella puhua vastustajastaan, vastustajasta, joka vaistettiin fyysillisesti voimakkaammaksi.

Tila ei salli useampien, monasti hyvinkin onnistuneiden, leikkisien haasteiden tässä esittämiseen. Todettakoon vain, että ne johtivat kovaan kilpaan. Kun vielä ilmojen haltija suosi tilaisuutta ja veden lämpötilakin liikkui 19 asteen nurkilla ja kun "Retuperän VPK" yhdessä Palkkakeskuksen eri aikakausien uimapukuihin pukeutuneiden neitosten kanssa toi miellyttävän lisän laskevan auringon kultaamaan tienoosseen, muodostui tämän vuoden haasteuintitöteluistä todellinen uintiurheilujuhla.

Vain se osa yleisöstä, joka 300:n maksaneen katsojan lisäksi ei mahtunut katsomoon, oli hieman allapäin, mutta tyytyi kuitenkin kohtaloonsa kovaäänisen kertoessa kilpailun tapahtumista ja tuloksista.

Seuraavana päivänä — perjantaina — jatkettiin Kuusanlammella, jossa suoritettiin tavanmukainen Kuusanlammen ympäriuinti. Puolisentoistasataa reipasta miestä ja naista oli uskaltanut tähän todellista uimataittoa ja kestävyyttä vaativaan leikkiin, josta uimarien kunniaksi on todettava, ettei kenenkään tarvinnut turvautua veneisiin, vaikkakin niiden apu koko matkan ajan oli käden ulottuvilla.

Jokainen, joka osallistui tähän uintiin, sai järjestäjien taholta hankitun palkinnon ja muodostui palkintokokoelma hyvin värikkääksi käsittäen kaikkea mahdollista tavaraa myrskylyhdystä kilon kahvipurkkeihin saakka. Ns. "kuuman sarjan" uimarit saivat sen lisäksi erikoispalkinnon.

Palkintojenjakotilaisuus, jossa sos.-virkailija, tuomari

Aunis K. Kantonen liikuntaneuvoja Raine Vallealan avustamana suoritti palkintojen jaon samalla lyhyesti puhuen uimareille ja uintiurheilulle, päättyi yhteiseen karkeloon.

Ilta hämärtä. Erittäin onnistunut uintijuhla oli siirtynyt miellyttävien muistojen joukkoon.

Tulokset haasteuintikilpailussa.

4x25 m. viestiuinti: Sosiaaliosaston haaste Piirustuskonttorille, Myyntiosastolle, Ostosastolle, Talousoastolle, Kirjanpito-osastolle, Poliisilaitokselle, asemalle ja ammattikoululle: 1) Sosiaaliosasto 1.14,0, 2) Ostosasto 1.20,0, 3) Poliisilaitos 1.22,5, 4) Piirustuskonttori 1.25,4, 5) Myyntiosasto 1.35,0. — Klooritehtaan haaste Sosiaaliosastolle: 1) Klooritehdas 1.06,9, 2) Sosiaaliosasto 1.14,0. — Haaste Ky. Korjauspajan ukkomiehet —poikamiehet: 1) Ukkomiehet 1.25,0, 2) Poikamiehet 1.27,0. — Haaste Kauppa Oy., Kuusankosken Osuusliike, Ky. Sähköosasto: 1) Kauppa Oy. 2.40,1, 2) Osuusliike 3.04,0, 3) Ky. Sähköosasto 3.14,8. — Haaste Palkkakeskus—Palokunta: 1) Palkkakeskus 4.50,0, 2) Palokunta 4.55,0. — Haaste urheiluseurat: 1) Kuusankosken Urheiluseura 2.07,3, 2) Kuusankosken Puhti 2.09,6, 3) Voikaan Viesti 2.13,2.

100 m. vapaauinti miehille: 1) Unto Karonen 1.15,8, 2) Bruno Väisänen 1.20,8, 3) Hannu Iivanainen 1.23,0, 4) Onni Pesu 1.30,6, 5) Pekka Kuusisto 1.34,8.

50 m. vapaauinti tytöille: 1) Eeva Suursalmi 55,4, 2) Anita Sipiläinen 56,5, 3) Mirja Kantonen 58,7.

50 m. vapaauinti pojille: 1) Ismo Kajander 47,2, 2) Pentti Nokelainen 51,5, 3) Teuvo Nikkinen 54,3, 4) Pertti Henttonen 58,2, 5) Kaj Czarniecki 60,0.

Tulokset Kuusanlammen ympäriinnissa (matka n. 600 m).

Naisten sarja: 1) Toini Iivanainen 12.57, 2) Sirkka-Liisa Laine 13.54, 3) Eini Oksanen 15.17, 4) Hilikka Ihmäki 15.43.

Tyttöjen sarja: 1) Anna-Liisa Laaksonen 15.43, 2) Riiva Lahtinen 15.52, 3) Kirsti Laaksonen 18.10.

Miesten sarja: 1) Mäkelä 11.20, 2) Karonen 12.00, 3) Platan 12.19, 4) Lahti 12.19, 5) Lehtinen 12.33, 6) Muona 12.56, 7) Merikari 12.57, 8) Pentikäinen 12.59, 9) Paljakka 13.45, 10) Kuusisto 13.48, 11) Oksanen 15.15, 12) Lahtinen 17.18.

Poikien sarja: 1) Apajasaari 15.05, 2) Knapp 15.10, 3) Raschka 15.46, 4) Nikkinen 21.12, 5) Hongisto 21.17.

Kun eräs karjalaisemäntä Luumäellä kulki maantietä pitkin, kysyi pieni pojannaskali koiruoksissaan häneltä:

— Oottako työ emakkoja?

— Kyllä mie oon, mut ei miul oo noi tuhmii porsaita, kuului vastaus.

Kuusankoskelaisia voimistelijoita

Ruotsin suurilla Lingiadi-juhlilla.

Peräti tavaksi ovat tulleet niin tavallisten turistien kuin urheilijoidenkin matkat läntiseen naapuriin, jossa aikaisemmin käytiin kuitenkin melkein yksinomaan runsauden paljoutta katselemassa ja, sikäli kuin kukkaro kesti, myöskin hankkimassa komeat kulissit köyhien naapureitten mieliharmiksi. Nyt on tilanne muuttunut jo ratkaisevasti toisenlaiseksi ja niin voi suomalainen lähteä lahden toiselle puolelle ilman suurta hermostumista ja pelkoa siitä, saako tullin lävitse muutaman mustan kruunun tai ei. Nyt matkustamme jo tavallisina turisteina, joilla on muutakin tekemistä kuin näyteikkunoiden takana tirkisteleminen ja ostovimman valtaan joutuminen. Tietysti täytyy edelleenkin aina muistaa niitä rannallejääneitä ja hankkia heille jotain matkamuistoja, vaikka siinäkin asiassa lienee kohta parasta turvautua Turun tarjoamiin tavaroihin ja ostaa jo menomatalla muistot valmiiksi, ettei sitten tulomatalla rahattomana joutu hämmingin valtaan.

Ennen laivamatkaa oli tunnelma vielä tämän näköinen. Tyttäremme Turun tullissa.

Omien esiintymisten lomassa seurattiin innolla toisten näytöksiä ja hauskaa oli.

Se retki, josta aion muutamalla sanalla tämän lehdessä lukijoille kertoa, ei ollut tavallinen turistireissu, eikä aivan tavallinen urheilijamatkakaan, vaan kyseessä oli osallistuminen Ruotsin pääkaupungissa pidettyihin suuriin kansainvälisiin voimistelujuhliin, niinkutsuttuihin Lingiadeihin, joita vietettiin Ruotsin voimistelun isän, Pehr Henrik Lingin muistoksi ja joista juhlista sikäläinen liitto toivoi erityisen suurta tapahtumaa.

Näitten juhlien alkuvaiheet ja vieraitten kutsuminen niihin oli aluksi sellaista, että Suomessakin kirjoitettiin epäilevästi koko touhun onnistumisesta ja oletettiin, ettei niihin kannata täältä ketään osanottajia lähettää tai ainakin rajoittaa mukamaolo joihinkin pieniin näytösjoukkueisiin. Mutta kun aika kului pidemmälle ja tilannetta harkittiin, katsottiin olevan aiheellista muistuttaa maailmalle, että Suomi sentään Lontoon kisoissa oli se maa, joka vuoli kultaa kapustakaupalla voimistelun alalla. Ja niin sitten kävi, että sekä Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto että Suomen Voimisteluliitto päättivät lähettää suuremmat joukkueet esittämään meikäläistä huippuvoimistelua noissa juhlissa. Samoin Finlandsvenska Kvinnogymnastikförbund valmistautui juhlille suurella joukkueella. Kun näihin vielä lisätään Yliopiston Voimistelulaitoksen naisjoukkue ja Helsingfors Gymnastikklubb'in poikajoukkue, niin siinä olikin sitten koko maan edustus. Työväen Urheiluliitto katsoi aiheelliseksi lähettää vain muutaman tarkkailijan.

Tuollaisten suurten joukkueitten muodostaminen koko maasta on ilman jonkinlaisia kilpailuja tai katsastuksia mahdoton ja niin muodostettiin miesten ja poikien porukat Hämeenlinnassa pidettyjen Suomen voimistelupäivien loppukilpailujen perusteella sekä naisten kohdalta ensin piireissä pidettyjen ja sitten lopullisesti Helsingissä toimeenpantujen katsastusten perusteella.

Näihin katsastuskilpailuihin ja -tapahtuksiin olivat myöskin Kuusankosken Naisvoimistelijat ja Kuusankosken Urheiluseura ilmoittaneet osanottajia, jotka selvisivät onnellisesti niistä, tosin ankaran kilpailun ja ahkean harjoituksen avulla. Mutta toimintaahan nuo voimistelut olivat vain kiihoittaneet ja olleet siksi terveellisiä kiihokkeita seurojen työssä.

Pahimpana peikkona oli edessä olevan matkan taloudellinen puoli, sillä jokaisen osanottajan oli itsensä maksettava koko matka kaikkine kuluineen. Ja pieninkin ulkomaanmatka tulee maksamaan paljon, sen tietää jokainen matkoja tehnyt ja niitä suunnitellut. Mutta kuitenkin uskallettiin valmistautua matkaan. Jokainen koetti säästää jo etukäteen rahaa ja loppusumma ainakin miesjoukkueen puolella saatiin velaksi. Ja niin koiti se päivä, 21. 7. 49, jolloin juna Kuusankoskelta lähti ja lähtiessään vei Kuusankosken Urheiluseuran joukkueen, jossa olivat mukana Pentti Pöyry, Erkki Sormunen, Arvo Virtanen, Tapio Lehtonen ja Tauno Juurtola. Tuomen Paavo, joka oli kesän alussa muuttanut Valkeakoskelle, tuli sieltä suoraan Turkuun. Naisvoi-

mistelijoiden joukkue Eevi Häkkinen, Irja Lahtinen, Irja Salminen ja Marja Juurtola oli jo pari päivää aikaisemmin suunnannut matkansa Auran rannoille.

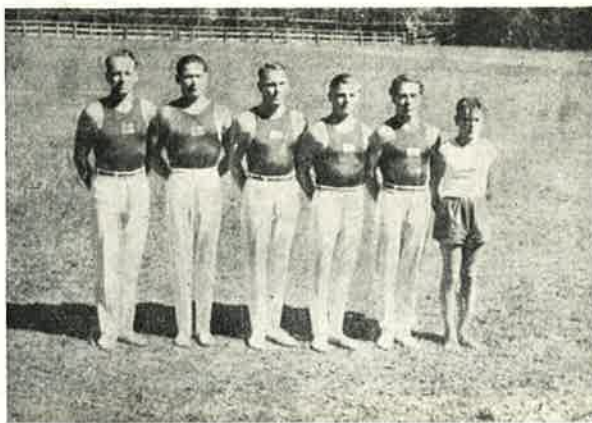
Turussa pidettyjen lopullisten harjoitusten jälkeen laivattiin joukkueet satamassa laivoihin, tyttäret 23. 7. aamulla ja pojat saman päivän iltana. Emme siis saaneet toisistamme matkaseuraa ainakaan alkutaipaleella. Naisjoukkueemme matka yli Ahvenanmeren oli hiukan kuoppainen, sillä tuuli puhalteli jo aamuhetkinä melkoisen reippaasti. Pojat sentään pääsivät pelkällä säikähdyksellä ja tulivat pirteinä, toiset tosin unisina, Tukholman rantaan.

Kisojen näytössarjan aloittivat suomalaiset miehet ensimmäisenä kisapäivänä, joka valkeni melko sateisena, kun painelimme jo klo 6.00 aamulla kenraaliharjoitukseen stadionille. Märkää oli ruohikko ja monet vielä pinnasivat tässäkin harjoituksessa istumalikkeissa. Arvelimme jo silloin, että illan näytös voi olla vielä kamalampi, jos sade jatkuu. Ja jatkuihan se. Lotisteli oikein kaaramalla vettä koko päivän, niin että mieliala oli melko matalana kävellessämme stadionille. Mutta kuin ihmeeksi sade lakkasi itse näytöksen ajaksi, vaikka se ei enää pelastanut kentän tilannetta. Koko joukkueemme oli takaa katsoen kuin kurassa uinut ja sekä yleisöllä että valokuvaajilla oli hauskaa viimeisen liikkeemme jälkeen. Mitäs, kun pitkin pituutta makasimme märällä ja multaisella kentällä, joka parailta kohdilaan jo silloin oli kuin perunapello syyssateen jälkeen. Mutta urhoolisesti ja komeasti marssimme laulaen ulos stadionin portista. Joka tapauksessa oli esityksemme onnellisesti lävitse ja nyt oli miesjoukkueella muutama aivan vapaa päivä, joitten aikana oli tilaisuutta katsella suurkaupunkia ja suoritella ostoksia sikäli kuin kruunuja riitti.

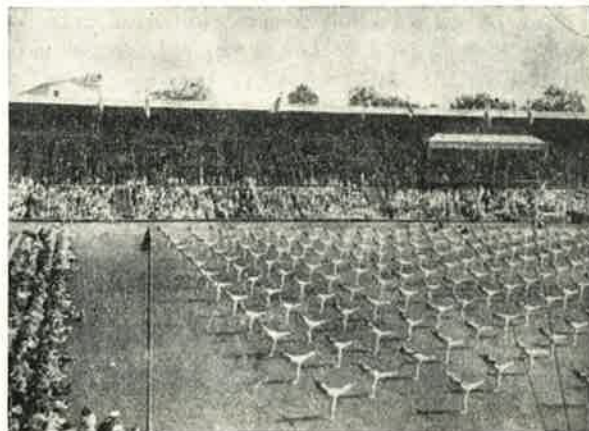
Jos oli miesjoukkueella likaista hommaa koko esitys, niin vielä pahempaa seurasi seuraaville joukkueille, sillä Ruotsin Keränen ei osannut ollenkaan järjestellä sääkarttaansa, vaan piteli sitä sadepuolta koko viikon esillä. Vettä tuli kuin vartaasta ja stadionin ruohokenttä jauhautui lopullisesti savivelliiksi. Olivat ne muutkin joukkueet kurassa, kun pyöriskelivät kuperkeikkaa ja uskollisesti suorittivat ohjelmansa siinä muodossa kuin olivat suunnitelleet. Pahimmassa kunnossa taisi kenttä olla juuri suomalaisten naisten esiintyessä. Nilkkaa myöten kurassa tytöt seisoiivat ja koettivat olla herttaisen näköisiä ja heiluttaa jalkaa siroasti kuin kukkai-kentällä. Kieltämättä tunnelma oli rikkonainen, mutta se ei ollut suinkaan tyttöjen syy. He suorittivat ohjelmansa niinkuin suomalainen naisvoimistelujoukkue aina tekee, puhtaasti, siroasti ja henkevästi. Näytös olikin vankka osoitus naisvoimistelumme tasosta.

Mutta kaikki loppuu aikanaan. Niin päättyivät nämäkin päivät, joista viimeiset käytettiin ostoksiin ja osittain huvituksiinkin. Katseltiin Tivolit ja Skanssenit, ajettiin kaikennäköisissä härveleissä ja sitten viimeisenä päivänä kiireesti tuhlatiin viimeisetkin äyrit. Oli siinä Sormusellakin kiire ajatella, mitä ostaisi, kun kädessä vielä oli kokonainen kruunu. Ja kaikki taisivat onnistua niin perusteellisesti, että kukkaro tyhjänä lähdettiin Tukholman satamasta. Matka suuntautui taas itään, kotiin ja Kuusankoskelle.

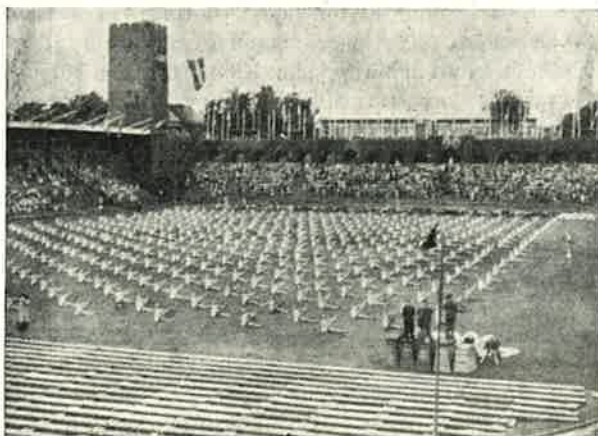
Elämysrikas matka oli onnellisesti suoritettu. Suomalaisista voimistelua oli niin miehissä kuin naisissakin esi-

Kuusankosken pojat Suomen sinivalkoisissa.

Ruotsin "Keränen" järjesti omilleen kauniin sään ja kaunis on miesten vaakakin.

Naisten näytöksissä oli siroutta, mutta näytöksen jälkeen eivät puvut olleet siroja.

tetty suurille katsojajoukoille ja omaa kotiseutua oli taas nostettu muun Suomen silmissä. Olihan pieneltä paikkakunnaltamme mukana 10 voimistelijaa, jotka kuuluivat maan valiojoukkoon. Jo pelkästään se tietoisuus innostaa yrittämään yhä eteenpäin ja innostaa uusia voimistelijoita liittymään tähän reippaaseen joukkoon.

T a n e.

Kilpisjärvi, taustalla Mallatunturi.

Meitä oli neljä retkeilykärpäsen puremaa kuusankoskelaista, jotka päätimme lähteä Lappiin kesäyön aurinkoa ihaillemaan. Ja niinpä sitten kesäkuun 18 p:nä astuimme klo 23,45 lähtevään junaan ja matka kohti Rovaniementä alkoi. Vuorokauden junassa köryytettyämme saavuimme sinne 20 p:nä klo 00.20. Yövyttyämme muutaman tunnin eräässä matkustajakodissa menimme kuuluisalle Ounasvaaralle, jossa ihailimme yli koko Rovaniemen kantautuvaa näköalaa ja kävimme komeassa retkeilymajassa. Automme lähti seuraavaa tavoitetta Kilpisjärveä kohti klo 11. Reitti kulki pitkin Ounasjoen vartta noin 150 km ja näkymät tien molemmin puolin olivat kauniit ja vaihtelevat. Ensimmäinen isompi kylä oli Kittilä, jossa hetkisen levähdimme. Jatkaessamme jonkun aikaa matkaa näimme Yllästunturin, jonka laella oli vielä aika paljon lunta. Muutaman tunnin ajon jälkeen olimme taas isossa kirkonkylässä, joka osoittautui länsi-Lapin keskuksesi Muonioksi. Pysähdyimme sinne pariiksi tunniksi, sillä täytyi odottaa Aavasaksalta tulevaa autoa. Käytimme aikamme ruokailuun ja tutustuimme kylän nähtävyyksiin. Klo 20 jätimme Muonion ja ajoimme kauniista Muonionjoen vartta pitkin aina Kilpisjärvelle saakka. Koko ajan näimme myös Ruotsin puoleisia maisemia, sillä raja kulkee juuri mainitussa joessa. Palojoensuussa ja Karesuannossa oli hetken pysähdys. Karesuannosta avautui kaunis näköala Ruotsin puolella sijaitsevaan luonnonihanaan Karesuannon kylään. Sitten emme pysähtyneetkään ennenkuin Kilpisjärvellä. Lopputaipaleella näki jo enemmän lappalaisia värikkäissä pukimissaan, ja viljemmältä liikkui siellä myös poroja. Kaikesta saattoi havaita, että nousimme yhä ylemmäksi, sillä joet muuttuivat paljon vuolaammiksi ja maisemat yhä jylhemmiksi. Puutkin olivat kuin pensaita eikä siellä kasva muita puita kuin koivuja, havupuita ei lainkaan. Kilpisjärven maja sijaitsee Saanatunturin juurella, ja kun sinne saavuimme, olivat pilvet kuin ankkurissa mainitun tunturin laella. Ohiimme myös rajapuomin, sillä se sijaitsee noin 7 km ennen rajaa. Ja tässä oli maja ja raja ja automatkamme pää. Kello oli silloin 1.30 kesäkuun 21 p:nä. Autossa tulikin istuttua yhtämittaisesti 14 tuntia.

Majapaikkanamme oli pahviteltha, jossa ei ollut minikäänlaisia lämmityslaitteita, mutta niinpä sitten palelimme koko loppuyön, vaikka olimme makuupuseissa

Tunturilla tuulee...

ja ison huopakasan alla. Valkeni siitä sitten aamu ja heräsimme kuin kesken unen, sillä tunsimme itsemme kovin väsyneiksi. Tultuamme ulos teltasta teimme ensin tuttavuutta tunturien ikuisen tuulen kanssa ja sitten totesimme puhtaan valkoisen lumen peittävän maata ja järvissä olevan jäätä. Ei siis ihme, että yöllä oli kylmä tällaisissa olosuhteissa. Samassa autossa tuli muitakin matkailijoita, mutta kun heiltä oli jäänyt sisu kotiin, niin täytyi lähteä itse perässä, koska pelkäsivät tunturien tuimia tuulia. Eivät viipyneet täällä kuin neljä tuntia, sillä jo varhain aamulla lähtevällä autolla palasivat takaisin.

Ensi töiksemme valmistimme vahvan aterian primuskeittimemme avulla, sillä polttopuuta ei siellä juuri löydy. Kun aamutoimet ja ruokailu oli suoritettu, lähdimme nousemaan Norjan rajalle. Matkaa oli sinne noin 7 km. Tavoitteenamme oli Norjan puolella sijaitseva Galggojärven kylä, jossa asui Ruotsin lappalaisia. Kyllä sijaitsi saarella ja siellä oli noin 100 asukasta, hyvin puheliasta ja ystävällistä väkeä. Heidän karjansa käsitti noin 2000 poroa ja lisäksi oli lukematon määrä koiria. Olot näyttivät verrattain alkeellisilta. Mutta värikästä siellä oli. Nykyaikaa edusti kaksi aivan uutta naisten polkupyörää, joilla matka naapurikylän ja -mai-

Kahvinkeittopuuhissa Norjan rajalla.

hin joutui nopeasti saksalaisten rakentamaa tietä pitkin. Seurailtuamme kylälaisten päiväaskareitten suoritusta ja keskusteltuamme heidän olostaan ja elämästään lähdimme paluumatkalle. He soutivat meidät kylään ja takaisin kairalle, jota pitkin tulimme rajalle asti, missä taas ruokailimme. Illansuussa olimme jälleen majallamme.

Tavoitteestamme Haltiatunturista meidän täytyi luopua paljon jään ja lumen takia. Suuntasimme sen vuoksi hetken lepäämisen jälkeen matkamme Saanatunturille, joka on 1024 m korkea. Saavuimme sinne puolen yön aikaan. Nousu tunturille ei ollut leikintekoa, mutta kyllä se vaivan maksoi, vaikka kahlasimmekin lumessa. Sieltä se vasta näköala avautui: tuntureita, kuruja ja järviä sekä maalauksellinen kesäyön aurinko. Ensikertalaisesta se tuntui kuin unennäöltä. Jonkun aikaa tätä näkyä ihailtuamme laskeuduimme majalle, jossa keitimme teetä ja pidimme pienen turinatuokion. Puntaroimme lähteäkö Haltialle vai ko etelään. Pohdinnan tuloksena oli, että päätimme lähteä sen verran etelämmäksi, että saa yöt nukkua. Ja se paikka oli Palojoensuu ja sinne lähdimme aamuautolla 22 p.m. Sieltä otimme suunnan itään kohti Hettaa. Tämä matka tehtiin postiautossa Enontekiöön asti ja siellä vietimme juhannuksen Hetta-nimisessä majatalossa. Kokkoja ei näkynyt missään ja vain muutamissa taloissa oli koivuja portaitten vierellä. Eräs joukostamme lähti kairalle juhannusyötä viettämään, mutta aseettomana oli sananmukaisesti joutua suden suuhun. Uskalsi näet susihukka tulla parin-kolmenkymmenen metrin päähän, mutta ei sentään lähestynyt sen lähemmäksi.

Majatalossa teimme uudet suunnitelmat ja päätimme kävellä tuntureiden poikki aina Pallakselle asti. Matkaa sinne oli 50 km eikä kunnon tietä, vaan pahanpäiväistä kinttupolkua. Levätyämme lähes kaksi vuorokautta nostimme parikymmenkiloiset reput selkään ja lähdimme taas matkaan juhannuspäivän iltapuolella. Ensimmäinen tavoite oli noin 10 km päässä sijaitseva Ounastunturi. Nousu sinne noinkin raskaan kuorman kanssa oli hankalaa. Puolisen kilometriä taivallettuamme pidimme aina kymmenen minuutin lepo hetken ja sitten

Lepohetki vaivaiskoivujen siimeksessä.

Montelin kämpppä.

Pallastunturi, taustalla Taivaskero.

Ruotsin lappalaisia Norjan puolella.

taas uusi yritys. Eikä tässä vielä kaikki, sillä nyt tulivat jo sääsket vaivaksi. Noin 600 m korkeudessa Pyhäkeron rinteellä tulimme Pyhäjärvelle ja vielä 125 m noustuamme osuimme palovartijan tuvalle, jossa tapasimme lappalaistyön palovartiosta. Valmistimme tuvassa ateriamme ja samalla uteliaaseen tapaamme kyselimme työltä yhtä ja toista lappalaisten elämästä. Tyttö puolestaan teki meille vastakysymyksiä, ja erikseen häntä tuntui kiinnostaneen se, miten sosiaalinen huolto etelässä on järjestetty. Ruokailtuamme ja levätyämme hetkisen jätimme tytölle jäähyväiset ja lähdim-

me tunturilta alaspäin. Tavoitetta emme nyt asettaneet, vaan päätimme, että kun tulemme sopivaan paikkaan, niin pystytämme teltan ja käymme nukkumaan. Mutta sade yllättikin meidät jo aikaisemmin ja niin oli leiriydyttävä ennenkuin oli tarkoituskään. Hyvä se olikin, sillä seuraavaan kunnolliseen paikkaan oli matkaa 10 km. Keitimme kahvit ja juotuumme ne painuimme makuupusseihin, joissa tulikin sitten oltua kellon ympäri, kokonaista 12 tuntia. Jälleen ruokailu ja sitten tavarat pussiin ja taas taipaleelle. Tavoitteena oli nyt Montelin kämppää. Kävelimme yhtä päätä 10 tuntia sapuskoimatta välillä lainkaan. Maasto oli hyvin vaihtelevaa. Noustiin monille korkeille tuntureille ja keroille ja taas laskeuduttiin alas. Suostunturi on 511 m. korkuinen, mutta Lumikeron huippu ulottuu 676 m. korkeuteen. Vuontiskeron laelta 685 m. korkeudesta näkyi jo tavoitteemme. Rinnettä alas laskeutuessamme näimme pari retkeilijää tulevan Saivokeron rinnettä alaspäin. Heillä oli sama tavoite kuin meillä, mutta eivät pysähtyneet kuitenkaan siihen, vaan jatkoivat matkaa Ounastunturille päin. Kämpällä tapasimme erään maisterin ja ylioppilaan, jotka olivat kartoittamassa ja luontoa tutkimassa. Olimme kovin väsyneitä, mutta syötyämme piristytimme ja vietimme iltaa heidän kanssaan. Aamulla joukkomme meni hajalle, toiset jäivät vielä lepäämään, mutta yksi lähti tunturille maisemia tähyilemään. Tunturilla merkittiin paraita poroja ja oli siinä laumaa kerrakseen, kun oli 2000 poroa samassa rykelmässä. Aikansa toimistusta katseltuaan kaverimme lähti takaisin, mutta eksyi. Pilvet olivat laskeutuneet niin matalalle, että peittivät koko tunturin. Harhaillessaan kylmässä ja hämärässä hän ei nähnyt kuin kymmenkunnan metrin päähän ja tuli kävelleeksi pari kertaa 827 m. korkean Taivaskeron yli. Kun pilvet ajautuivat pois, oli suunta taas selvillä. Mutta puoli vuorokautta siihen vaelteluun kuitenkin kului. Toiset olivat jo kovin hädälle toverinsa puolesta. Ties vaikka olisivat tunturit vieneet koko miehen. Olivat kuitenkin varanneet ison kasan räiskäleitä ja muuta hyvää eksynnyttä varten. Tällä välin oli vieraitakin tullut kämppälle, nimittäin poropaimenia. Kyllä nyt uni maistui niin eksyksissä harhailleelle kuin muullekin porukalle. Unta vedettiinkin aina seuraavan päivän puoliväliin saakka. Ruokakin maistui taas ja loput kuivat muonamme annoimme poropaimenille, sillä tämä oli viimeinen itse valmistamamme ateria. Ja sitten taas taipaleelle, tavoitteena nyt Pallastunturin hotelli, jonne oli matkaa 10 km. Käveleminen sinne kesti neljä tuntia ja keroja tuli ylitettyä oikein urakkakaupalla. Näistä oli Rihmakurunvaara 580, Lehmäkerä 720 ja Taivaskero 827 m. korkea. Sieltä näkyi jo hotellikin ja helppoa oli nyt matkanteko, kun sai lasketella yhtäpäätä 4 km. Hotellissa ihailimme sen kaunista lappalaisaiheista sisustusta. Postia täytyi lähettää kotiin, jotta tietäisivät, että hengissä ollaan. Pieni kierros vielä lähikeroilla ja sitten postiauralle, joka aamulla klo 4 kesäkuun 27 p:nä lähti kohti etelää. Aavasaksalta lähetettiin sähkö kotiin, jotta tietäisivät lämmittää saunan uupunille matkamiehille. Aavasaksalla jätimme auton ja nousimme junaan ja 29 p:nä klo 21 olimme jälleen kotona Kuusankoskella.

10-päiväinen rekkemme Lapin kauniilla tuntureilla oli päättynyt. Se oli kaikissa suhteissa mitä antoisin. Hj.

Ammattikoulumme pojat tekivät tuloksia

yksityisteollisuuden ammattikoulujen kisoissa. Valkeakoski voitti, mutta Kuusankoski oli tiukasti toisena.

Vuosittain toistuu aina syyskesällä ammattikoulun parhaille urheilijapojille mieluinen matka yksityisteollisuuden ammattikoulujen mestaruuskilpailuihin, joitten järjestäjänä on vuorollaan kukin tähän piiriin lukeutuvista kouluista. Tänä vuonna oli vuorossa Valkeakoski, jonka tunnumme ja tiedämme olevan hyvän urheilukeskuksen yleensä ja sitä odotimme tällä kertaa sen ammattikoululaistenkin taholta.

Jo keväällä, koulun ollessa vielä käynnissä, pidettiin täällä katsastuskisat omille pojille ja annettiin kesän ajaksi "laiskanläksyt" parhaille urheilijoille. Hiottiin jo silloin hampaat teräviksi ja ajateltiin vakavasti voittoa tällä kertaa. Edellisenä kesänä olimme tiukassa kilpailussa tulleet kolmanneksi ja se hiukan kaiveli mieltä.

Kun sitten loppukesästä joukkue lopullisesti lyötiin kiinni, niin tulivat siihen valituksi seuraavat oppilaat: Antero Taskinen, Matti Lampinen, Matti Varis, Esko Seppälä ja Sauli Jokimies. Ja paperilla katsottuna täytyi sanoa, että vallitsevien sääntöjen puitteissa ei joukkue siitä meidän kohdalta enää paremmaksi tule. Mutta se oli vielä vain paperilla, kilpailut pidettäisiin vasta Valkeakoskella.

Ja kilpailut pidettiin. Tosin yrittivät isännät heti ensimmäisessä tyrmätä vieraansa, tarjoamalla sellaisen aterian heti junalta tultua, että siinä helposti matkasta väsynyt mies söi itsensä hiljaiseksi. Mutta tuskin meidän sakkii kuitenkaan lankesi siihen ansaan, sillä olimme jo matkan aikana pitäneet huolta vatsastamme.

Itse kilpailuista voidaan sanoa, että Valkeakoski, Strömberg ja Kuusankoski tekivät niissä tulokset ja jatkoivat sitten joukkuesijatkin. Mutta ilman suurta itsekehua täytyy sanoa, että moraalisena voittajana omat poikamme kisoista lähtivät, sillä he voittivat nuoremmassa sarjassa 4 lajia ja tulivat kahdessa lajissa toiseksi. Tekivät vielä sellaisen tempun, että pituushypyssä saivat paremman joukkuetuloksen kuin vanhemman sarjan paras koulu. Ja lisäksi pojat tehtaillivat sekä omia että näitten kisojen ennätyksiä. Pituushypyssä Lampisen Matti leiskautti yhdellä onnistuneella hypyllään 610, joka on uusi ennätys. Ja nuorten korkeushypyssä Seppälä tekaisi sekä oman että kisojen ennätyksen, 155.

Kun näihin voittoihin vielä lisäämme, että mieskohtaisia palkintoja poikamme nappasivat lajissa kuin lajissa ja keräsivät niitä enemmän kun minkään toisen koulun pojat, niin emmeköhän lienekin tyytyväisiä matkaamme, vaikka meidät toiseksi jätettiinkin. Olkoon tämänkin kilpailun tulokset omiaan innostamaan koulumme poikia yrittämään jatkuvasti hyviin tuloksiin urheilussa, niin että tällainen sijaluku vastakin pystyttäisiin saavuttamaan.

ÄLÄ KOSKAAN...

Jeffersonin yksitoista elämänohjetta.

Yhdysvaltain toinen presidentti Thomas Jefferson, joka laati Yhdysvaltain riippumattomuusjulistuksen, oli erittäin selväajatuksinen ja arvossapidetty kirjailija. Kuuluisimpia hänen kirjoittamistaan ajatuksista ovat yksitoista "älä koskaan"-sääntöä. Ne ovat:

1. Älä koskaan jätä huomiseksi, mitä voit tehdä tänään!
2. Älä koskaan vaivaa toista sellaisella tehtävällä, jonka voit itse suorittaa!
3. Älä koskaan käytä rahojasi, ennenkuin olet ne ansainnut!
4. Älä koskaan osta mitään halpaa vain siksi, että se on halpaa!
5. Älä koskaan ole ylpeä, se voi käydä sinulle kalliiksi!
6. Älä koskaan luule, että olet syönyt liian vähän! Harvemmin nälkään kuolla — kuin päivänvastasista syistä.
7. Älä koskaan suorita tehtävääsi vastahakoisesti! Illoiten tehty työ ei väsytä eikä ikävystytä.
8. Älä murehdi sellaisesta, joka mahdollisesti voi tapahtua. Yhdeksässä tapauksessa kymmenestä sitä ei kuitenkaan tapahdu, ja olet kiusannut itseäsi täysin tarpeettomilla huokilla.
9. Pakottaudu näkemään asiat niiden parhailta puolilta! Se koituu sekä sinun että vastapuolen voitoksi.
10. Laske kymmeneen, jos olet liikuttunut, ja sataan, jos olet suuttunut — — — ennenkuin vastaat.
11. Kirjoittele vain parjauskirjeitä, jos se sinusta on tarpeellista! Mutta älä lähetä niitä oikopäätä. Nuku yö välillä ja polta ne sitten!

Ja lopuksi tuloksia näistä kilpailuista:

100 m: 1) Jokimies, K-koski, 12,3; 2) Karhu, Mänttä, 12,4; 3) Lampinen, K-koski, 12,5; 4) Suokas, Varkaus, 12,7.

Kuula: 1) Halttunen, Strömberg, 14,18; 2) Seppälä, K-koski, 13,12; 3) Vanhatalo, Strömberg, 13,10; 4) Suokas, Varkaus, 12,58; 5) Varis, K-koski, 11,72

Keihäs: 1) Varis, K-koski, 45,71; 2) Vanhatalo, Strömberg, 44,61; 3) Lampinen, K-koski, 43,27; 4) Pellinen, T-koski, 41,69.

Korkeus: 1) Seppälä, K-koski, 155; 2) Jokimies, K-koski, 150.

Pituus: 1) Lampinen, K-koski, 610; 2) Jokimies, K-koski, 584.

2 km: 1) Eerikäinen, T-koski, 6.59; 2) Taskinen, K-koski, 7.00; 3) Könönen, T-koski, 7.09; 7) Varis, K-koski, 8.02.

Loppupisteet: 1) Valkeakoski 43 p., 2) Kuusankoski 38 p., 3) Strömberg 36 p., 4) Lohja 29,5 p., 5) Tainionkoski 29,5 p., 6) Raahen 28,5 p., 7) Kone ja Silta 25 p., 8) Mänttä 22,5 p., 9) Varkaus 20 p., 10) Nokia 17,5 p., 11) Karkkila 17 p., 12) Parainen 10,5 pistettä.

Nuohoojan ajankohtaisia ohjeita.

- Uunien ja savujohtojen ympäristöt on pidettävä puhtaina kaikesta palavasta aineesta.
- Polttoainetta ei saa säilyttää liian lähellä tulipesää, sillä polttopuut kuivuvat nopeasti ja syttyvät helposti tulipesästä lentäneestä kipinästä. Hellan päilystä sekä leivinuunit ovat vaarallisia puitten kuivaajia.
- Rikkoontuneet tulipesät ja savujohtot ovat aiheuttaneet paljon tulipaloja. Jos rikkoontumisia ja halkeamia ilmaantuu, on korjaus tarpeen.
- Tuhkaa ja kuonaa on säilytettävä tulenkestävässä kannellisessa astiassa varmassa paikassa.
- Tulitikut pidetään sellaisissa paikoissa, että ne eivät koskaan joudu lasten käsiin.
- Kun poistut kotoasi, varmistaudu aina, että tulella ei ole irtipääsymahdollisuutta, sillä tuli on hyvä palvelija, mutta huono isäntä.

"Mustavuoren Ponnistuksen" jäseniä.

Seuran sielu ja paras urheilija Karl Fredriksson.

Mestaruuskilpailujen nuorimmat osanottajat.

Tässä myydään sekä pääsylippuja että virvokkeita.

„Mustavuoren ponnistus“,

jonka vuosi sitten tarkemmin esittelimme lukijoillemme, järjesti elokuun 27 ja 28 p:nä kesämestaruuskilpailunsa, joihin se oli valmistautunut mitä suurimmalla huolella ja tarkkuudella niin suorituspaikkoihin kuin kaikkeen muuhunkin nähden. Kilpailuja suosi erinomainen sää ja yleisömenestys oli ennakolta taattu. Tulokset:

Tyttöjen alle 15 vuotta 3-ottelu: 1) Inga Fredriksson 133,44 pist. (50 m. juoksu 8,1, kuulantöytä 6,07, korkeushyppy 115). 2) Maj-Britt Söderström 130,31 pist. (8,1—5,57—115). 3) Marita af Forselles 127,37 pist. (8,1—5,50—110).

Tyttöjen alle 15 vuotta pituushyppy: 1) Inga Fredriksson 327. 2) Maj-Britt Söderström 321. 3) Marita af Forselles 311.

Tyttöjen alle 11 vuotta 2-ottelu: 1) Eeva Willman 84 pist. (50 m. juoksu 8,3 ja korkeushyppy 100). 2) Tuula Willman 78 pist. (8,6—100). 3) Sirkka Pitkänen 75,5 pist. (8,6—95).

Tyttöjen alle 8 vuotta 2-ottelu: 1) Leena Ruth 38,13 pist. (50 m. juoksu 9,5 ja pituushyppy 211). 2) Lea Verona 29,73 pist. (9,9—208).

Poikien alle 15 vuotta 3-ottelu: 1) Karl Fredriksson 223,31 pist. (50 m. aita juoksu 8,6, kuulantöytä 9,09 ja korkeushyppy 145). 2) Håkan Andersson 199,0 pist. (9,4—7,28—135).

Poikien alle 15 vuotta pituushyppy: 1) Karl Fredriksson 473. 2) Håkan Andersson 425.

Poikien alle 13 vuotta 3-ottelu: 1) Hannu Verona 163,81 pist. (50 m. juoksu 7,2, kuulantöytä 7,25 ja korkeushyppy 125). 2) Mikko Hänninen 159,35 pist. (7,2—6,93—120). 3) Reino Suuronen 120,37 pist. (8,3—5,42—105).

Poikien alle 13 vuotta pituushyppy: 1) Hannu Verona 412. 2) Mikko Hänninen 375. 3) Reino Suuronen 315.

Poikien alle 10 vuotta 2-ottelu: 1) Matti Lundberg 48,13 pist. (50 m. juoksu 9,3 ja pituushyppy 257). 2) Ilkka Ruth 46,93 pist. (9,3—247).

Poikien alle 7 vuotta 2-ottelu: 1) Lasse Fredriksson 35,33 pist. (50 m. juoksu 9,7 ja pituushyppy 220). 2) Göran Cedercreutz. 3) Offi Holm (4-vuotias).

Seiväshyppy: 1) Karl Fredriksson 272. 2) Håkan Andersson 225. 3) Hannu Verona 215.

"Maratonjuoksu": Pojat: 1) Karl Fredriksson ja Håkan Andersson 8,34. 3) Mikko Hänninen 8,59. 4) Heikki Lundberg 9,05. — Tytöt: 1) Marita af Forselles 5,03. 2) Tuula Willman 5,10. 3) Sirkka Pitkänen 5,42. Pojat juoksivat kahdesti ja tytöt kerran Mustavuoren ympäri.

Palkinnon parhaasta tuloksesta saivat Inga ja Karl Fredriksson. Pokaalit oli lahjoittanut urheiluveteraani A. Tavastila.

Pikkupoika tulee leipäkauppaan ja sanoo myyjälle:

— Äiti lähetti terveiset ja sanoi, että ne korput, jotka hän täältä eilen osti, olivat kovia kuin kivi.

— Sano äidillesi sellaiset terveiset, että me olemme leiponeet korppuja jo silloin, kun hän ei vielä ollut syntynyt.

— Varmasti hän sai juuri niitä.

KIVITYÖMIES KALLE VIREN.

Heinäkuun 17 p:nä kuoli Kuusankoskella kivityömiestä Kalle Viren 73 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt huhtikuun 2 p:nä 1876 Korpilahdella ja tullut yhtiön palvelukseen ensimmäisen kerran kesäkuun 25 p:nä 1902 Kymintehtaan Paperitehtaalte. Vuonna 1919 hän siirtyi Kuusankosken Rakennusosastolle ja sieltä v. 1938 Kymintehtaan Asuinrakennusosastolle, missä työskenteli kivistä maalityönä maaliskuun 23 p:nä 1948. Entisenä urheilijana sekä metsänkävijänä ja kalanpyytäjänä hän säilyi pirteinä ja reippaana aina viime vuosien saakka. Yhtiömme palveluksessa Viren tuli olleeksi hieman vaille 32 vuotta.

AMMATTIKOULUN METALLITYÖN
OPETTAJA JUHO LAURÉN.

Heinäkuun 7 p:nä siirtyi Kuusankoskella manan majoille ammattikoulun metallityön opettaja Juho Laurén 52 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt 12. 6. 1895 Jaalassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 19. 9. 1912 Voikaan Sahalle. Työskenneltyään siellä

kahteen otteeseen hän palveli eri osastoilla, m.m. pari vuotta Voikaan Ulkotyöosastolla seppänä, 8 vuotta Kymintehtaan Sähköosastolla, toista vuotta viilaajana Voikaan Sähköosastolla, sitten lyhyen aikaa Kymintehtaan Rakennusosastolla ja kesäkuun 1 p:nä 1932 Kymintehtaan Talousosastolla palokunnan varusmestarin apulaisena syyskuun loppuun 1940, jolloin hänet siirrettiin ammattikoulun metallityön opettajaksi. Tässä toimessa hän olikin sitten kuolemaansa saakka. Ammattikoulussa kuului hänen tehtäviinsä pajatöiden ja hitsauksen opetus, jota paitsi hän valvoi myös sähkötöitä. Varsinaisen opetustyönsä ohella hän osallistui koulun kerhotyön valvontaan. Yhteentaskettu palvelusaika yhtiössä oli lähes 32 vuotta.

Laurén kuului palokuntaan ja aikoinaan myös suojeluskuntaan. Lisäksi hän oli mukana urheiluriemmoissa.

TYÖNJOHTAJAN APULAINEN
EDVARD AHO LIN.

Heinäkuun 24 p:nä vaihtui Kuusankoskella kuolon uneen työnjohtajan apulainen Edvard Aholin. Hän oli syntynyt lokakuun 1 p:nä 1898, joten hän kuollessaan oli vajaan 51 vuoden ikäinen. Yhtiön palvelukseen Aholin tuli 18. 6. 1917 massankärräjäksi Kymintehtaan Paperitehtaalte, mistä pari kuukautta myöhemmin siirtyi Kymintehtaan Rakennusosastolle. Oltuaan välillä Kymintehtaan Ulkotyö- ja Talliosastoilla hän muutti alaa ryhtyen junailijaksi Kuusankosken—Voikaan rautatielle. Joulukuussa 1928 hän tuli työnjohtajaksi Ulkotyöosastolle, missä toimessa oli noin 4 vuotta. Lyhyen keskeytyksen jälkeen hän siirtyi purkajaksi samalle osastolle ja toimi viime vuosina työnjohtajan apulaisena. Noin 32 vuotta ehti Aholinkin yhtiötä palvella. Hän oli innokas palokuntamies ja kuului yli 20 vuoden ajan Kymintehtaan—Kuusankosken VPK:hon.

❧ *Pitkäaikaisesti palvelleita.* ❧

PORTINVARTIJA KONSTANTIN LAHTINEN

Kymintehtaan Talousosastolta tuli syyskuun 19 p:nä olleeksi taan puoli vuosisataa yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt syyskuun 23 p:nä 1867 Heinolassa ja täytti siis äskettäin 82 vuotta. Ennen tänne tuloaan hän työskenteli lämmittäjänä Heinolassa Koskensaaren tehtaalla. Vuosisadan lopulla oli täällä työmiehistä puutetta ja niinpä silloinen kasööri Hällström kehoitti Lahtista saapumaan Heinolasta Kuusankoskelle. Lahtinen noudattikin kehoitusta ja siitä lähtien hän on ollut porttivahtina y.m. tehtävissä. Toisen maailmansodan jälkeen on hänen työpaikkanaan ollut Mustavuoren portti.

Työnsä ohella on Lahtiselta riittänyt aikaa erikoisesti musiikkirientoihin. Palvellessaan Mikkelin pataljoonassa hän kuului pataljoonan 42-miehiseen torvisoittokuntaan. "Ja niin oli soitto mahtavaa, että maa miltei halkeili jalkojen alla", kertoi Lahtinen. Monet, jopa viikonkin kestäneet häät hän on aikoinaan soittanut, milloin hanurilla, milloin taas viululla tai torvella. Ei löytynyt silloin montakaan soittopeliä, josta hän ei olisi saanut musiikkia lähtemään. Lahtinen on lisäksi ahkera lukumies, mitä todistavat lukuisat kirjat hänen kodissaan. Varsinkin uskonnollinen kirjallisuus on hänen sydäntään lähellä ja sellaisen levittäjänä hänet varmaankin monet yhtiössämme tuntevat.

Lahtinen on koko puolivuosisataisen palvelusaikansa ollut miltei yksinomaan Talousosaston kirjoissa ja yhä vieläkin nähdään tämä yhtiöllemme uskollinen vanhus Mustavuoren portilla tehtävänsä hoitamassa.

PINOOJA OLLI AHONEN

Voikaan Puuhiomolta tulee marraskuun 25 p:nä olleeksi yhtiömme palveluksessa 45 vuotta. Ahonen on syntyperäisiä paikkakuntalaisia, sillä hän on syntynyt 15. 8. 1885 silloisen Iitin pitäjän Kymenrannan Kyöperilässä. Isä oli ammatiltaan räätäli, mutta pojasta ei tullut isänsä seuraajaa, sillä hän tuli 15. 8. 1901 juuri 16 vuotta täytettyään yhtiömme palvelukseen Voikaan Sahalle, jossa hän tosin aikaisemminkin oli ollut veljensä apulaisena, vaikkei häntä oltukaan nuoruutensa takia vielä merkitty yhtiön kirjoihin. Voikaan Sahalla ollessaan Ahonen toimi kimpi-, raami ja reunasahurina. 17. 12. 1923 hän siirtyi Kuusankosken Sahalle, missä työskenteli tapuloijana kuutisen vuotta. Tämän jälkeen Ahonen oli jonkin aikaa hiilen karrääjänä Voikaan Höyryosastolla, kunnes 13. 6. 1931 siirtyi Voikaan Puuhiomolle puiden pinoojaksi, jota tehtävää on siitä lähtien uskollisesti hoitanut sotavuotensa lukuunottamatta, jolloin hän joutui toimimaan samalla osastolla sihtimiehenä.

Nuorempana Ahonen osallistui innolla ammattiyhdistystoimintaan ja kunnalliseen elämään, ollen mm. jäsenenä Kuusankosken kunnan ensimmäisessä kunnanvaltuustossa sekä 1920-luvulla useana vuotena verotuslautakunnassa. Hänen muista harrastuksistaan mainittakoon metsästys ja kalastus, jotka kuitenkin ovat viime vuosina alkaneet jäädä sivuun, varsinkin kun Ahosen vapaa-ajat nykyään kuluvat melko tarkkaan hänen Kymenrannan Nokassa omistamallaan mökillä.

HEVOSMIES OTTO VIKTOR VIRTANEN

Kymintehtaan Talousosastolta tulee joulukuun 1 p:nä olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 18. 9. 1882 Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen lokakuun 15 p:nä 1897 Kuusankosken sahalle. Oltuaan välillä kolmen vuotta työssä Inkeröissä hän palasi takaisin huhtikuun 1 p:nä 1907 ja ryhtyi työhön Ulkotyöosastolle. Sieltä hän siirtyi tammikuun 1 p:nä 1938 Talousosastolle. Pitkän palveluskautensa aikana on Virtanen hoitanut kaikki hänelle uskotut tehtävät ahkerasti ja tunnollisesti. Vapaa-aikoinaan hän harrastaa innokkaasti kalastusta.

PORTINVARTIJA EMIL UKKOLA

Kymintehtaan Talousosastolta tuli viime toukokuun 31 p:nä olleeksi 40 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 1. 11. 1880 Iitissä ja tuli työhön toukokuun 31 p:nä 1909 aluksi Ulkotyöosastolle. Työskenneltyään välillä parin vuoden ajan Hallan selluloosatehtaalalla hän tuli takaisin yhtiöömme, tällä kertaa Rakennusosastolle, mikä tapahtui kesäkuussa 1918. Sieltä hän siirtyi marraskuussa 1930 Ky.-Kuu. Talliosastolle. Talousosastolle hän tuli tammikuun 1 p:nä 1938 ensin kirvesmieheksi, siirtyen seuraavan vuoden elokuun 1 p:nä portinvarti-

jaksi, missä toimessa on edelleenkin. Ukkolan vapaa-aikojen harrastuksiin kuuluu talvisin hiihto, kun taas kesäisin hän mielellään puuhailee puutarhassaan.

HALONMITTAAJA AUGUST MAUNO

Kymintehtaan Ulkotyöosastolta tuli lokakuun 10 p:nä olleeksi 40 vuotta yhtiömme palveluksessa. Kun hän syyskuun 24 p:nä täytti 70 vuotta, julkaisimme hänestä henkilö- ym. tietoja viime juhannusnumerossamme, johon viittaamme.

PAPERINLAJITTELIJA ANNA LAINE

Kymintehtaan Paperitehtaalta tuli lokakuun 11 p:nä olleeksi 40 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt Iitissä ja on työskennellyt koko tuon ajan samassa tehtävässä Kymintehtaan Paperitehtaalalla, lukuunottamatta yhtiä vuotta, jolloin hän oli Voikaan Paperitehtaalalla.

Yhtiön johto pyytää kauttamme kiittää kaikkia edellämäinnittuja työn veteraaneja uskollisesta uurtuksesta yhtiön ja samalla koko yhteiskunnan hyväksi ja toivottaa heille parhainta onnea ja menestystä.

MERKKIPÄIVÄ

KYMINTEHTAALLA.

70-VUOTIAS.

Hylsänleikkaaja Aatami Kainlauri, Kymintehtaan Paperitehtaalta, 8. 12. 49. Hän on syntynyt Savitaipaleella. Jo 11-vuotiaana hän lähti ansiotyöhön Venäjälle, ollen paimenena ja metsätoissa 3 vuotta Venjoin pitäjän Lyysmäen kylässä Inkerissä, 35 virstaa etelään Pietarista (nykyisestä Leningradista). Sieltä hän siirtyi Pölläkkälän sahalle. Vuonna 1909 hän jätti jälleen kotimaan ja suuntasi matkansa länteen, aina "rapakon" toiselle puolelle, Yhdysvaltoihin ja Kanadaan, missä työskenteli hiilikaivoksissa ja metsissä kunnes v. 1913 palasi Suomeen. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 13. 5. 1919 Ulkotyöosastolle, siirtyen sieltä vuoden kuluttua Paperiosastolle apulaiseksi leikkuukoneelle ja myöhemmin tämän koneen käyttäjäksi. Oltuaan sitten 10 vuotta rotatiokoneella hän siirtyi nykyiseen toimeensa hylsänleikkaajaksi. Kainlauri on nuorempana ollut innokas kala- ja metsämies. Myös hiihtoa hän on harrastanut ja saanut useita palkintoja yhtiön massahiihdoissa.

60-VUOTIAITA.

Siivooja Maria Numminen, Kymintehtaan Korjauspajalta, 24. 10. 49. Hän on syntynyt Pieksämäellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1920 Kymintehtaan Puuhiomoon, mistä v. 1924 siirtyi Kuusankosken Puuhiomoon. Vuonna 1940 hän "vieraili" yhden kuukauden ajan Kymintehtaan Korjauspajalla ja siirtyi sitten jälleen Kuusankosken Puuhiomoon. Vuodesta 1942 lähtien hän on työskennellyt Kymintehtaan Korjauspajalla siivoojana. Jäätyään pian naimisiinmenonsa jälkeen leskeksi hän on ollut kahden lapsensa ainoana huoltajana. 60-vuotiaan aika on kulunut niin hyvin, ettei hän ole "joutanut" edes sairaalomalle. Hän on saanut 25-vuotisesta palveluksestaan yhtiön ansiomerkkin. Vapaa-aikojen harrastuksiin kuuluvat mm. käsityöt.

Putkiseppä Kalle Fält, Kymintehtaan Korjauspajalta, 10. 11. 49. Hän on syntynyt Iitissä. Nuoruusvuosinaan hän oli maanviljelys- ja metsätoissa ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1911. Oltuaan parin vuoden ajan Kymintehtaan Rakennusosastolla hän tuli nykyiseen toimeensa putkiseppäksi Kymintehtaan Korjauspajalle. Vuonna 1919 hän liittyi Kymintehtaan—Kuusankosken VPK:hon, mihin innokkaana tulentorjuna vieläkin kuuluu. Vapaa-aikoinaan harrastaa Fält kalastusta.

Betonimies Arvo Nurminen, Kymintehtaan Rakennusosastolta, 17. 11. 49. Hän on syntynyt Elimäellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1917 Kymintehtaan Ulkotyöosastolle. Pienempiä katkoja lukuunottamatta hän on työskennellyt mm. Kuusankosken Puutarhassa, Kymintehtaan Rakennusosastolla ja Kymintehtaan Höyryosastolla. Vuodesta 1942 lähtien hän on ollut yhtäjaksoisesti Kymintehtaan Rakennusosastolla. Aikoinaan on Nurminen innokkaasti harrastanut hiihtoa ja kalastusta. Myös hevosten hoito on kuulunut hänen mieliharrastuksiinsa.

Kuorimon etumies Otto Mäkinen, Kymintehtaan Selluloosatehtaalta, 30. 11. 49. Hän on syntynyt Laukaassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1907 Kymintehtaan Rakennusosastolle, josta lyhyen ajan kuluttua siirtyi Kymintehtaan Puuhiomolle. Siellä hän oli vuoteen 1920, lukuunottamatta 9 kuukauden väliaikaa, jolloin oli mm. merillä. Mainittuna vuonna hän siirtyi nykyiseen toimeensa Kymintehtaan Selluloosatehtaan kuorimoon. Mäkinen vapaa-aikojen puuhailuista mainittakoon kotieläinten hoito, jota hän on harrastanut nuoruudesta saakka.

Siivooja Alma Salmi, Kymintehtaan Talousosastolta, 7. 12. 49. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen heinäkuun 25 p:nä 1905 asiatyöksi Voikaan Paperitehtaalte. Voikaalla sattuneen tulipalon jälkeen hän siirtyi Kymintehtaan Paperitehtaalte 4. 6. 1909. Työskenneltyään välillä useammallakin eri osas-

Aatami Kainlauri.

Maria Numminen.

Kalle Fält.

Arvo Nurminen.

Otto Mäkinen.

Alma Salmi.

Aatami Meriluoto.

Oskar Toijonen.

tolla hän tuli joulukuussa 1928 Kymintehtaan Ulkotyöosastolle, mistä tammikuun 1 p:nä 1938 siirtyi siivoojaksi Talousosastolle, ollen tässä toimessa edelleenkin. Hänen harrastuksistaan mainittakoon virkkaus- ja neuletyöt sekä marjastaminen. Yhtiön massahiihtoihin hän osallistui viimeksi v. 1947 päästen peräti palkintosi-joille. Alma Salmi on vuosien mittaan joutunut hoitamaan monia eri tehtäviä ja on hän suorittanut työnsä rivakasti.

Pakkaaja Emil Aro, Kuusankosken Paperitehtaal-
ta, 7. 12. 49. Hän on syntynyt Elimäellä ja tullut yhtiön palvelukseen 5. 11. 1918 Kuusankosken Paperitehtaal-
taalle pakkaajaksi. Ky. & Kuu. Ulkotyöosastolla hän oli vuosina 1920—24 ja siirtyi viimeksimainittuna vuonna takaisin pakkaajaksi Kuusankosken Paperitehtaal-
le, missä edelleenkin työskentelee.

Kirvesmies Aatami Meriluoto, Kymintehtaan
Talousosastolta, 12. 12. 49. Hän on syntynyt Luumäellä ja joutui 18-vuotiaana lähtemään maailmalle itse ansaitsemaan elatuksensa. Oltuaan ensin työssä Helsingissä, Kotkassa ja Pietarissa hän tuli yhtiömme palvelukseen elokuun 21 p:nä 1928 kirvesmieheksi Rakennusosastolle. Työskenneltyään välillä Ulkotyö- ja Selluloosaosastoilla hän siirtyi Talousosastolle tammikuun 18 p:nä 1945. Meriluoto on hyvin innostunut hirvenmet-
sästykseen. Vapaa-aikoinaan hän mielellään puuhail-
lee myös omassa puutarhassaan. Kuuluupa hän iltatöinään sahailevan sirkkelillään puitakin kanssaihmi-
silleen. Meriluoto tunnetaan ahkerana työntekijänä.

Seppä Oskar Toijonen, Kymintehtaan Rakennus-
osastolta, 20. 12. 49. Hän on syntynyt Ristiinassa ja

tuli yhtiön palvelukseen v. 1920 Voikaan Koskiraken-
nusosastolle työskennellen siellä vuoteen 1931. Lyhyen
poissaolon jälkeen hän tuli v. 1932 Kymintehtaan Ra-
kennusosastolle, missä edelleenkin on työssä.

50-VUOTIAITA.

Lyijynjuottaja Arvo Karlsson, Kymintehtaan
Selluloosatehtaalta, 9. 10. 49. Hän on syntynyt Valkea-
lassa ja tuli yhtiön palvelukseen 7. 2. 1916 sekatyöhön
Kuusankosken Ulkotyöosastolle, mistä 22. 5. 1917 siir-
tyi hylkypaperin pakkaajaksi Kymintehtaan Paperiteh-
taalle. Marraskuun 12 p:nä 1918 hän tuli Kymintehtaan
Selluloosatehtaal-
le lyijysepän apulaiseksi kehittyen
myöhemmin lyijynjuottajaksi, jota tehtävää edelleen-
kin hoitelee. Rauhallisena ja ahkerana työntekijänä
hän on saavuttanut niin työtovereidensa kuin myös
työnjohdonkin luottamuksen ja kunnioituksen.

Apumies Toivo Lauri Kettula, Kymintehtaan Kor-
jauspajalta, 21. 10. 49. Hän on syntynyt Iitissä ja tuli
yhtiön palvelukseen v. 1927 Voikaan Rakennusosastol-
le. Oltuaan sitten Kymintehtaan Ulkotyöosastolla, Sel-
luloosatehtaal-
la ja Höyryosastolla hän siirtyi v. 1941
apumieheksi Kymintehtaan Korjauspajalle, missä ny-
kyisinkin työskentelee. Hän on aikaisemmin ollut inno-
kas kalamies.

Rullanmerkkäaja Lauri Emil Pajari, Kyminteh-
taan Paperitehtaal-
ta, 23. 10. 49. Hän on syntynyt Ii-
tissä ja tullut yhtiön palvelukseen 4. 12. 1927 Holante-
riosastolle. Vuonna 1928 hän siirtyi rullapakkariksi ja
kymmenisen vuotta myöhemmin merkkäajaksi, jota
tehtävää edelleenkin tunnollisesti hoitaa.

Toivo Lauri Kettula.

Arttur Seppälä.

Jalmari Askola.

Alvar Harlin.

Armas Myöhänen.

Alvar Korpi.

Teodor V. Kunttu

Niilo Dahl.

Voima-asemanhoitajan apulainen Arttur Seppälä, Kymintehtaan Sähköosastolta, 31. 10. 49. Hän on syntynyt Valkealassa ja aloitti työskentelynsä yhtiössämme 1. 11. 1921 Kymintehtaan Ulkotyöosastolla. Sieltä hän siirtyi 14. 9. 1923 Kymintehtaan Sähköosastolle ensin linjatöihin ja 21. 10. 1946 nykyiseen toimeensa Keltin voima-aseman hoitajan apulaiseksi. Seppälän harrastuksista mainittakoon erikoisesti puutarhanhoito ja syksyisin marjastus.

Purkaja Jalmari Askola, Kymintehtaan Ulkotyöosastolta, 2. 11. 49. Hän on tullut yhtiön palvelukseen keväällä 1922 Kymintehtaan Puuseppäosaston mallipuolelle, mistä kuitenkin jo saman vuoden syksyllä siirtyi Kymintehtaan Ulkotyöosastolle purkajaksi Saksanahon puuvarastolle. Sieltä hänet v. 1934 siirrettiin sihtimieheksi Kuusankosken Selluloosatehtaalte ja hoitelikin hän tätä tehtävää talvisodan alkamiseen saakka. Vapauduttuaan sotaretkeltä hän oli Klooritehtaalte, mistä kuitenkin joutui uudelleen asepalvelukseen. Päästyään armeijasta v. 1942 hän palasi takaisin Klooritehtaalte. Oltuaan sen jälkeen kolmisen vuotta poissa yhtiön palveluksesta hän tuli v. 1946 Kymintehtaan Ulkotyöosastolle purkajaksi ja on tässä toimessa edelleenkin. Askolan vapaa-aikojen harrastukset ovat keskittyneet oman talon rakentamiseen ja puutarhan hoitoon. Nuorempana hän oli kiinnostunut hiihtourheiluun.

Saunottaja Hilja Lyydia Rinne, Kymintehtaan Talousosastolta, 7. 11. 49. Hän on syntynyt Hankasalmella. Nuorena hän työskenteli kotiapulaisena yksityisperheissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli toukokuun 30 pnä 1938 siivoojaksi Kymintehtaan Asuinrakennusosastolle,

mistä huhtikuussa 1945 siirtyi Kymintehtaan Talousosastolle, ollen ensin saunan siivoojana ja helmikuun 1 p:stä 1948 lukien saunottajana. Rva Rinteen nuoruudenharrastuksista mainittakoon osallistuminen urheil- ja näyttämötoimintaan. Hän on ahkerana ja tunnollisena työntekijänä saavuttanut kaikkien niitten luottamuksen, jotka ovat hänen kanssaan kosketuksiin joutuneet.

Mestari Martti Alvar Harlin, Kymintehtaan Rakennusosastolta, 11. 11. 49. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen puuseppäverstaalle hän tuli jo 14-vuotiaana. Vuodesta 1927 lähtien hän on yhtäjaksoisesti toiminut Kymintehtaan Rakennusosaston tehdaskorjauspuolen mestarina, ollen tässä toimessa edelleenkin. Tarmokkaasti, uskollisesti ja taitavasti hän on tehtävänsä hoitanut ja yhtiö on käyttänyt hänen asiantuntemustaan mm. työkomennuksilla Juantehtaalte ja Kiskasoskella. Harlinin erikoisharrastuksista on mainittava palokuntatyö, johon hän on antaumuksella osallistunut kuulumalla jo noin 30 vuoden ajan Kymintehtaan —Kuusankosken VPK:hon, toimien sen ensimmäisenä palomestarina ja johtokunnan varapuheenjohtajana. Sitäpaitsi hän on ollut palotarkastajana 3 vuotta. Suojeluskuntaan hän kuului sen perustamisesta lähtien. Viime sodan aikana hän toimi täällä palopäällikkönä kotijoukkojen ilmasuojelukeskuksessa ja hoiti sen jälkeen jonkun aikaa turvallisuustarkastajan tehtäviä. Mestarikerhoa perustettaessa hän toimi puheenjohtajana ja laati kerhon säännöt. Hän on myöskin Työnjohtajayhdistyksen johtokunnan jäsen. Kymintehtaan Urheiluseuraan hän liittyi kohta sen perustamisen jälkeen

Jalmari Oksanen.

Sulo Veikko Aalto.

Juho Taavi Mertama.

ja on kunnostautunut erikoisesti hiihdossa, mistä todistuksena ovat useat palkinnot. Harlinin musikaalisista harrastuksista mainittakoon, että hän on ollut Kymintehtaan Sekakuoro "Kaiun" uutterana ja uskollisena jäsenenä kolmisenkymmentä vuotta.

Ammattikoulun metallityön opettaja Armas Myöhänen 11. 11. 49. Hän on syntynyt Juankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1915 Juantehtaalte, missä työskenteli 4½ vuotta. Erottuaan v. 1919 hän oli muuttaman kuukauden valtionrautateiden konepajalla Kuopiossa, mistä siirtyi Varkauden konepajalle ja sieltä v. 1920 työkaluviilariksi Karhulan konepajalle. Vuonna 1924 hän muutti Pietarsaaren konepajalle, ollen siellä ensin työkaluviilarina ja myöhemmin työnjohtajana sorvi- ja porakoneosastolla. Välillä hän työskenteli Tikkakoskella, mistä palasi takaisin Pietarsaareen. Seuraava etappi oli Lapuan patruunatehdas, jossa Myöhänen toimi hienomekanikkona. Lapualta hän tuli 1. 4. 1930 jälleen Kymin Oy:n palvelukseen, tällä kertaa Korjauspajan työkaluosastolle ja nimitettiin toukokuussa 1934 mestariksi sorviosastolle. Syyskuun 1 p:stä 1938 hän on ollut metallityön opettajana ammattikoulussa ja hoitaa tätä tehtävää edelleenkin. Hän on kahteen otteeseen ollut mukana Ammattienedistämislaitoksen karkaisukursseilla, nimittäin vuonna 1928 ja 1932. Myöhänen on innokas musiikin harrastaja. Jo Juankoskella ollessaan hän osallistui kuorotoimintaan ja Kuusankoskella hän kuului aikoinaan suojeluskunnan mieskuoroon, jota paitsi hän on laulanut myös Kaiku-kuorossa ja Kuusankosken Mieslaulajissa. Kaikilla muillakin paikkakunnilla, missä Myöhänen on oleskellut, hän on ollut mukana kuorotoiminnassa. Kuopiossa ja Pietarsaaressa hän lisäksi kuului sikäläisiin työväen soittokuntiin. Myöhänen osallistumisesta urheilurientoihin mainittakoon, että hän Juantehtaalte herätti henkiin sikäläisen v.- ja u.-seura Visan (nykyisen Kuohun) ja toimi sen puheenjohtajana ja rahastonhoitajana. Myös Kuusankoskella hän on ollut urheilutoiminnassa mukana. Samoin hän osallistui sk.-työhön ja on kuulunut palokuntaan. Myöhänen harrastukset ovat kiinteästi ulottuneet myös ampumaurheilun alalle ja niinpä hän pienoiskiväärillä on "ampunut itsensä" mestariluokkaan ja sotilaskiväärilläkin saavuttanut hyviä tuloksia. Hän on myös "hengellinen" kalamies ja on harrastanut kaiken lisäksi vielä puutarhanhoitoakin, päästen tuotteillaan useissa puutarhanäyttelyissä palkinnoille.

Ammattikoulun puutyön opettaja Kaarlo Alvar Korpi 17. 11. 49. Hän on syntynyt Kymintehtaalte ja tullut yhtiön palvelukseen jo 13-vuotiaana Kymintehtaan varastolle, mistä 2. 1. 1916 siirtyi Kymintehtaan Korjauspajan mallipuuseppäverstaaseen. Mallipuuseppänä hän oli sitten syyskuun 1 p:ään 1937, jolloin hänet siirrettiin nykyiseen toimeensa ammattikoulun puutyön opettajaksi. Yhtiön palveluksessa on Korpi ehtinyt tähän mennessä olla jo 36 vuotta. Omaten taiteellisia taipumuksia, jotka ovat ilmenneet erikoisesti musiikin ja teatteritoiminnan aloilla, hän on erinomaisella taidolla johtanut useampaan otteeseen soittokuntia, kuten tehtaan, suojeluskunnan ja ammattikoulun torvisoittokuntia, ja kuulunut Kaiku-kuoroon yli 30 vuotta, ollen koko

tämän ajan mainitun kuoron kaikkein uskollisimpia jäseniä ja kannattavimpia voimia. Kun Kuusankoskella aikoinaan esitettiin pelkästään amatöörivoimin suuria näytelmiä, Korpi oli aina mukana ja useimmiten päätehtävissä. Monet hänen riemastuttavan hauskat osansa, joissa hänen koomilliset lahjansa pääsivät täysiin oikeuksiinsa, ovat vieläkin paikkakuntalaisten muistissa. Korpi on harrastanut myös yleisurheilua sekä pesäpalloa, pyöräilyä ja hiihtoa. Yhtiön ensimmäisissä propagandahiihdoissa hän oli mukana voittaneessa joukkueessa. Palokuntaan hän kuului aiemmin 15 vuoden ajan.

Tislaaja Teodor Villehard Kunttu, Spriitehtaalte, 27. 11. 49. Hän on syntynyt Viipurissa. Nuorena hän työskenteli konepajassa, mutta siirtyi pian Tornatorin sulfiittispriitehtaalte, missä toimi tislaajana 16 vuotta. Vuonna 1940 hän muutti Raumalle uuden spriitehtaan palvelukseen, ja kun täällä panttiin spriitehdas v. 1942 käyntiin miehistöllä, josta ei kukaan ollut aikaisemmin edes nähnyt senkaltaista laitosta, oli suuri apu tehtaalte saada tämä tarmokas ja taitava ammattimies ensimmäiseksi tislaajaksi. Rauhallisena ja hyväluontoisena miehenä on Kunttu alusta alkaen osoittautunut miellyttäväksi työtoveriksi ja toimiikin nyt jo kolmatta vuotta Spriitehtaan työläisten luottamusmiehenä.

Kirvesmies Niilo Dahl, Kymintehtaan Rakennusosastolta, 28. 11. 49. Hän on syntynyt Sysmässä, mistä jo 9-vuotiaana pojanvesana lähti leipäänsä hankkimaan, ensin "lapsenliikkana" ja myöhemmin paimenena. Vartuttuaan vähän suuremmaksi hän sitten isänsä mukana ja opastuksella sai ensiaskeleet kirvesmiehen ammatissa. Vuonna 1927 Dahl tuli yhtiömmen palvelukseen Eerolan kartanoon, mistä erottuaan perusti oman suutarinliikkeen. Korjailtuaan vähän toista vuotta riisoja kenkiä hän hylkäsi tämänkin työn ja siirtyi vakinaisesti yhtiön palvelukseen, aluksi Ulkotyöosastolle ja sieltä v. 1931 Rakennusosastolle, missä edelleenkin työskentelee. Vapaa-aikoinaan hoitelee Dahl nykyään oman kodin ympärillä olevaa puutarhaa.

Hissinkuljettaja Jalmari Oksanen, Kymintehtaan Paperitehtaalte, 30. 11. 49. Hän on syntynyt Jämsässä ja tullut yhtiön palvelukseen 25. 5. 1920 Kuusankosken Puuhiomoon. Työskenneltyään välillä eri osastoilla ja loukattuaan jalkansa hän siirtyi v. 1924 Kymintehtaan Paperitehtaalte, missä nykyisin toimii hissinkuljettajana.

Aputyöläinen Lydia Huovila, Kymintehtaan Rakennusosastolta, 15. 12. 49. Hän on syntynyt Tampereella. Mieheensä kuoleman jälkeen hän tuli yhtiön palvelukseen 31. 3. 1942 Voikaan Paperitehtaalte, siirtyen sieltä vähän myöhemmin Kymintehtaan Rakennusosastolle, missä edelleenkin työskentelee. Rva Huovila on vuosina 1936—47 ollut Iltatähti Oy:n elokuvateatterin lipunmyyjänä Voikaalla. Nykyään vievät kotiaskareet kokonaan hänen vapaa-aikansa.

Höyrynjakoaseman hoitaja Sulo Veikko Aalto, Kymintehtaan Höyryosastolta, 22. 12. 49. Hän on syntynyt Iitissä. Käytyään ammattikoulun hänet otettiin yhtiön palvelukseen 19. 5. 1913 Kuusankosken Ulkotyöosastolle, mistä 2. 10. 1916 siirtyi Kuusankosken Korjauspa-

Valfrid Rönnerberg.

Ville Töckkäri.

Artturi Merivirta.

Hilma Nurmi.

jalle. Mentään sotapalvelukseen huhtikuussa 1919 ja suoritettuaan asevelvollisuutensa hän oli sen jälkeen töissä muualla ja tuli sitten 31. 3. 1927 uudelleen Kuusankosken Korjauspajalle. 6. 10. 1930 hän siirtyi Höyryosastolle höyryn järjestäjäksi ja toimii nykyisin höyrynjakoaseman hoitajana. Aallon harrastuksiin kuului jo kansakoulupoikana musiikki. Hän oli ensimmäisiä soittajia opettaja Väinö Walkaman perustamassa Kuusankosken tehtaan kansakoulun oppilaiden torvisoittokunnassa, soitellen siinä 7 vuoden ajan. Soittokunta kehittyi taidossa siinä määrin, että mm. kävi v. 1910 antamassa konsertin Helsingissä ja osallistui Hämeenlinnan laulu- ja soittojuhliin. Myöhemmin on Aalto harrastanut erikoisesti taidemaalaukseen, mistä todisteenä ovat hänen lukuisat onnistuneet taulunsa. Esitimme Aallon taidemaalarina lehtemme viime numerossa, johon viittaamme. Luonteeltaan on Aalto hiljainen ja vaatimaton. Työssään hän on säännöllinen ja tarkka ja toveripiirissä erittäin pidetty.

Apumies Juho Taavi Mertama, Kymintehtaan Rakennusosastolta, 22. 12. 49. Hän on syntynyt Hartolassa ja ollut lyhyitä poissaoloja lukuunottamatta 28. 5. 1917 lähtien yhtiön palveluksessa, ensin Voikaan Sahlalla. Muutettuaan pari kertaa osastoa hän päätyi Kymintehtaan Rakennusosastolle. Vapaa-aikoinaan harrastaa Mertama kirjallisuutta ja puutarhanhoitoa.

Jälkikuorija Eino Ruokolainen, Kymintehtaan Selluloosatehtaalta, 29. 12. 49. Hän on syntynyt Jämsässä ja tullut yhtiön palvelukseen 25. 11. 1948. Ruokolaisen vapaa-ajat kuluvat oman talon rakennuspuuhissa.

VOIKAALLA.

80-vuotias.

Porttivahti Valfrid Leonard Rönnerberg, Voikaan Talousosastolta, 11. 10. 49. Hän on syntynyt Köyliössä. Vuosina 1886—88 Rönnerberg suoritti Piikkiössä Tuorlan maamieskoulun 2-vuotisen kurssin, minkä jälkeen hän toimi maatalousalalla eri puolilla Suomea, päätyen v. 1904 Sippolan pitäjän Hallaan ja sieltä edelleen Pielaavedelle, missä hänellä oli vuokralla yhtiömme omistamia maatiloja. V. 1918 Rönnerberg vuokrasi Jaakkimasta itselleen maatilan, jolta hänen oli kuitenkin pakko monien vastoinkäymisten jälkeen muuttaa Iittiin. Yhtiön palvelukseen hän tuli 16. 10. 1921 ensin Voikaan Koskityömaalle. Voikaan Talousosastolle porttivahdiksi Rönnerberg tuli 31. 7. 1926, missä toimessa hän on edelleenkin. Aikaisemmin Rönnerberg oli innokas metsä- ja kalamies, mutta nykyään ovat lisääntyneet ikävuodet siirtäneet nämä entiset mieliharrastukset muistojen joukkoon.

70-vuotias.

Puuseppä Ville Töckkäri, Voikaan Rakennusosastolta, 28. 10. 49. Hän on syntynyt Inkeröissä, missä hän myös ensiksi oli Tampellan Inkeröisten tehtaan palveluksessa. Vuosina 1907—09 Töckkäri oli ensimmäisen kerran Kymin Oy:n hommissa toimien puutyömiehenä Voikaan Paperitehtaalta, minkä jälkeen hän oli Myllykosken tehtaiden palveluksessa vuoteen 1911, jolloin siirtyi uudelleen Inkeröisiin Tampellan leipiin. V. 1921 Töckkäri tuli taas Voikaalle ja tällä kertaa jäädäkseen sinne, 30. 6. 1924 asti hän toimi ajokaluja korjaajana Voikaan Talliosastolla ja sanotusta päivästä läh-

Edvard Luukas.

Saimi Pirttilä.

Taavetti Metiäinen.

Yrjö Taavila.

rien hän on suorittanut puusepäntöitä Voikaan Rakennusosaston puuseppäverstaalla. Tökkärillä on Kymenrannan Kyttärinmäellä oma mökki puutarhoineen, joka vie häneltä suurimman osan hänen vapaa-ajastaan.

60-vuotiaita.

Lämmittäjä Artturi Merivirta, Voikaan Höyryosastolta, 17. 11. 49. Hän on syntynyt Pertunmaalta, mistä 8-vuotiaana muutti vanhempiensa mukana ensin Elimäelle ja sieltä v. 1904 Valkealaan. V. 1910 Merivirta meni valtionrautateiden palvelukseen toimien siellä eri aloilla, viimeksi veturinlämmittäjänä. Vuosina 1920—24 hän työskenteli Myllykoskella lämmittäjänä sekä höyrykoneenhoitajana, mitä viime mainittua tehtävää hän hoiti myöskin vuosina 1924—27 Kouvolan Puunjalostuksessa. Yhtiömme palvelukseen Merivirta tuli 19. 11. 27 lämmittäjäksi Voikaan Höyryosastolle ja on tässä toimessa edelleenkin. Vapaa-ajan harrastuksina Merivirralla on talvisin hiihto ja kesällä uinti sekä kasvitarrhan hoito.

Siivooja Hilma Dagmar Nurmi, Voikaan Talousosastolta, 26. 11. 49. Hän on syntynyt Valkeakoskella, mistä jo aivan nuorena siirtyi Helsinkiin. Vuosina 1912—14 silloinen nti Hilma Virtanen toimi Englannissa erilaisissa kotitaloustehtävissä. Maailmansodan puhkeaminen v. 1914 aiheutti hänelle paluun takaisin kotimaahan, missä hän v. 1915 meni Helsingissä naimisiin kivonhakkaaja Kaarlo Nurmen kanssa. V. 1917 perhe muutti Kuusankoskelle, missä rouva Nurmi miehensä kuoltua tuli 26. 1. 1922 yhtiömme palvelukseen Voikaan Koskityömaalle. 1. 1. 25 hän siirtyi Voikaan Rakennusosaston palvelukseen ja sieltä 1. 2. 33 Talousosastolle siivoojaksi, mitä tehtävää edelleenkin hoitaa. Mieliharrastuksinaan rouva Nurmi tunnustaa olevan kutomisen ja nojatuolessa matkustelun hyvien matkakirjojen kerralla.

Koneenhoitaja Edvard Luukas, Voikaan Paperitehtaalta, 25. 12. 49. Hän on syntynyt Kymessä ja tullut yhtiön palvelukseen 16. 1. 06 Voikaan Paperitehtaal-le. V. 1910 Luukas muutti Myllykoskelle, missä hän työskenteli parin vuoden ajan paperitehtaal-la. 19. 9. 18 hän palasi takaisin Voikaan Paperitehtaal-le, jossa edelleenkin toimii koneenhoitajana. Nuoruudessaan Luukas harrasti urheilua, minkä ohella metsästys ja kalastus ovat aina olleet hänen mielihommiaan.

50-vuotiaita.

Huoltokonttorin hoitaja, rouva Saimi Pirttilä, os. Dahlberg, Voikaan Konttorista, 24. 10. 49. Hän on syntynyt USA:ssa Ohion valtion Ashtabulan kaupungissa. V. 1905 muuttivat hänen vanhempansa takaisin kotimaahansa, jolloin hänen isänsä tuli yhtiömme palvelukseen Kymenrehtaal-le. Rva Pirttilä kävi oppikoulun Kouvolassa ja tuli 1. 7. 1918 hänkin yhtiön palvelukseen Voikaan Konttoriin, toimien ensin lähetys- ja hinnoittelupuolella sekä vuodesta 1932 lähtien huoltokonttorissa, jossa hän on toiminut konttorin tunnontarkkana vastaavana hoitajana. Rva Pirttilä kuului Lotta-Svärdyhdistyksen Voikaan osastoon sen perustamisesta alkaen ja toimi monet vuodet sen johtokunnan jäsenenä.

Kuormaaja Taavetti Metiäinen, Voikaan Ulkotyöosastolta, 11. 11. 49. Hän on kotoisin Luumäeltä, missä nuorempana puuhaili talvisin yhtiömme metsätoissa, kun sensijaan kesät kuuluivat satunnaisissa lastaustoissa tai eri seuduilla kirvesmiehen tehtävissä. Voikaan Ulkotyöosaston palvelukseen Metiäinen tuli ensimmäisen kerran 26. 1. 21, minkä jälkeen hän ennätti taas välillä olla muuallakin työssä. 8. 1. 1927 Metiäinen tuli uudelleen Voikaan Ulkotyöosastolle, missä hän siitä lähtien on työskennellyt kuorma- ja purkaustoissa. Vapaa-aikoinaan hän on etenkin kesäisin suorittanut kirvesmiehen töitä eri rakennustyömailla.

Pumppumies Juho Valdemar Lahtinen, Voikaan Paperitehtaal-la, 11. 11. 49. Hän on syntynyt Artjärvelä. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 25. 4. 21 Voikaan Paperitehtaal-le, toimien V:n koneen esimiehenä. 1. 11. 40 siirtyi Lahtinen Kymenrehtaan Tehdasrakennusosastolle ja 16. 2. 42 uudelleen Voikaan Paperitehtaal-le, työskennellen ensin rotatorullaaajana ja nykyisin pumppumiehenä.

Vanhempi sähköasentaja Yrjö Tuure Taavila, Voikaan Sähköosastolta, 16. 12. 49. Taavila on syntynyt Iirissä ja tullut yhtiömme palvelukseen v. 1916 Voikaan Paperitehtaal-le, mistä v. 1923 siirtyi Voikaan Sähköosastolle. Siitä asti hän on pysynyt uskollisena valitsemalleen ammatille. Monipuolisena ja kokeneena miehenä on hänet valittu osaston luottamusmieheksi. Vapaa-ajat kuluvat maanviljelystoissa omalla palstalla Jokelassa.

HAUKKASUOLLA.

Karl Fritz Väänänen.

50 vuotta

täyttää marraskuun 3 p:nä moottoriasentaja Karl Fritz Väänänen Utissa. Hän on syntynyt Viipurissa, missä myös suoritti koulunkäyntinsä. V. 1916 hän meni valtionrautateiden palvelukseen. Asevelvollisuuttaan suorittamaan hän astui ilmavoimiin v. 1919 ja jäi sen jälkeen vakinaisesti ilmavoimien palvelukseen. Vuosina 1920—23 hän toimi lentokonemekanikkona ja sitten lentokoneen ohjaajana vuoteen 1945 saakka. Hän oli ilmavoimien etevimpiä lentäjiä, toimien mm. uusien lentäjien kouluttajana, voittaen erilaisia lentokilpailuja jne. Sotiemme aikana hän joutui lentämään useimmissa Euroopan maissa ja näillä matkoilla oli hänen "siipiensä suojassa" usein merkkihenkilöitä, mm. marsalkka Mannerheim, ministereitä, korkeinta sotilaspäälystystä jne.

Uusien uimamaisterien ja -kandidaattien iloinen joukko opettajiineen.

UIMAVIIHKIÄISET VOIKAALLA.

Elokuun 16 p:nä pidettiin Kymenrannan uimalaitoksella uimapromotio, jolloin vihittiin 37 uimamaisteria ja -kandidaattia. Tilaisuus, jonka järjesti Mannerheimliiton Kuusankosken osasto, oli järjestyksessään toinen uimapromotio Kymenrannan uimalaitoksella ja lisäksi sikäli erikoinen, että samalla kertaa vihittiin myös Sompasen uimalaitoksella maisteri- ja kandidaattitutkinnon suorittaneet oppilaat. Ilmojen haltija ei ollut erikoisen suopea, sillä sää oli kylmä ja sateinen. Yleisöä oli huonosta ilmasta huolimatta saapunut noin 100 henkeä.

Promootorina toimi kunnan urheilulautakunnan puheenjohtaja Antti Nurminen, esittäen lopuksi vihittävälle toivomuksen, että he tekisivät parhaansa uintitaidon ja -harrastuksen leviämiseksi paikkakunnallamme. Puheen päätyttyä hyppäsivät veteen ensiksi primusmaisterit Leila Kärki ja Matti Mäkinen ja sen jälkeen muut vihittävät kukin vuorollaan noutamaan promootorin heidän päähänsä painaman seppeleen.

Ansioistaan hän on saanut IV lk. vapaudenristin tammenlehvällä, IV lk. vapaudenristin, Valkoisen Ruusun I ja II lk. mitalit sekä sotiemme muistomitalit.

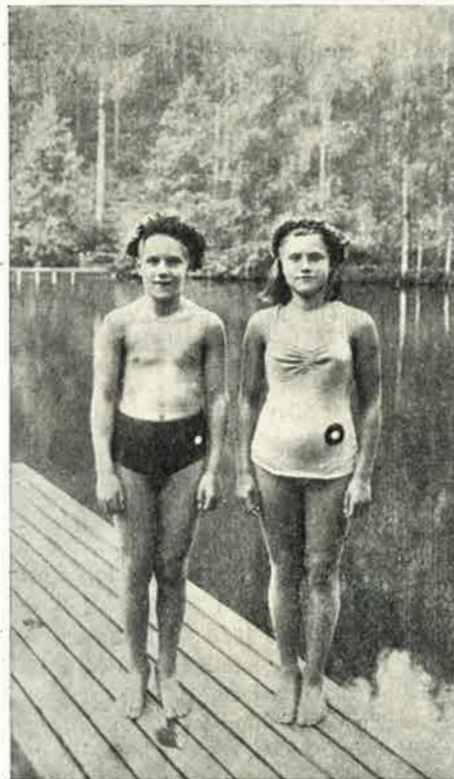
Kymin Oy:n Haukkasuon Tehtaitten palvelukseen Väänänen tuli kesäkuussa 1945, toimien nykyään moottoriasentajana.

Nuorempana harrasti Väänänen erikoisesti jalkapalloilua ja ampumista, saavuttaen näissä lajeissa monta ilmapvoimien mestaruutta. Suojeluskuntatoimintaan hän otti aikoinaan osaa. Hänen muista harrastuksistaan mainittakoon vielä metsästys ja kalastus, jotka ovat tuottaneet hänelle kauniita tuloksia.

Omaten vaatimattoman, tunnollisen ja ystävällisen luonteen on Väänänen hankkinut itselleen laajan ystäväpiirin.

Primusmaisterin arvon sekä samalla kauniin primusmaisterimerkin saivat Leila Kärki ja Matti Mäkinen.

Maistereiksi vihittiin seuraavat: Tytöt: Leila Kärki 27 äänellä, Anneli Korpelainen 18, Ritva Henttu 18, Alli Nummelin 18, Liisa Manner 9, Irja Saksa 9 ja

Primusmaisterit Matti Mäkelä ja Leila Kärki.

Korjauspaja, Rakennusosasto ja Paperiosasto voittajia Voikaan lentopallisarjoissa.

Kesäkuun aikana suoritettiin Voikaan tehtaalla työosastojen väliset lentopallisarjakilpailut A-, B- ja C-sarjoissa. Mukana oli yhteensä 17 joukkuetta, joiden kesken suoritettiin 40 ottelua. Ottelujen taso oli tänä vuonna huomattavasti viimevuotista parempi ja niinpä useimmissa otteluissa jouduttiinkin suorittamaan kaikki 3 erää, ennenkuin voittaja saatiin selville.

A-sarjaan oli kelpuutettu edellisen vuoden kuusi parasta joukkuetta ja käytiin tässä sarjassa kilpailujen lujimmat ottelut. Korjauspajan joukkue Pentti Gruzdaitsen johdolla osoittautui tällä kertaa parhaimmaksi, voittaen ratkaisuoittelussa Selluloosan joukkueen tuloksin 8—15, 15—8 ja 15—5. Viime vuoden mestarijoukkuetta Sähkö I:tä ei tällä kertaa kunnioitettu lainkaan, vaan jätettiin peräti viidenneksi ja pudotettiin samalla ensi vuodeksi B-sarjaan. Saman kohtalon alaiseksi joutui myös Paperiosaston joukkue. Korjauspajan mestarijoukkueessa pelasivat Pentti Gruzdaits, Harri Luoma, Antti Mäkelä, Esko Laine, Kauko Leivo ja Jaakko Saarela.

Korjauspajan mestarijoukkue. Vasemmalta lukien Harri Luoma, Esko Laine, Jaakko Saarela, Pentti Gruzdaits, Antti Mäkelä ja Kauko Leivo.

B-sarjassa kamppailivat A-sarjassa pelaavien osastojen II joukkueet sekä muiden osastojen I joukkueet. Joukkueita oli mukana kuusi. Uusi tulokas, Rakennusosasto, tuotti pienoisen yllätyksen voittamalla vanhat rekijät reippaasti. Korjauspajan reservijoukkue palloili itsensä toiseksi ja pääsi näin ollen nousemaan yhdessä Rakennusosaston kanssa A-sarjaan. Rakennusosaston joukkueessa pelasivat Aatos Kansikas, Eino Kankahainen, Paavo Smed, Raimo Sipola, Sakari Yrjönen ja Pentti Parvinen.

C-sarjassa pelasivat osastojen naisjoukkueet ja oli näitä mukana viisi. Paperiosaston reippaat tyttäret Anja Hasu, Maini Honkanen, Terttu Leivo ja Maija Honkanen voittivat mestaruuden ylivoimaisesti ja korvasivat täten osastonsa miesten kärsimät raskaat tappiot. Tulokset:

Sarja A. Miehet.

	Ottelut.	Voitot.	Häviöt.	Pisteet.
1) Korjauspaja I	5	5	0	10
2) Selluloosa I	5	4	1	8
3) Talous I	5	3	2	6
4) Höyry I	5	2	3	4
5) Sähkö I	5	1	4	2
6) Pap.os. I	5	0	5	0

Sarja B. Miehet.

	Ottelut.	Voitot.	Häviöt.	Pisteet.
1) Rak.os. I	5	5	0	10
2) Korjauspaja II	5	4	1	8
3) Ulkotyö I	5	3	2	6
4) Karbidi I	5	2	3	4
5) Selluloosa II	5	1	4	2
6) Höyry II	5	0	5	0

Sarja C. Naiset.

	Ottelut.	Voitot.	Häviöt.	Pisteet.
1) Pap.os. I	4	4	0	8
2) Selluloosa I	4	3	1	6
3) Höyry I	4	2	2	4
4) Rak.os. I	4	1	3	2
5) Talous I	4	0	4	0

Rirva Rosten 9 äänellä. — Pojat: Matti Mäkinen 27, Aulis Polkko 18, Lasse Knapp 18, Kalle Grönlund 9, Seppo Nurminen 9, Raimo Karlsson 9 ja Turo Blomberg 9 äänellä.

Kandidaateiksi vihittiin seuraavat: Tytöt: Irja Huuskonen, Mirja Pulliainen, Greta Sohlman, Sirkka Tiitonen, Leeni Palonen, Soili Lindberg, Pirkko Mannsten, Leena Lampila, Aila Nyberg, Hilikka Pöyhönen, Hilikka Evonen, Liisa Toivonen, Marjatta Ollikainen, Marita Henttu (7-vuotias), Liisa Manner ja Anja Lavonen. — Pojat: Reino Rautiainen, Seppo Järvisalo, Matti Hasu, Runo Virtanen, Erkki Gröndahl ja Erkki Knapp.

Promotion yhteydessä pidetyissä kilpailuissa olivat parhaat tulokset seuraavat:

Tyttöjen 50 m. vapaauinti: 1) Leila Kärki 41,0, 2) Anneli Korpelainen 57,8, 3) Irja Saksa 69,0.

Poikien 50 m. vapaauinti: 1) Seppo Nurminen 46,6, 2) Erkki Knapp 47,9, 3) Matti Mäkinen 48,4, 4) Aulis Polkko 51,0.

Poikien 50 m. rintauinti: 1) Erkki Knapp 53,4, 2) Matti Mäkinen 55,2, 3) Seppo Nurminen 60,1, 4) Raimo Karlsson 65,2.

Miesten 50 m. vapaauinti: 1) Veikko Lehtinen 32,5, 2) Seppo Nurminen 44,8, 3) Lasse Knapp 46,1.

Välittömästi kilpailujen jälkeen suoritettiin palkintojen jako.

Uimakoulun opettajana on toiminut kiitettävällä tavalla Tauno Ilvonen Voikaalta.

37.974.000 askelta

tepastelivat voikaalaiset kävelyharrastuskilpailussa.

Kävelyharrastuskilpailun kaksinkertainen "kultamitalimies" Eino Kauppila matkanteossa.

Harrastuskilpailut vetävät puoleensa yhä suuremmat joukot, niin ainakin osoitti Voikaan tehtaan toinen kävelyharrastuskilpailu, joka järjestettiin 24. 4.—6. 6. 49 välisenä aikana. Vaikka kilpailuaika tänä vuonna olikin 7 päivää lyhyempi kuin viime vuonna, päästiin nyt kuitenkin huomattavasti suurempiin saavutuksiin sekä majakäyntien että arvontaan mukaan päässeiden lukumäärään nähden.

Majakäyntejä suoritettiin kaikkiaan 1472, jakautuen eri majojen osalle seuraavasti: Nauhanaho 722 (viime vuonna 382), Verkkosuo 534 (262) ja Pilkanmaa 216 (275). Kokonaiskilometrimäärä nousi 19.430 km:iin, vastaavan määrän ollessa viime vuonna 12.662 km. Arvontaan pääsi mukaan 75 henkilöä (viime vuonna 44) ja näistä 41 käveli 150 km. tai sitä enemmän.

Kilpailun voittajaksi selviytyi miesten sarjassa Eino Kauppila ja naisten sarjassa Anna Hänninen, jotka molemmat uusivat viimevuotuisen voittonsa ja saivat samalla Vilniemen matkan ilman arvontaa. Mainittakoon myös, että kilpailun vanhin osanottaja, 65-vuotias Emil Kääpä, suoritti majakäynnin jokaisena kilpailupäivänä ja kertyi hänelle matkaa 652 km., mikä hänen ikäiselleen on kunnioitettava saavutus. Parhaat tulokset:

Miehet: 1) Eino Kauppila, Höyry, 812 km, 2) Mauri Lindström, Pap.cs., 692, 3) Pauli Ryöppy, Pap.os., 660, 4) Emil Kääpä, Sell., 652, 5) Veikko Nurminen, Höyry, 532, 6) Aarne Aarnio, Pap.os., 490, 7) Andree Hartikainen, Sell., 480, 8) Emil Ahonen, Sell., 300, 9) Esko

Eloranta, Puuhiomo, 280, 10) Martti Pirinen, Puuhiomo, 224, 11) Veikko Topo Höyry, 218, 12) Tauno Mikkulainen, Pap.os., 204.

Naiset: 1) Anna Hänninen, Sell., 741 km, 2) Sirkka Koskinen, Ulkotyö, 694, 3) Irja Valtonen, Talous, 540, 4) Elvi Laine, Höyry, 440, 5) Maija Hokkanen, Pap.os., 346, 6) Greta Kääriäinen Talous, 294, 7) Aino Sipola, Sell., 228, 8) Anni Jankeri, Talous, 220, 9) Airi-Kaija Hannula, Höyry, 210, 10) Sanni Kääriäinen, Sell., 208, 11) Lempi Tiitinen, Kauppa Oy., 195, 12) Lahja Lonka, Ulkotyö, 195.

Kummankin sarjan viidelle parhaalle jaetaan arvoesinepalkinnot.

Kilpailusääntöjen perusteella suoritti työpaikkaurheilulautakunta lomapalkintojen arvonnasta ja tulivat näiden onnellisiksi voittajiksi seuraavat:

Miehet: Paavo Vähänen, Karbidi, 169 km, Olavi Leivo, Puuhiomo, 111 km, Uolevi Artokari, Pap.os., 145 km. Varalle: Aimo Koikkalainen, Sell., 103 km, Olavi Halonen, Ulkotyö, 178 km, Veikko Nurminen, Höyry, 532 km.

Naiset: Helga Karhu, Sell., 154 km, Anni Jankeri, Talous, 220 km, Bertta Gräsbeck, Konttori, 156 km. Varalle: Olga Kahisaari, Sell., 95 km, Sanni Kääriäinen, Sell., 208 km, Lempi Tiitinen, Kauppa Oy., 195 km.

Lopuksi pyydämme lausua kiitokset kaikille kilpailuun osallistuneille sekä parhaimmat onnitelumme lomapalkintojen voittajille.

Voikaan Tehtaan kesäsestaruuskilpailut

pidettiin heinäkuun 19 päivänä Mattilan urheilukentällä. Kilpailuja, joita suosi kaunis sää, oli saapunut seuraamaan n. 300 henkeä. Kilpailut olivat samalla valintakilpailut yhtymän kesäsestaruuskilpailuja varten. Tulostaso jäi tänä vuonna odotettua heikommaksi, mihin osaltaan vaikutti uusittujen hyppypaikkojen ja juoksuradan pehmeys. Parhaat tulokset:

100 m. juoksu: 1) A. Mäkelä, Korj.paja, 12,2, 2) H. Järvinen, Korj.paja, 12,2, 3) K. Vallenius, Karbidi, 12,3, 4) S. Jokimies, Karbidi, 12,5.

1500 m. juoksu: 1) T. Ilvonen, Korj.paja, 4.44,4, 2) E. Joutjärvi, Karbidi, 4.48,0, 3) A. Järvinen, Ulkotyö, 5.03,0.

200 m. airtajuoksu: 1) T. Ilvonen, Korj.paja, 29,5, 2) M. Kääpä, Karbidi, 29,5, 3) A. Mäkelä, Korj.paja, 29,5, 4) E. Jyräs, Höyry, 30,4.

Pituushyppy: 1) A. Mäkelä, Korj.paja, 592, 2) M. Kääpä, Karbidi, 564, 3) V. Tirronen, Korj.paja, 547.

Korkeushyppy: 1) P. Gruzdaits, Korj.paja, 160, 2) A. Hämäläinen, Sell., 160, 3) A. Pirttilä, Korj.paja, 160, 4) V. Tirronen, Korj.paja, 160.

Kuulantytöntö: 1) T. Pöhlö, Talous, 10,89, 2) V. Vainio, Karbidi, 10,29, 3) P. Nurminen, Sell., 984.

Kiekonheitto: 1) T. Pöhlö, Talous, 34,10, 2) E. Matilainen, Ulkotyö, 28,95, 3) A. Pekkola, Sell., 28,43.

17-vuotiaitten 100 m. juoksu: 1) S. Jokimies, Pap.os., 13,8, 2) T. Hietanen, Sähkö, 13,9, 3) A. Taskinen, Korj.paja, 14,4.

15-vuotiaitten 1000 m. maastajuoksu: 1) K. Kääpä, Sell., 2.53,4, 2) E. Knapp, Rak.os., 2.59,4, 3) M. Mauno, Höyry, 3.03,6.

Osastojen välinen 5x200 m. viesti: 1) Korjauspaja (P. Gruzdaitis, V. Tirronen, T. Ilvonen, H. Järvinen ja A. Mäkelä) 2.13,0, 2) Höyryosasto 2.20,2, 3) Selluloosa-tehdas 2.20,2.

Edustajiksi Kymi-yhtymän mestaruuskilpailuihin valittiin seuraava: 200 m. aitajuoksu: Tauno Ilvonen ja Matti Kääpä; 1500 m.: Tauno Ilvonen ja Paavo Vähänen; pituushyppy: Antti Mäkelä ja Matti Kääpä; korkeushyppy: Pentti Gruzdaitis ja Ake Hämäläinen; kuulantyyntö: Tuure Pöhlö ja Gunnar Högnäs; kiekonheitto: Tuure Pöhlö ja E. Matilainen; ruotsalaisviesti: Kauko Vallenius, Matti Kääpä, Heikki Järvinen ja Antti Mäkelä; naisten pituushyppy: Margit Jämsä ja Irja Laitinen; naisten 4x100 m. viesti: Laina Sihvola, Mirjam Valjakka, Margit Jämsä ja Irja Laitinen.

Uintiharrastuskilpailu Voikaalla.

Hiihto- ja kävelyharrastuskilpailuista saatujen myönteisten kokemusten perusteella järjestettiin Voikaan tehtaalla viime kesänä myös vastaavanlainen kilpailu uinnissa. Koska kilpailu kuitenkin tapahtui kokeilumielessä, niin ei palkintoina tällä kertaa jaettu tavannukaisia virkistyslomaa, vaan ainoastaan arvoesineitä. Huonosta uintikaudesta huolimatta sai kilpailu osakseen yllättävän suuren kannatuksen osoittaen samalla, että myös uinnissa voidaan harrastuskilpailulla saada suuret joukot liikkeelle.

Kilpailu suoritettiin 10. 7.—8. 8. 49 välisenä aikana ja huomiointiin siinä ainoastaan yksi uintisuuritus vuorokauden kohden. Uitavan matkan tuli olla vähintään 50 m. ja enintään 200 m. Palkintoarvontaan pääsivät mukaan ainoastaan ne, joilla oli vähintään 5 kertasuoritusta. Suorituksia oli kaikkiaan 414 ja kertyi näistä matkaa yhteensä 82.800 metriä. Arvontaan pääsi osalliseksi kaikkiaan 53 henkilöä, jotka yhtä lukuunottamatta olivat uineet neljään arpaan oikeuttavan määrän. Vertailun vuoksi mainittakoon, että tehtaallamme järjestetyssä ensimmäisessä kävelyharrastuskilpailussa pääsi arvontaan mukaan 45 henkilöä.

Parhaat tulokset: 1) Veikko Topo, Höyry, 3000 metriä, 2) Lasse Knapp, Pap.os., 2800 m., 3) Aarno Joutjärvi, Pap.os., 2400 m., 4) Anssi Joutjärvi, Pap.os., 2400 m., 5) Pirkko Vauhkonen, Höyry, 1800 m., 6) Tauno Hartikainen, Pap.os., 1800 m., 7) Tauno Ilvonen, Korj.paja, 1400 m., 8) Jorma Raschka, Puuhimo, 1400 m., 9) Vilho Floman, Pap.os., 1200 m., 10) Mauri Lindström, Pap.os., 1200 m., 11) Aarno Teittinen, Pap.os., 1200 m., 12) Osmo Kvist, Sähkö, 1200 m., 13) Einar Hartikainen, Sell., 1200 m., 14) Asseri Lahtinen, Ulkotyö, 1200 m., 15) Jarl Rosenberg, Konttori, 1200 m., 16) Reino Aaltonen, Sell., 1200 m., 17) Aatos Kansikas, Rak.os., 1200 m., 18) Marjatta Kokkola, Karbidi, 1150 m., 19) Aune Peltola, Talous, 1050 m.

Suoritetussa arvonnassa tuli palkintojärjestys seuraavaksi:

Miehet: 1) Sakari Yrjönen, Rak.os., 2) Mauri Lindström, Pap.os., 3) Reino Aaltonen, Sell., 4) Vilho Laakkonen, Pap.os., 5) Antti Lukka, Korj.paja.

Naiset: 1) Elin Rintanen, Rak.os., 2) Raili Penttilä, Talous, 3) Pirkko Vauhko, Höyry, 4) Terttu Leivo, Pap.os., 5) Marjatta Kokkola, Karbidi.

Palkinnot olivat arvoesineitä ja jaettiin ne syksymällä pidetyssä juhlassa.

Voikka — Salon Valimo 4 — 3.

Kymi-yhtymän jalkapallomestaruussarjassa suoritettiin Voikaalla elokuun 6 p:nä ottelu Salon Valimo—Voikaan tehdas. Voikaalaisia pidettiin etukäteen varmoina voittajina, sillä olihan Salon joukkue aikaisempina vuosina osoittautunut toisia huomattavasti heikommaksi. Ottelussa oli kuitenkin vähällä tapahtua oikein jymy-yllätys Salon joukkueen toimesta, sillä joukkue esitti tässä ottelussa hyvää peliä ja vasta jatkoajalla onnistuivat voikaalaiset kaikkensa yrittäen saamaan ratkaisevan maalin.

Ottelusta mainittakoon, että Voikka voitti arvannon ja valitsi selkensä taakse sivumyötäisen tuulen. Alku meni tasaväkisyyden merkeissä, kunnes Salon joukkue 15 min. peliajan jälkeen onnistui saamaan johtomaalin. Salolaiset saivat maalin johdosta peliinsä vauhtia ja etenivät näppärää syöttöpeliiä esittäen useasti voikaalaisten maalille, saaden aikaan vaarallisia tilanteita, ja 36 min. kuluttua löysi toinen pallo tiensä voikaalaisten verkkoon. Puoliajan lopussa yritti Voikka kovasti tasoitusta, mutta heidän hyökkäyksensä pysähtyivät Salon erinomaiseen keskustukeen. Puoliaika 2—0 Salon hyväksi.

Toinen puoliaika alkoi edelleen Salon merkeissä ja näytti jo siltä, että toisen loppuottelupaikan anastaa yllättäen Salon Valimo. Kun toista puoliaikaa oli pelattu 25 min., onnistui Pekkola läheltä ammutulla laukauksella yllättämään Salon maalivahdin, ja tilanne oli 2—1. Tämä antoi voikaalaisille uutta intoa. Heidän pelinsä alkoi nyt luistaa ja jo neljä minuuttia myöhemmin Junnila laukaisi komeasti tasoittavan maalin. Hetkeä myöhemmin muutti Kähärä numerot Voikaan hyväksi 3—2. Aivan loppuminuuteilla Salo pääsi tasottamaan, joten varsinainen peliaika päättyi tulokseen 3—3.

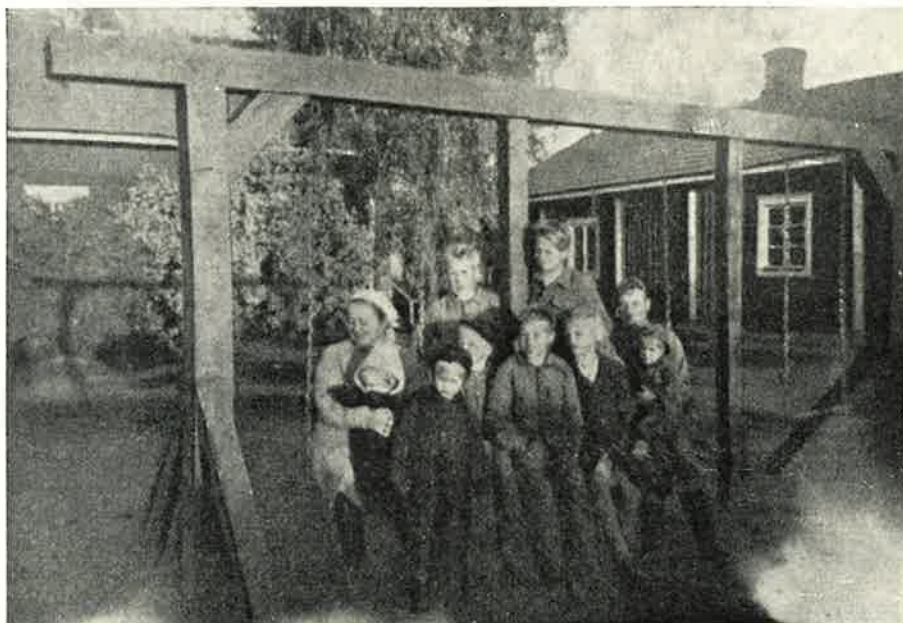
Jatkoajalla oli Voikka painostavampi ja sai jo ensimmäisen puoliajan alkupuolella Junnilan tekaiseman johtomaalin. Toinen puoliaika kulki tasaväkisyyden merkeissä, molempien joukkueiden osoittaessa jo väsymyksen merkkejä. Voikka ryhtyi nyt taktikoimaan vetämällä Arangon alas puolustukseen ja onnistui näin säilyttämään voittonsa ja samalla pääsyn loppuotteluun Kymintehdasta vastaan.

Ottelun tuomitsi S. Kossila.

Elämäniloon ihminen tarvitsee rikkaan sydämen ja hyvän omantunnon.

Fr. W. Foerster.

Högforsin Tehdas

Reino Ståhlin perhe pihakeinussa. Kuvasta puuttuu yksi lapsista.

SUURPERHEISIÄ TAPAAMASSA.

Kiertokäyntimme perheiden parissa jatkuu. Poikkeamme Vanhaankylään, puhtaanapitomiehen Reino Ståhlin kotiin.

Heti ovella tulee vastaamme perheen pää iloisen lapsiparven ympäröimänä. Hyvät päivät vaihdetaan ja terverulleeksi toivotetaan, vaikka emännällä onkin lauantain siivouspuuhat ja isännällä puutarhan haraus.

— Tässä talossa taitaakin olla eniten väkeä, puuttuu puheeseen valokuvaaja.

— No, olisi se hauskaa, jos edes siinä olisimme muita edellä. Kaikissa muissa asioissa taitaakin olla vähän niin ja näin, sanoo iloiseen tapaansa perheen äiti.

— Tehän olette olleet yhtiön palveluksessa jo useita vuosia ja olette olleet erilaisissa töissä. Voisitteko sanoa, mikä niistä on ollut hauskin?

— Maataloustyöt ovat olleet meidän molempien vahvimpia puolia ja se työ onkin mielestämme ainoaa oikeata työtä. Molemmat olemme jo lapsesta asti olleet tämän yhtiön maatalousosaston palveluksessa. Vaimoni oli nuorempana kova hevos"mies". Hän ei pelännyt, vaikka hevonen nousi joskus takajaloilleenkin. Itselläni on kaksi kunniakirjaakin kynnostä.

— Olen aina nähnyt teidät molemmat sekä kodissa että sen ulkopuolella tyytyväinen ja iloinen ilme kasvoillanne sekä innostunut toiminta mielessänne. Osaatko neuvoa meille ja muillekin tuon keinon, millä pysyy aina noin iloisena ja hyväntuulisena, vaikka varmaan teilläkin molemmilla on raskaitakin perhe- y.m. huolia kannettavana?

— Ottakaa ja tutustukaa sellaiseen paksuun kirjaan, mitä raamatuksi sanotaan, siitä löytyy elämän ilot ja tyytyväinen mieli, vastaa meille uskottavan varmasti perheen äiti.

— Varmaan teillä on ollut oman tilan hankkiminen usein mielessänne, kun on näin paljon kasvavaa työvoimaa omasta takaa?

— Kyllä, oma tupa on kangastellut jo useita vuosia mielessä, mutta pikkuväki tahtoo syödä kaiken, mitä yksi isä hankkii. Joskus iltaisin, kun on aikaa, kerromme lapsille vanhoja tarinoita ja kokemuksiamme sekä suunnittelemme omaa kotia ja sen tulevaisuutta.

— Onko teillä ollut vaikeuksia naapureihin nähden, asuessanne näin suuren perheen kanssa samassa talossa ja käyttäessä yhteiseteistä?

Rouva Ståhl siivouspuuhissa.

— Eipä ole ollut. Naapurit ovat aina myönteellisesti suhtautuneet meihin. Jos jotain kahnauksia on ollut, niin jäljestäpäin olemme joukolla nauraneet koko jutulle ja niin sitä on eletty kaikessa sovussa päivästä toiseen ja toivottavasti näin saa jatkaa edelleenkin.

Siihen roivomukseen mekin yhdyimme ja muistoksi tästä rupatteluhetkestä ikulstimme perheenäidin siivouspuuhassa ja koko perheen pihakeinussa.

Kiitollisena näkemästämme ja kuulemastamme jatkoimme matkaamme Vattolaan, oman talon omistajan Ilmari Kylmäkorven kotiin.

— Teillähän on täällä kaunis huvila ja puutarhakin

mehiläispesineen. Miten olette kaiken tämän saaneet aikaan näin suuren perheen isänä?

— No jaa, kun otin tytön, sain puolet valtakuntaa, niinhän ne sadut loppuvat. Mutta tästä se meidän satumme alkoi ja onhan niitä alamaiksiakin tullut aivan kuin huomaamatta jo 10 henkeä. Tosin on yksi kuollut, mutta on siinä yhdeksässäkin yhdelle isälle ja äidille, vastaa verkkaisesti perheen isä.

— Tehän olette olleet jo useita vuosia tehtaalla?

— Onhan siellä tullut käytyä jo 23 vuotta. Lapsistakin on jo yksi tehtaalla, Suunnitteluosastolla, ja toinen on postissa. Seitsemän meitä aina aamulla lähtee, me

Ilmari Kylmäkorpi perheineen.

Högforsin Tehtaan kesämestaruuskilpailut

pidettiin heinäkuun 27 p:nä Tehtaan urheilukentällä, jolloin yleinen sarja, ikämiehet ja yli-ikämiehet sekä naiset kiistelivät sarjoissaan paremmuudesta. Kilpailujen päätteeksi suoritettiin jännittävä osastojen välinen ruotsalaisviesti, jonka konepaja viimeisellä osuudella ratkaisi edukseen. Konepajan joukkueessa juoksisivat H. Luoto, A. Metsola, U. Rantanen ja V. Nyberg. Tulokset:

Yleinen sarja:

200 m aidat: 1) I. Peltola 29,8; 2) R. Nurmi 31,0; 3) E. Tuomi 32,0.

1500 m juoksu: 1) E. Kaiponen 4.31,2; 2) J. Niemi 4.34,6; 3) M. Palomäki 4.34,8; 4) E. Puonti 4.35,8; 5) R. Hakala 4.39,4; 6) A. Stigell 4.46,4; 7) Y. Himilä 5.05,0; 8) R. Luoto 5.07,0.

Kuulantyyntö: 1) R. Lindfors 12,83; 2) A. Metsola 11,99; 3) V. Eskolin 11,21; 4) V. Vikström 11,00; 5) G. Kultavirta 10,99.

Kiekonheitto: 1) R. Lindfors 34,00; 2) V. Vikström 31,89; 3) A. Metsola 30,49; 4) G. Kultavirta 28,86.

Korkeushyppy: 1) P. Salminen 160; 2) L. Setälä 155; 3) I. Peltola 150; 4) V. Sjöholm 150; 5) R. Koijärvi 145; 6) A. Metsola 140.

isommat ansiotyöhön ja nuoremmat kouluun. Kolme pienintä jää äidin kanssa kotiin.

— Onko noin suuren perheen äidillä ollut koskaan minkäänlaista kesälomaa?

— Ei aikaisemmin, mutta nyt kun niitä on työnantajan ja kauppalan taholta järjestetty, on minullakin kummankin järjestämänä ollut tilaisuus viettää kesälomaa Punkaharjulla. Hiljaisina hetkinä kuljen uudelleen ne niemet ja harjut. Sen luonnonkauneus vieläkin viihdyttää, vaikka siitä on jo vuosia kulunut, kun siellä kävin, vastaa iloisten muistojen hermistämä perheen äiti.

— Onko teillä nykyisin mitään kotieläimiä?

— Ovat nuo mehiläiset, sitten on lampaita ja muutamia kanoja sekä possu.

— Riittääkö tämän puuhailun keskellä aikaa muunlaisiin, ehkä henkisiin harrastuksiin?

— Minun vapaa-aikani menee melkein yksinomaan metsästyksessä ja kalastuksessa. Valmoni on ollut mukana kirkkokuorossa ja tehtaan Torstaikerhon toiminnassa. Vanhin lapsista on oikea lukutoukka ja seuraava käsityön harrastaja ja nuorempien harrastukset, leikkisästi sanottuna, ovat pienet kiusan- ja pahanteot.

— Oliko lapsianne sotavuosina naapurimaissa?

— Oli niitä kolme Ruotsissa ja hyvä heillä siellä oli-kin olla, mutta sieltä palattuani tuntui koti sittenkin olevan paras paikka maailmassa. "Min hemma är mamma", sanoivat he. Niinhän se on, totesimme mekin. Koti on aina koti.

Pituushyppy: 1) V. Eskolin 585; 2) G. Kultavirta 574; 3) T. Suikkanen 549; 4) E. Tuomi 543; 5) R. Koijärvi 540.

Ikämiehet:

3-ottelu (100 m, pituus, kuula): 1) P. Vaarasalo 182 pist. (14,9—439—11,54); 2) E. Liljegren 156 pist. (14,6—354—8,81); 3) V. Lehto 151 pist. (15,2—344—9,16).

Yli-ikämiehet:

3-ottelu (60 m, pituus, kuula): 1) E. Laaksonen 173 pist. (8,7—433—9,38); 2) A. Liljegren 157 pist. (8,9—398—8,34); 3) V. Laaksonen 124 pist. (10,2—349—8,23).

Naiset:

100 m juoksu: 1) K. Kultavirta 13,5; 2) E. Nikander 14,1; 3) H. Suonoja 14,7; 4) H. Nygren 15,0.

Pituushyppy: 1) K. Kultavirta 428; 2) E. Nikander 349; 3) H. Nygren 368.

Ruotsalaisviesti (100+200+300+400 m): 1) Konepaja 2.14,3; 2) Valimo 2.18,6; 3) Konepajakoulu I 2.23,5; 4) Konepajakoulu II 2.27,5.

Nuorten kesämestaruuskilpailut.

Elokuun 9 p:nä järjestettiin Tehtaan "nuorelle väelle" mestaruuskilpailut, joissa tulokset muodostuivat seuraaviksi:

Alle 19-vuotiaitten 3-ottelu (100 m, kuula, pituus): 1) U. Rantanen 217 pist. (12,8—11,83—535); 2) J. Niemi 198,58 pist. (13,1—9,19—541); 3) H. Luoto 198,02 pist. (12,6—9,22—498); 4) R. Hurri 198,01 pist. (13,0—10,22—481); 5) L. Setälä 196,98 pist. (13,6—10,95—484); 6) A. Nikula 195,06 pist. (13,1—10,08—477); 7) O. Rantala 186,78 pist. (13,2—7,72—529); 8) Y. Himilä 185,78 pist. (13,6—9,16—484).

Alle 17-vuotiaitten 3-ottelu (100 m, kuula, pituus): 1) A. Mustila 215 pist. (13,5—12,71—530); 2) A. Liljegren 206,65 pist. (13,0—12,20—453); 3) O. Virtanen 205,83 pist. (13,1—11,70—478); 4) E. Korpelainen 185 pist. (14,9—12,85—407).

Alle 15-vuotiaitten 3-ottelu. (100 m, kuula, pituus): 1) R. Luoto 198,08 pist. (14,2—11,96—490); 2) M. Kanta-Oksa 189,26 pist. ((13,9—11,37—429); 3) E. Granlund 188,88 pist. (13,8—10,38—465); 4) E. Meri 178,89 pist. (14,3—9,86—452); 5) R. Mikkola 177,46 pist. (14,9—11,38—415); 6) E. Heinonen 161,4 pist. (15,1—8,96—423); 7) E. Jousisto 143 pist. (15,6—7,36—397); 8) P. Hakala 140,1 pist. (15,6—7,76—359).

1500 m alle 19-vuotiaille: 1) J. Niemi 4.39,4; 2) E. Puonti 4.40,0; 3) O. Virtanen 4.49,7; 4) R. Stenroos 4.53,2; 5) Y. Himilä 5.03,0; 6) A. Mustila 5.06,0; 7) O. Tuomisto 5.07,0.

Aidon kauneuden edessä sielu aina hiljenee. Vain ilotulitukset ja markkinoitten välkevalot panevat ihmisen paukuttamaan käsiään, — auringonnousu, iltarusko tai hiljaisten vesien kimmellys ei milloinkaan.

M. O s m a.

Lomamuistoja.

Kylmä ja pilvinen oli se lauantai-ilta, jolloin saavuimme Punkaharjun lomakylään. Ystävälliset tervetuloivotukset reippaitten vastaanottajien lausumina toivat kuitenkin heti miellyttävän tunnelman. Kyllä varmasti viihdymme täällä, päättelimme. "Lintukoto" oli tällä kertaa allekirjoittaneen pesäpaikkana ja pian porisi "saikkavesi" kenttäpakissa kaminan päällä. Outoa oli vain nukkumaan meno, kun tuntui, ettei tule yötä ollenkaan. Oli niin valoisaa, että tällaista entistä pohjolan lasta se taas outoudellaan hämmästytti ja huumasi. Eikä kelloakaan ollut tullut otetuksi mukaan, ja tuskin oli päänsä tynnyyn painanut, kun ihmeellinen kopina havahdutti. Vilkaistu ikkunasta ulos todisti, että lomakylän väki oli menossa laivarantaan lähteäkseen retkelle Olavinlinnaan. Jos mieli mukaan, oli pantava töpinäksi. Se herätys olisi kyllä kelvannut esimerkiksi kenelle sotapoljalle tahansa, eikä siitä tarvinnut välittää, vaikka loput vaatekappaleet laitettiinkin matkalla ylle. Mutta kuopus, Tauno-poika, sai jäädä rouva Tervosen hoiviin, sillä ei häneen äkkinäinen herätys tehonnut. Seilasimme Saimaan aaltoja, ja vaikka ei vastaantuleva hinaaja ollutkaan se tervahöyry, jonka nimi oli "Prinsessa Armaada", lauloimme "Kaunista Veeraa" kuitenkin. Kylmä oli, mutta kannella olimme, sillä täytyihän nähdä nämä ihmeen ihanat seudut, joista olin kuullut niin paljon, vaikka en ole koskaan ennen ollut tilaisuudessa näkemään. Samalla olimme uteliaita näkemään ja arvailemaan, minkä filmitähden mikin huvila oli siellä rantamilla. Mahtavana kohosi Olavinlinna kauniin Savonlinnan kaupungin liepeillä. Käynti linnassa oli niin mielenkiintoinen, että uudistin sen myöhemmin poikani kanssa.

Pian kuluivat päivät, ja vielä nopeammin, kun aurinko lämmitti veden ja hiekan. Tämä oli ensimmäinen todellinen lomani. Olin väsynyt, kyllästynyt omaan itseeni ja ympäristööni. Kuinka tyytyväinen olinkaan, kun sain olla huoletonna ja vapaana ansioädiin tehtävistä ja huolista. Tuli mieleeni sanat: tässä on lepopaikka, tässä on ihmisen hyvä olla. Eihän riitä yksin, että kehomme saa levätä, rentoutua, vaan ennen kaikkea, että sydän saa levätä. Siellä, missä sielun uupumus häviää, siellä ihminen vapautuu painojen alta. Sai olla oma itsensä eikä tarvinnut teeskennellä. Ne naamiot, joita tavallisesti kuljetamme mukanaamme elämän eri tilanteissa

Puolet högforsilaisista lomailevista perheenäideistä "poseeraa" mökkinsä edessä.

käytettäväksi, sai työntää syrjään. Yksin kauniin luonnon keskellä, joka puhui kaunist, harrasta kieltään ja jonka rauhallisuus vapauttaa ihmisen omien, raskaitten ajatustensa painosta. Kävelin harjua pitkin, pysähdyin suuren runoilijamme Runebergin kummulle, annoin katseeni kiertää ympäristössä ja mieleni täytti syvä rauha. Näin ne samat harjut, järvet lahtineen, somine niemineen, pienine saarineen, mitkä hänkin aikoinaan. Hän oli siellä runoillut runonsa "Heinäkuun viides päivä". En pysty sellaisiin hengen töihin kuin hän, mutta sydämeni peiliin sen kaiken kätkin, auringon nousun ja laskun järven rannan taa, sen purppuraloisteisen hohteen valtaviin honkien rungoissa. Ajattelin, että kun ajan virta kuljettaa mukanaan ja elämän varjot käyvät maisen polkuni yli, silloin löydän nämä hetket kuin kuvastimen kätköistä ja niiden kirkkaus luo valoansa var-

Kirjoittaja poikineen Lintukotonsa portaita.

Högforsin retkeilijäin virkistysmatka Vierumäelle.

Harrastuskävelijät harrastavat tässä lentopalloa.

Viime talvena saatiin tänne meidän Karkkilaamme lunta vasta niin myöhään, ettei enää kannattanut järjestää harrastushiihtoa. Harrastuskävely- ja -pyöräilykeliä taas oli aivan riittämiin, aina huhtikuun 15 päivästä alkaen, vaikka lumen sulaminen saattoikin kävelyt välillä varsin heikkoon kuntoon. Kilpailua kesti toukokuun loppuun saakka, eli siis 1½ kuukautta. Metsiin oli merkattu kaksi hauskaa 10 kilometrin kävelyreittiä ja syrjäiteille 25 km:n pyöräilyreitti. Reiteillä oli retkeily yhteensä 643 kertaa, siis 6430 km jalkaisin ja 65 kertaa pyöräillen, joka tekee 1625 km. Kelirikko vähensi aika tavalla suorituksia, sillä pitkään oli reitti taivallettava kumisaappaissa.

joen yli. Nousin Punkasalmen kirkonmäelle. Ihanalle paikalle on pieni, viihtyisä Herran huone rakennettu, kauniin luonnon keskelle kuin vertauskuvana siitä, miten ylhäältäpäin on todellinen mielen rauha ihmisen löydettävissä. Siellä tunsin oman pienuutensa. Usein me täällä unohdamme, että olemme vain kourallinen tomua, kun aikamme päättyy ja tilalle tulevat toiset katsellen meidän jälkeenjättämiämme tekoja, punniten sisäisen

Kesäistä luonnon ja mielen rauhaa.

Paras suoritus oli Kauko Liljegrenin, 42 retkeilyä. Naisten paras oli Anja Sarlin, jolla oli 29 suoritusta. Nämä kaksi parasta ja seuraavat kuusi arvan perusteella valittua pääsivät neljäksi päiväksi Vierumäelle: Tyyne Moilanen, Saara Saarinen, Helmi Tuomi, Mauno Fredriksson, Sakari Ojanen ja Pentti Vaarasalo.

Niin, 31. 7. klo 5.30 vislas se Karkkilan juna, joka vei tämän iloisen ja onnellisen joukon Hyvinkäälle ja edelleen kohti luonnonkaunista Vierumäkeä. Aamuaurinko loi kirkkaat säteensä ilmoille ja sai heti mielet virkeiksi matkakuumeesta johtuneen unettoman yön jälkeen. Junan viheltäessä lähtömerkkiä eivät kuitenkaan kaikki olleet lähtöpaikalla. Tytöt Tyyne ja Anja lähtivät jo edellisena päivänä Lahteen, ja Saku oli kai niin matkainnoissaan, ettei huomannut kellon kulkua, ja niin hän myöhästyi. Mutta ei hän jäänyt suremaan, vaan etsi auton ja nopeasti Läyliäisiin, jossa olikin toisia vastassa. Lahdessa tulivat tytöt, ehkä hieman unisina, samaan matkaan ja niin olikin ryhmä koossa. Johtajana toimi voim.op. Sepponen, joka huolehti, että kaikki meni niin kuin mennäkin piti, ja tyytyväisyys olikin molempuolista, niin johtajan kuin ryhmänkin puolesta. Vierumäen asemalla oli opiston auto vastassa. Muutamia kilometrejä ajettuumme alkoi opiston valkea seinä loistaa kauniin metsikön keskellä. Alkuselvittely kävi nopeasti, varusteet kainaloon ja avain käteen. Siviilit ja sivistykset pois, urheilukampeet päälle ja reipas urheilutunti alkoi. Tervetuliaiskahvit juotuumme tutustuimme taloon ja talon tapoihin. Kauan ei tätä tutustumista sisällä kestänyt, sillä auringon säteet loistivat kirkkaina ja kut-

arvomme niiden mukaan. Me nousemme niin helposti itse tyytyväisyyden jalustalle ja annamme pienemmän ja heikomman tuntea voimamme, jopa ivamme ja julmuuttemmekin. Unohdamme, ettei ole suurinta osata johtaa ja ohjata toisia, vaan suurinta on osata palvella niitä, jotka tiellemme johdatetaan. Laskeuduin sankarihaudalle järvelle viettävässä rinteessä. Siinä täytyi matkalaisen pysähtyä. Ajatus meni niihin Punkaharjun poikiin, jotka olivat täällä kulkeneet, kotiseutunsa kaunnettua rakastaneet, palvelleet sitä ja syntymämaataan sydänveirensä asti. Sama rakkaus täytti kulkijan mielen, kiitti siitä, että meillä on vielä kauniit seudut, joiden kauneus on kulumaton ja aina ihmismieltä tenhoava ja joiden rauha täyttää syvimmän kaipuunne, joka ilmenee kansallislaulussammekin: "Joka niemehen, notkohon, saarelmaan kodin tahtoisin nostattaa."

Kiitokset vielä Lomakylän henkilökunnalle heidän ystävällisyydestään ja siitä alttiista palvelusmiehestään, mikä heillä oli meitä kohtaan, joka peitti ne muut puutteellisuudet, mitä siellä ilmeni.

Terveiset myös sinne Hallan Karhusaareen.

Suuret kiitokset niille, jotka olivat meille tämän tilaisuuden järjestäneet.

Lyyli Lagerkrantz.

suivat: "Tulkaa ulos, tulkaa ulos, nauttimaan ihanasta säästä ja luonnon kauneudesta". Niin lähdimme heti lähiympäristöä katselemaan. Kaikkien ilmeistä huomasi kohta, että paikka oli tosiaan sellainen, miksi sitä oli maisnostettu. Luonnon ihanuus vangitsi kaikki täydellisesti. Täällä jokaisen minuutin eli nauttien. Tasaiset kanervanummet, korkeat harjut ja rotkot, joissa kaikilla kasvaa kaunis männikkö. Monet siintävät järvet, pienet lammet, niemet, saaret, salmet ja kauniit kivi-reunusteiset käytävät, jotka kiertelivät näitä järviä, kulkevat tasaisia kankaita, korkeita harjuja ja painuvat välillä rotkoon. Koko luonto uhkuu terveyttä ja raikautta, jota me saimme hengittää keuhkoihimme. Tätä kaikkea katsellessa oli päivä kulunut nopeasti ja ruokailu oli edessä. Aterian aikana oli meillä hyvä tilaisuus tutustua seuralaisiimme, joita olikin monenlaisia, tummia ja vaaleita. Eikä ihme, sillä tässä ruokasalissa oli edustajia yhdestätoista eri maasta, aina Intiasta, Australiasta ja Afrikasta saakka. Aterian jälkeen kävimme meidän suomalaisten lempipaikassa, saunassa, joka oli opiston uimalaitoksen rannalla. Kaikki menivät kuuman löylyn jälkeen järveen pulikoimaan, paitsi Liljegren, joka ei uskaltanut sen vuoksi, että kädet eivät ulottuneet pohjaan. Kello 21 alkoi meidän oman ryhmämme iltatuokio, jonka aikana nautittiin tyttöjen keittämää kahvia ja omia eväitä. Näitä höysti Vaarasalo hauskooilla jutuillaan, toisten säestäessä minkä ennättivät. Niin sitten olikin aika painua vuoteeseen.

Aamuvirkku Fredriksson oli ensimmäisenä ylhäällä, käyden lenkilläkin toisten vielä nukkuessa. Mutta eivät malttaneet toisetkaan enää kauan olla vuoteessa, sillä auringon säteet kutsuivat taas ulos. Puoli kahdeksalta olivat kaikki valmiina odottamassa teekellon kutsua, kukaan ei myöhästynyt, ei edes Sakukaan. Teen jälkeen lähdimme lenkille Kalattoman rantaan. Johdon otti nyt käsiinsä Anja Sarlin, sillä hän tunsi seudut edelliseltä kesältä. Reitti oli hyvä, jota hyvyttä polun varreella olevat mustikat vielä lisäsivät. Kun mustikat alkoivat kyllätyttää, alkoi myös vauhti koveta, sillä olihan kärkeässä Liljegren, joka tunnetaan juoksijana. Tytöt juoksivat perässä, sillä sehän on hyvää linjojen hoitoa. Tyyne ei oikein tahtonut pysyä mukana, hän kun oli jalkavammainen. Kalattoman järvestä sitten uimme ja paistatimme päivää. Liljegren tyytyi taas vain paistatamaan päivää, sillä oli jälleen niin huono "tuuri", ettei taaskaan käsi ylettynyt pohjaan. Sitten tulikin kiire aamiaiselle. Iltapäivän otimme palloilun merkeissä ja varsinkin lentopalloon innostuimme kovasti. Tytöt ensin pinnailivat, mutta kun selitimme, että tämä on mitä parhaita linjojen hoitoa, niin hekin innostuivat. Ainoastaan Saara ei ollut halukas pelaamaan, mutta hänen linjansa ovatkin kunnossa. Vasta illalla, saadessaan parempaa seuraa, hän tuli mukaan. Seuraavat päivät eivät olleetkaan enää yhtä suotuisia, sillä taivas alkoi vuotaa ja sitä riitti melkein koko loppuajan. Mutta ei siellä ikävä tullut sateellakaan. Olihan sisällä monenlaiset pelit, joista ping-pong sai meidät valtaansa. Sisukkaasti vain opettelemaan Sepposen johdolla, joka oli mestari kaikissa peleissä. Syöden, juoden ja palloa pelaten kallistui iltaan sadepäivä. Ilta kului taas hauskasti sadepäivän ratoksi järjestetyssä illanvietossa. Yh-

tä synkältä näytti seuraavankin päivän sää, vain pari tuntia voimme käyttää ulkoiluun, muu osa päivästä kuului sisäpeleissä. Tytöt saivat tilaisuuden seurata vähän nyrkkeilijain harrastuksia sekä opettajien yleisurheiluvalmennusta. Oli siellä "leivosia" eli "kiuruja", jotka lauloivat kauniisti. Kauniit äänet olivat saada Helmin sydämen sykkimään, mutta sitten tuli taas Eero mieleen, jota hän aina muisteli ja kaipailli.

Iltapäivällä oli sitten jännä lentopallo-ottelu, jossa hammaslääkärit ottelivat meidän tyttöjä vastaan. Huu-toporukka oli suuri lääkäreillä, mutta siitä huolimatta saivat tytöt voiton, tosin parin miehen avustamina. Tämän jälkeen menimme saunaan. Kilpaa otettiin löylyä ja kilpaa uitiin ja elämä oli suloista sateesta huolimatta. Tämän jälkeen oli meidän ryhmällämme juhla-ilta. Tytöt olivat käyneet päivällä hakemassa herkkuja. Oli Saara-tytön syntymäpäivä sekä Helmi-rouvan nimipäivä ja kolmevuotishääpäivä. Kyllä silloin herkuteltiin. Vaarasalon huolettiessa siitä, että kaikki pysyivät iloisina. Laulettiin lauluja Vaarasalon säestäessä rummuttamalla käsillään ja suullaan. Fredriksson esitti hienon aarian, jota kuuntelimme henkeä pidätellen. Ilta kului pitkälle ja syntymäpäiväsankari alkoi tulla rauhatto-

Tässä he lepävät hyvin suoritettun ottelun jälkeen.

maksi. Miksi, sitä ei tiedetä! Mutta olihan tämä viimeinen ilta opistolla! Miehet painuivat vuoteisiinsa ikävöiden muistelemaan vaimoaan, ja Saku kai miettimään menneitä, koska ei ollut vaimoa. Tytöt jäivät vielä iltaa istumaan ja juttelemaan ystävien kanssa, sillä niitä he olivat jo saaneet useita.

Aamu koitti ja lähtöpäivä oli edessä. Ilma oli onneksi suotuisa, niin että saimme jällellä olevan ajan vielä viettää luonnon helmassa. Suuntasimme kulkumme ihmeelliselle lähteelle, jonka vettä juomalla toiveet toteutuvat. Tämän asian voimme me mukanaolleet tulevaisuudessa todeta. Vielä viime hetkessä oli otettava haaste vastaan lääkäreiltä lentopallon uusintaottelussa. Tämän jälkeen olikin kiire pesulle, matkatamineet päälle ja autoon, joka vei asemalle. Urheiluopisto jäi ihanine muistoineen. Itku ei ihan tullut, mutta sen teki taivas puolestamme. Tuli mieleen laulun sanat: "Kyyneleitä lieneekö pisarat nuo?" Mutta olihan lähdössä lohtunsakin, että pääsi taas kotiin omiensa luo.

Koko retkikunta haluaa lausua kiitoksensa siitä, että

Pikku pakinaa.

Suurin osa meistä ihmisistä asuu koko elämänsä ajan toisen omistamissa huoneistoissa emmekä useinkaan saa asunnoksemme niin käytännöllistä ja hyvää kuin tah-toisimme. Mutta jos me olemme kekseliäitä ja käteviä, saamme tuon epäkäytännöllisenkin asunnon miellyttä-väksi ja viihtyisäksi.

Tämä kekseliäisyys ja pikku parannusten teko tun-tuu kaikkein välttämättömimmältä ja arvokkaimmalta juuri emäntien työpaikalla keittiössä. Koska keittiö on se ihmeellinen paikka, jossa koko perhe parhaiten viih-tyy, niin miksi emme siis yhdessä tahtoisivat tehdä par-haamme sen hyväksi. Meillä toisilla onkin ainoana asun-tona tuo keittiö ja silloin sen tulisi olla myös koko huo-miomme kohteena. Tässä muutamia pikku esimerkkejä.

Lyömällä keittiökaappien oviin sisäpuolelle sopiviin paikkoihin listoja, nauvoja ja pikkulaatikoita, voimme niihin ripustaa kattilankannet, mukeja, maustepurkkeja y.m. erilaista pikku tavaraa. Näin saadaan kullekin esi-neelle oma paikkansa ja kaappeihin parempi järjestys sekä enemmän käyttöalaa. Samoin vaatekaappien oviin voidaan pienen listan avulla saada tilaa kaulalinoille, solmioille y.m., jotka siinä pysyvät sileinä ja helposti löydettävänä.

Entä sitten nuo isännän tarvitsemat työvälineet, va-sarat, hohtimet, naulat ja naskalit yms., nekin pitäisi ol-la siellä keittiössä, kun muuta paikkaa ei ole, eikä niitä oikein astiakaappiinkaan sovi laittaa. Niistä on ainaisen harmi, sillä niitä tarvitsisi niin isäntä kuin emäntäkin, eikä sopivaa paikkaa tahdo löytyä. Tämän pulman rat-kaisi sievästi ja meille kaikille esimerkiksi kelpaavalla tavalla eräs isä. Hän teki oman pienen kaapin, eri lo-keroilla ja laatikoilla varustetun, joten hänen työväli-neensä saivat kukin oman säilytyspaikkansa. Sitten hän teki laatikon alle pienet pyörät ja näin hän voi tämän kokonaisuudessaan työntää säilöön emäntänsä kukka-pöydän alle. Siellä sille löytyi sopiva tila ja se hauskaasti täydensi keittiön kalustoa. Kun perheen isä tekee jota-kin puhdetyötä, voi hän tämän kalukaappinsa sopivasti siirtää aina sinne, missä on tilaa. Näin ovat kaikki työ-välineet aina käden ulottuvilla ja tallessa omalla paikal-laan.

Eräs perheen äiti on keksinyt puolipyöreän lusikka-laatikon astianpesupöydän oveen. Siihen se sopi erin-omaisesti ja tyhjä tila tuli asiallisesti käytetyksi.

Tällaisia pikku parannuksia meistä jokainen keksii, kun vain tulemme kiinnittäneeksi niihin huomiota. Näin saamme ehkä suuriakin parannuksia ja käytännöllisyyt-tä jokapäiväiseen elämäämme. Kehoitaisinkin, että jos keksitte jotakin uutta, niin kokeilkaa sitä ja kertokaa siitä toisillekin, että muutkin pääsisivät siitä osallisiksi. Tällä tavoin autamme kehitystä eteenpäin ja saamme nopeimmin käytännöllisiä työvälineitä koteihin.

tehdas oli järjestänyt tällaisen tilaisuuden. Jos sellai-sia vielä tulee, niin innostus on varmaan suuri seuraa-vallakin kerralla.

Saku.

Terveyyssisaren sana.

Kuten ehkä jokainen tietää, on keuhkosairauksista keuhkotauti eli keuhkotuberkuloosi pahimpia kansan-tautejamme. Suomessa tuberkuloosi aiheuttaa enemmän kuolemantapauksia kuin mikään muu tauti, ja useim-min se valitsee uhrikseen nuoria, parhaassa työssä olevia henkilöitä. Tämän ja myöskin yhteiskunnan edun huomioonottaen olisi mitä tärkeintä, että noudotettaisi-m kaikkia niitä varokeinoja, jotka vähentävät keuh-kotaudin leviämistä. Eräs näistä varokeinoista on keuh-kojen läpivalaisu, jota suoritetaan m.m. ympäri maata toimivissa Tuberkuloosihuoltotoimistoissa. Tällainen toi-mii myöskin Karkkilan kauppala maksuttomasti. Se on avoinna joka kuukauden kolmantena maanantaina klo 12—16 ja 18—19. Luulisi jokaisen, jolla on pitempi-aikainen yskä tai joka epäilee keuhkojensa terveyden-tilaa, kääntyvän yllämainitun toimiston puoleen. Tämä kehoitus koskee myöskin niitä Matti Myöhäisiä, jotka jäivät pois pienoiströntgenkuvauksesta, joka suoritettiin täällä toukokuun 30 ja 31 päivinä. Tämän kuvauksen järjesti kauppalan toimesta Tuberkuloosiyhdistys. Ku-vauksen suoritti koulutettu teknikko. Kuvat tarkasti tri Kitunen Kuopiosta ja jälkitarkastuksen suoritti huol-topiirin lääkäri Taina Ivalo-Streng. Tehtaallammekin oli onni osallistua tuohon kuvaukseen kauppalan terve-yssisaren suosiollisella myötävaikutuksella. Kaikkiaan tarkastettiin 1184 henkilöä eli 80 prosenttia tehtaan työntekijöistä ja tulos oli ilahduttava. Todettiin vain 8 uutta varsinaista keuhkotuberkuloottista, yksi aikaisem-min todettu keuhkopussintulehdusta sairastava sekä kuusi n.s. hyvää tapausta, joiden parantamista seura-taan kotona.

Vaikka tautitilanne olikin tehtaallamme näin hyvä, niin alkäämme silti laiminlyökö elintärkeitten "palkeit-temme" jatkuvaan terveydentarkkailua.

Lopuksi tahtoisin ympäristölle huomauttaa: alkäämme me terveet suhtautuko väärin keuhkotaudin saaneita kohtaan pelkäämällä ja kaihtamalla heitä. Tällaiselle keuhkotautia sairastavalle henkilölle annetaan tarkat hoito-ohjeet, joten hän on ympäristölleen vaaraton, jos hän vaan hoitaa itseään niiden mukaan. Kaihtakaa mieluummin sellaisia rykiviä ja syljeskeleviä henkilöi-tä, jotka eivät alistu minkäänlaiseen tarkastukseen, sillä hyvin usein juuri tällaiset henkilöt ovat keuhkotaudin levittäjiä.

K. H.

Älä himoitse sitä, mitä ei ole, vaan yritä oivan yksin-kertaisesti päivästä päivään tehdä jotain velvollisuudestasi. On näet paljon vaikeampaa elää yksi kokonainen päivä totisessa tarkkaavaisuudessa ja valppoudessa kuin kokonainen vuosi suurissa aikeissa ja korkealentoisissa suunnitelmissa.

Christian Morgenstern.

Oikeus ei ole ainoastaan rangaistusta, vaan myös huu-ningolle joutuneen ihmisen pelastamista.

T. N. Dostojevski.

Osa torstaikerholaisia Seuratalon edessä.

Vähän taas Toimelankin toiminnasta.

Tänä vuonna on käsityön harrastus ollut tuntuvasti entisestään innokkaampaa. Se johtunee kai siitä, että työaineiden saanti on ollut jo paljon helpompaa ja kodeissa tarve suurempi. Mutta suureksi osaksi kaiketi siitäkin, että on opittu antamaan arvo kotoiselle käsityölle sekä tekemään itse kaikki se, mikä kodissa sen sisustuksen kaunistamisessa tarvitaan.

On ollut hauska todeta, miten miehet antavat arvoa naisten käsityölle. Sitä on todistamassa sekin, että useat miehet ovat ryhtyneet joko itse tekemään tai teettämään vaimoilleen kangaspuita tai muita tarvittavia työvälineitä kotoisen käsityöharrastuksen eteenpäin viemi-

seksi ja kehittämiseksi kodin piirissä. On myös ollut hauska todeta, miten monet perheenäidit ja -isät ovat yhdessä tulleet suunnittelemaan kotinsa sisustustekstiilejä siinä mielessä, että he saisivat niistä asiallisia ja kotiinsa sopivia, niin väreihin, malleihin kuin työnlaatuunkin nähden. On tahdottu käyttää kaikki se, mitä on ollut saatavissa ja tehdä siitä kunnollista, olosuhteisiin ja ympäristöön sopivaa sekä tarpeellista. Kun loimilankojen laatu on parantunut, on voitu kutoa vaativimpiakin kankaita. Muutamilla on ollut käytössä jo hyvän matkaa toiselle kymmenelle nousevia varsilukuja. Oppimisen halu on ollut niin suuri, ettei vaikeuksia ole pelätty. Suu-

Harrastusnäyttelyn esineitä.

Ryhmä harrastelutöitä Torstaikerhon työnäyttelyn yhteydessä.

rin osa paikkakunnan perheenäideistä on ollut mukana työssä. Ahkeruutta on riittänyt aivan uskomattomiin. Aamuvarhaisesta iltamyöhään ovat kangaspuut paukkuneet, rukiit surisseet, karstat kahisseet ja ompelukoneet pyörineet. Ja mikä hauskinta, tänä vuonna on nuoria neitosiakin ollut useita mukana.

Tulkoon tässä samalla mainituksi tämän vuoden neljän ensimmäisen kuukauden tilaston muutamia lukuja. Kudottu mm.: Ikkunaverhoa 1206 m, oviverhoa 82 m, leposohvan- ja sängynpeitteitä 128 m, pöytäliinoja 270 m, pyyheliinoja 120 m, tyynekangasta 113 m, patjakangasta 80 m, lakanakangasta 180 m, peitepäälliskangasta 260 m, naisten pukukangasta 45 m, poikien pukukangasta 40 m, ulsterikangasta 6 m, huonekalukangasta 30 m, peitehuopia 10 m, ryijyjä 10 m, kaula- ja nenäliinakangasta 25 m, lattiamattoja, erisuuruisia 28 kpl. = 84 m, käytävämattoja 1008 m, kynnysmattoja 22 kpl. = 33 m, noja- ja keikutuolimattoja 100 kpl. = 150 m. Yhteensä n. 3880 m. Tämän lisäksi on ommeltu paljon pukuja sekä alus- ja päällysvaatteita aikuisille ja lapsille. Tikattu tärkkejä, karstattu ja kehrätty sekä tehty erilaisia virkkuu- ja neuletöitä.

Vaikka Toimelan toiminta jatkuu ympäri vuoden, pidämme keväisin juhlan, jolloin järjestetään näyttely talvisen toiminnan esittelyksi. Näin teimme myös tänä vuonna. Monipuolinen olikin näyttely, vaikka ei siellä ollut kuin 1/4 töistä, sillä aina on tekijöiden joukossa niitä, jotka eivät syystä tai toisesta halua tuoda työtään näyttelylle. Tänä vuonna oli näyttely monipuolisempi, sillä oli järjestetty myös puutarha- ja kotitalouspuolta käsittävä ossato. Ja aivan erikoisen maininnan ansaitsee niin sanottu harrastelijain osasto, johon oli erittäin runsaasti tuotu hyvin korkeatasoistakin taidetta, todella kätevyttä ja kekseliäisyyttä kysyviä töitä. Tällä näyttelyosastolla oli tarkoituksena nostaa esiin, antaa arvo ja herättää jatkuvaa innostusta paikkakunnan väestön kykyjä ja harrastuksia kohtaan. Tilaisuudessa virisi vilkas keskustelu, jossa tuotiin esille toivomus taidetta edistävän seuran perustamisesta paikkakunnalle. Siellä

olisi harrastelijoilla mahdollisuus kehittää kykyjään ja päästä eteenpäin. (Toivottavasti tämä kerho syksyllä alkaakin toimia!)

Näyttelyä oli arvostelemassa Kotiteollisuusjärjestöjen Keskusliitosta konsulentti Mirja Vasama. Hän antoi monesta työstä erittäin hyvän arvostelun ja kiitollisena totesi, miten teollisuuslaitokset näin suurenmoisesti auttavat kotiteollisuuden kehittymistä eteenpäin. Työnantajien myötävaikutuksella parhaiten saadaankin kotiteollisuuden taitoa teollisuusväestölle ja näin esilaatien perinteet säilymään kaikille kansalaispiireille. Konsulentti Vasama piti tilaisuudessa myös esitelmän kodin sisustusteksteileistä.

Rouva Armi Sjöholm yllään takki, jonka hän on kutoenut itse kehräämistään ja värjäämistään aineista.

MERKKIPÄIVYÄ

70-VUOTIAS.

Paineilmakeskuksen hoitaja Kustaa Eemil Ahlgren 3. 9. 1949. Hän on syntynyt Vihdissä maanviljelijän poikana. Jo 17-vuotiaana hän tuli tehtaamme konepajaan oppipojaksi ja oli sen jälkeen 10 vuotta sähköasotolla. Oltuaan vielä rakennuspuolella ja korjaamossa töissä hän sai tehtäväkseen paineilmakeskuksen hoidon, jossa toimessa on nyt ollut 10 vuotta. Hän on esimiestensä tyydytykseksi hoitanut koneita hyvin ja huolellisesti. Marraskuussa on kulunut 53 vuotta siitä, kun Ahlgren nuorena poikana aloitti työnsä tämän yhtiön palveluksessa.

15 vuotta sitten osti Ahlgren oman talonkin, jonka sekä puutarhan hoidossa on käyttänyt kaiken vapaa-aikansa. Hän onkin kehittynyt melkein ammattipuutarhuriksi. Nuorempana oli Ahlgren innokas metsämies. Siihen aikaan olikin kuulemma riistaa eikä tarvinnut lupaa kysyä keneltäkään, jos halusi käydä kelistämässä jonkun jäniksen tai linnun. Nyt ei kuitenkaan puutarhatöiltä ehdi metsälle, mutta terveenä on mies kuitenkin säilynyt. Ahlgren arveli tämän johtuvan paljosta ulkoilusta, mikä tapahtui ennen metsällä, nyt puutarhassa. Sianliha ja perunat ovat hänen mielestään parhaita lääkkeitä.

60-VUOTIAITA.

Valaja Joonas Heikki Nummenranta 28. 10. 49. "Forssasta poika kotoisin on ja Tammelan pitäjältä." Oltuaan aluksi maa-, metsä- ja uittotöissä hän tuli vuonna 1924 valimoon kaavaajaksi. Vuonna 1932 hän joutui pula-ajan vuoksi pois töistä, mutta tuli 2. 5. 1933 taas uudelleen kaavaajaksi ja valajaksi ollen näissä tehtä-

vissä edelleenkin. Aikaisemmin hän on ahkerasti kalastellut, mutta ei ole enää lähtenyt kalaretkille.

Uunimies Armas Vihtori Backman 8. 11. 49. Syntyyään hän on tämän kylän poikia. Oltuaan ensin pari vuotta paimenpoikana hän tuli jo 10-vuotiaana yhtiön maataloustöihin. Näistä töistä hän siirtyi 10 vuoden kuluksi yhtiön massatehtaaseen, josta muutti noin 3 vuoden kuluttua valimoon ja tämän jälkeen taas maatalouspuolelle sekä v. 1921 jälleen valimoon, mistä lähtien hän on ollut samassa paikassa vaikkakin hieman eri tehtävissä. Uunimiehenä on Backman ollut nyt kuitenkin jo yli 20 vuotta. Hänellä on ollut jo 21 vuotta oma talo, johon kaikki harrastukset ovat kohdistuneet. Talon korjauksissa sekä puutarhan hoidossa on yllin kyllin puuhaa vapaa-aikoina.

50-VUOTIAITA.

Puhdistamon siivooja Saima Maria Heinonen 27. 11. 1949. Hän on syntynyt Pusulassa, josta siirtyi Karkilaan 16-vuotiaana. Täällä hän on ollut maatalous- ja rakennustöissä ja onpa perhekin kasvatettu siinä ohe-ssa. Tehtaamme puhdistamon siivoojana on rouva Heinonen ollut nyt kolmisen vuotta.

Poraaja Oskari Anselm Mikkola 25. 10. 1949. "Forssasta poika kotoisin on, mutta Nummella kasvanut." Ensinnäkin hän työskenteli maotöissä, mutta suorittuaan asevelvollisuutensa siirtyi vuonna 1921 Högforsin Tehtaaseen sepän apulaiseksi. Nyt hän on ollut jo vähän yli 20 vuotta poraajana kattilaosastolla. Karkilassa hän on mennyt naimisiin ja kouluttanut kaksi poikaansa tehtaan konepajakoulussa ammattimieheksi, joksi hän itse on koulutunut jo lähes 30 vuoden harjoituksen aikana. Metsästys aikoinaan ja nykyään kalastus ovat olleet vapaa-aikojen harrasteluna.

Kustaa Eemil Ahlgren.

J. H. Nummenranta.

A. V. Backman.

Oskari Mikkola.

Martti Johannes Alén.

E. J. Helenius.

Valunpuhdistaja Martti Johannes Alén 6. 10. 1949. Hän on näitä Pyhäjärven poikia ja työskennellyt koko ikänsä täällä, talvisin tehtaassa rakennusajoissa, kesäisin kauppalaan ajoissa. Hänellä oli aikoinaan talokin, mutta myytyään sen on vuodesta 1936 lähtien ollut tehtaassa leivissä ja asunnossa. Perhettä on vaimon lisäksi tytär ja poika. Vapaa-aikoina on Alén, varsinkin keväisin, harrastanut kalastusta.

Apumies Eino Jalmari Helenius 11. 12. 1949. Hän on tämän kylän poikia ja on ollut useampaan otteeseen tehtaassa erilaisissa töissä. Nykyään hän on sulattamossa apumiehenä, missä työssä on jo 7:tä vuotta. Helenius on vielä poikamies, jolla on oma talokin, joten naimakelpoiset neitokset pitääkööt hänet mielessään.

METSÄOSASTO.

60 VUOTTA

täytti 24. 9. 1949 kirvesmies Hiskias Lepistö Mikkelissä. Hän on syntynyt Mikkelin maalaiskunnassa. Kymen Osakeyhtiön palvelukseen Lepistö tuli 15. 8. 1913, työskennellen aluksi kolmisen vuotta Saksalan Sahan lautatarhalla lastaajana, josta siirtyi kirvesmieheksi Saksalan telakalle, toimien edelleenkin samassa työssä. Onnittelemme tunnollista työstä hänen merkkipäivänsä johdosta.

KESKUSMETSÄSEURA TAPION metsätyömerkki

myönnettiin Itä-Hämeen Metsänhoitolautakunnan 25-vuotisjuhlassa Kymen Oy:n Asikkalan piirin metsätyöjohtajalle Nestor Sinisalolle tunnustukseksi hänen Asikkalan ja Padasjoen metsien hyväksi tekemästään työstä.

Oltuaan 7 vuotta Jämsänkoski Oy:n palveluksessa Sinisalo siirtyi 1. 5. 1923 Kymen Oy:n palvelukseen Asikkalan piiriin. Huolimatta siitä, että Sinisalo viime toukokuun 15 p:nä täytti 65 vuotta, tunnetaan hänet edelleenkin erittäin reippaaksi ja toimintatarmoiseksi mieheksi.

SALON VALIMO.

**Valumestari Hj. Ruotsalainen
50-vuotias.**

50 vuotta täytti syyskuun 30 p:nä valumestari Hjalmar Theodor Ruotsalainen Salon Valimolla. Hän on syntynyt Kuopion läänin Juankoskella. Muutettuaan jo 13-vuotiaana Helsinkiin hän antautui valimoalalle. Oltuaan ensin valajanoppilana useissa eri valimoissa hän muutti Oy. Strömberg Ab:n valimoon, jossa oli myös keernaosaston työnjohtajana. Sieltä hän 16. 9. 1936 siirtyi nykyiseen toimeensa Salon Valimon valumestariksi, jota tointa edelleenkin tarmokkaasti hoitaa.

Varsinaisen "leipätyönsä" ohella on Ruotsalainen tehnyt itselleen nimeä urheilurintamalla. Jo pikkupojasta

KISSAKOSKEN TEHDAS

Konttoripäällikkö YRJÖ HELENIUS.

Yllättävänä saapui viesti konttoripäällikkö Yrjö Heleniuksen kuolemasta. Hän oli puolisoineen parhaillaan matkalla Tukholmaan, kun sydänhalvauks kohtasi häntä laivassa elokuun 19 p:nä.

Konttoripäällikkö Helenius oli syntynyt marraskuun 8 p:nä 1889 Helsingissä ja olisi hän siis noin kuukauden kuluttua täyttänyt 60 vuotta. Päättettyään koulu-

opintonsa hän tuli Kymin Oy:n palvelukseen marraskuun 1 päivänä 1909 konttorioppilaaksi yhtiön pääkonttoriin Kymintehtaalla. Hoidettuaan sitten erilaisia tehtäviä ja oltuaan vapaussodan jälkeen kolmatta vuotta yhtiön elintarvikelahtakunnan puheenjohtajana hän siirtyi 10. 1. 1921 kirjanpitäjäksi Voikaan Talousosastolle. Työskenneltyään toukokuun 1 p:stä 1926 vuoden loppuun jälleen Kymintehtaalla tarkastus- ja tilasto-osastolla hänet nimitettiin Kissakosken Tehtaan konttoripäälliköksi, mihin virkaan astui tammikuun 1 p:nä 1927 hoitaen sitä kuulemaansa saakka..

Konttoripäällikkö Helenius joutui yli kahden vuosikymmenen aikana sangen kiinteästi ottamaan osaa kunnalliseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan. Hän oli Hirvensalmen kunnan rakennuslautakunnan puheenjohtajana, kunnan ja seurakunnan tilintarkastajana, Kissakosken kansakoulun johtokunnan puheenjohtajana, kunnan palolautakunnan jäsenenä ja Kissakosken VPK:n päällikkönä, perustamansa Hirvensalmen Maatalouskerhoyhdistyksen puheenjohtajana, Etelä-Savon Yleisen Riistanhoitoyhdistyksen johtokunnan jäsenenä, Suur-Savon Maakuntaliiton johtokunnan sekä saman liiton kunnallisasiaintoimikunnan ja taloudellisen neuvottelukunnan jäsenenä, Suur-Savon Maatalouskerhoyhdistyksen johtokunnan jäsenenä, Mannerheimliiton Hirvensalmen osaston johtokunnan jäsenenä, Heinolan—Mikkelin—Savonlinnan rautatietoiimikunnan työvaliokunnan jäsenenä ja Mikkelin Kauppakamariosaston jäsenenä.

Maanpuolustustyössä oli konttoripäällikkö Helenius innokkaasti mukana ja lähtyi jo v. 1917 Kymintehtaitten suojeluskuntaan. Vapaussodassa hän toimi mm. itäarmeijan rintamaintendentuurin tarkastajana. Myöhemmin hän osallistui suojeluskuntatoimintaan Kymintehtaalla ja Hirvensalmella, kuuluen viimeksimainitun suojeluskunnan

lähtiin hän on harrastanut urheilua, saavuttaen alussa merkittäviä tuloksia kestävyysjuoksijana. Myöhemmin erikoistuttuaan kävelyurheiluun hän on niittänyt mainetta ei yksinomaan kotimaassa, vaan maamme rajojen ulkopuolellakin. Euroopanmestaruuskilpailuihin hän osallistui v. 1934 Torinossa. Suomen mestaruuskilpailuissa on Ruotsalainen saavuttanut 7 mestaruutta, nim. 30 km:n kävelyssä 4 ja 15 km:n kävelyssä 3. Myös Varsinais-Suomen piirin mestari hän on ollut useita kertoja. Suomen ennätyksiä hän on kävellyt 3, 5, 10 ja 30 km:n matkoilla, joista viimeksimainittu on vieläkin hänen nimissään. Harvinaisen pitkää urheilu-uraa todistaa hänen yli 200 eri esinettä käsittävä palkintokoelmansa.

50:stä ikävuodestaan huolimatta nähdään Ruotsalai-

nen vielä kilparadoilla ja on monelle nuorelle kilpailijalleen ”lyömätön”.

Ruotsalainen kuuluu paikalliseen SVUL:n alaiseen urheiluseuraan Selon Viestiin, jonka johtokunnan jäsenenä hän on ollut useita vuosia. Hän on myös tehtaamme urheilutoimikunnan puheenjohtaja.

Useitten kilpailujen ja monta kertaa viikossa tehtyjen pitkien harjoituslenkkien luulisi kokonaan vievän hänen vapaa-aikansa, mutta niin ei kuitenkaan ole asialla, sillä Ruotsalaisen erikoisharrastuksiin kuuluu myös taidemaalaus ja sillekin riittää aikaa. Hänen kaunistu kotiaan koristavatkin monet kauniit omatekoiset maalaukset. Mainittakoon vielä, että Ruotsalainen on ollut innokas kuorolaulunkin harrastaja kuuluen useihin eri mieskuoroihin.

VERLAN PUUHIOMO JA PAHVITEHDAS

Verlan urheilupoikaleiri.

Tavanmukainen Verlan urheilupoikaleiri pidettiin elokuun 12 ja 16 päivien välisenä aikana entisellä leiripaikalla. Poikia kertyi leirille 26 ja ohjelma käsitti yleisurheilua, jalkapalloa, pesäpalloa, lentopalloa, suunnistamista, maastoleikkejä, uintia jne. Leirin opettajina toimivat urheiluneuvojat Raine Valleala ja Oiva Rautjärvi, apunaan poikajohtajat Esko Vaateri ja Erkki Sormunen. Erikoisuutena järjestettiin viimeisenä iltana iltanuotio, joka saavutti suuren suosion myöskin Verlan asukkaiden

Jalkapalloilun tekniikkaharjoitukset käynnissä.
Sisäsyrypotku menossa.

Koko urheiluleiri kokoontuneena tietokilpailuun.
"Kuka tyynellä makaa ja tuulella soutaa?"

esikuntaan vuodesta 1927 lähtien sekä Mikkelin sk.-piirin piiriesikuntaan. Viime sodien aikana hän toimi väestönsuojelutehtävissä.

Konttoripäällikkö Heleniuksen panos Mikkelin läänin talouselämään ja liikenneolojen kehittäjänä on ollut hyvin merkittävä. Avulialla luonteellaan hän voitti ystäviä kaikkialla, mässä hän joutui työskentelemään tämän maakunnan olojen eteenpäin viemiseksi.

Virkamiehenä nautti konttoripäällikkö Helenius sekä yhtiön johdon että virkatoveriensä luottamusta.

taholta. Ilmat suosivat kohtalaisesti ja sade tavoitti oloonsa tyytyväiset leiriläiset vasta viimeisenä päivänä. Mainittakoon, että leirillä oli eräitä, jotka olivat siellä jo kolmatta kesää ja lupasivat tulla vielä uudestaan. Aina tuntuu olevan oppimista.

Sapuskajono olikin ainoa jonotusmuoto leirillä.

Ensimmäiset jo "loppusuoralla". Kohta keitto katoaa nälkäisiin suihin.

Ruokailupaikka oli aivan veden partaalla, pikku kumpareella suojassa. Vasemmalla leirin opettajat.

HALLAN TEHTAAT

Suomen Autobiili Klubin ansiomerkkejä

Hallan Tehtaitten autonkuljettajille.

Edistääkseen liikenneturvallisuutta on Suomen Autobiili Klubi perustanut ammattikuljettajien ansiomerkkin osoitukseksi määrätyn ammattitaidon ja vastuuntunnon omaamisesta. Sen saavuttaminen on päämäärä, johon kaikkien ja erikoisesti uhkarohkealla ajotavaltaan toisten henkeä uhkaavien autonkuljettajien olisi syytä pyrkiä. Huolimattominkin jalankulkijat tunnisivat olonsa silloin turvatuksi nähdessään autojen jäähdyttäjissä allaolevan hopeoidun, kullatun tai vaakunakilvin varustetun merkin.

60-VUOTIAS.

Työmies Jalmari Aho täytti elokuun 23 p:nä 60 vuotta. Aho on syntynyt Jaalassa. Hän on toiminut 40 vuotta Werlan puuhiomon ja Pahvitehtaan työläisenä erilaisissa tehtävissä. Suurimman osan hän kuitenkin on ollut tehtaan kuorimossa, jossa edelleenkin työskentelee. Hänellä on tehtaan läheisyydessä oma pieni talo, jota ympäröi kaunis puutarha omenapuineen ja jota hän innolla vapaa-aikoinaan hoitelee.

Toivotamme onnea 60-vuotiaalle!

Merkki on ansiomerkki, jonka Suomen Autobiili Klubi (Finlands Automobil Klubb) myöntää seuraavat vaatimukset täyttävälle ammattikuljettajalle:

Yleiset vaatimukset.

AK:n ansiomerkki voidaan myöntää hyvämaineiselle ja koeteltua kansalaiskuntaa osoittaneelle ammattikuljettajalle, joka on täyttänyt vähintään 25 vuotta ja ammatissaan osoittanut:

1. erikoisen kehittyntä ajovarmuutta ja kykyä selviytyä kaikista liikenteen aiheuttamista tilanteista;
2. vastuuntuntoa, neuvokkuutta ja kestävyyttä;
3. säästäväisyyttä ja huolellisuutta haltuunsa uskotun moottoriajoneuvon hoidossa ja käytössä;
4. kykyä ja halua valvoa palvelemaansa yrityksen etua kaikissa moottoriajoneuvojen hankintaa, myyntiä, käyttöä, huoltoa ja korjausta koskevista asioista;
5. kohteliaisuutta, raittiutta ja säännöllisiä elämäntapoja;
6. liikennelakien, -asetusten ja -määräysten hyvää tuntemusta ja noudattamista;
7. huomaavaisuutta ja auttavaisuutta toisia liikennöitsijöitä kohtaan;
8. arvostelukykkyä ja avulaisuutta liikenneonnettomuuksien sattuessa tai sellaisen uhatessa;
9. kykyä ja halua itsenäisesti suorittaa ajoneuvonsa pienehköt korjaukset.

Erikoisvaatimukset.

Hopeoitu ansiomerkki voidaan antaa kuljettajalle, joka on:

1. nuhteettomasti toiminut ammattikuljettajana vähintään viisi (5) vuotta;
2. ollut ehdotuksen tekijän palveluksessa vähintään kaksi (2) viimeistä vuotta, ja jota
3. ei ole rangaistu viimeisten viiden (5) vuoden aikana liikennelakien, -asetusten ja -määräysten rikkomisesta.

Kullattu ansiomerkki voidaan antaa kuljettajalle, jolla on:

1. vähintään viisi (5) vuotta ollut AK:n hopeoitu ansiomerkki ja tänä aikana nuhteettomasti toiminut

Ansimerkin saaneet autonkuljettajat Leinonen, Kukkonen, Lautala, Torvi ja Jäntti.

ammattikuljettajana ja joka on:

2. ollut ehdotuksen tekijän palveluksessa vähintään kaksi (2) viimeistä vuotta, ja jota

3. ei ole rangaistu viimeisten viiden (5) vuoden aikana liikennelakien, -asetusten ja -määräysten rikkomisesta.

Kullattu ansiomerkki vaakunakilven kera voidaan antaa kuljettajalle, jolla on:

1. vähintään kymmenen (10) vuotta ollut AK:n kullattu ansiomerkki ja tänä aikana nuhteettomasti ja erikoisen ansiokkaasti toiminut ammattikuljettajana, ja joka on

2. ollut ehdotuksen tekijän palveluksessa vähintään kaksi (2) viimeistä vuotta, ja jota

3. ei ole viimeisten viiden (5) vuoden aikana rangaiss-

tu liikennelakien, -asetusten ja -määräysten rikkomisesta.

Kesäkuun 4 päivänä jakoi Hallan Tehtaat ensimmäiset ansiomerkit autonkuljettajilleen. Tehtaan pääkonttoriin järjestetyssä juhlatilaisuudessa majuri Weckman piti sisältörikkaan ja ytimekkään puheen jakaen diplomit. Rouva Weckman kiinnitti sen jälkeen ansiomerkit asianomaisten rintaan

Kullatun ansiomerkin sai autonkuljettaja Lautala sekä hopeoidun autonkuljettajat Jäntti, Kukkonen, Leinonen ja Torvi.

Onnitellessamme edellä mainittuja toivomme, että nyt tapahtunut ansiomerkkien jako vaikuttaisi innoittavasti niihin kuljettajiin, jotka eivät vielä toistaiseksi täytä

Majuri Weckman ojentaa diplomin autonkuljettaja Leinoselle.

MERKKIPÄIVYÄ

Emil Marttinen.

Viktor Seppälä.

Uno Korjus.

60-vuotiaita.

Hakunhoitaja Emil Marttinen sahalla 1. 10. 49. Hän on syntynyt Kangasniemellä. Palveltuaan vv. 1911—14 yhtiön omistamalla Saksalan sahalla hän v. 1920 muutti Hallaan. Alussa hän oli lautatarhalla, josta parin vuoden kuluttua siirtyi sahalle apusahuriksi ja uuden sahan valmistuttua nykyiseen hakunhoitajan tehtäväänsä. Nuoruuden ajoiltaan Marttinen mainitsi, että hän oli innokas ravustaja ja kalamies. Etenkin rapuja pyydystämällä hän pääsi melkoisiin päiväansioihin, jopa niin hyviin, että ne ylittivät sahalla työskentelevän isän tulot. Ravustuspaikoista oli etenkin Läsänkoski antoisa. Tavallista kalastusta hän harrastaa vieläkin vapaa-aikoinaan.

Työnjohtaja Viktor Seppälä Hallan ulkotyöasemalla 12. 10. 49. Hän on Kymissä syntynyt ja kasvanut. Yhtiön palvelukseen selluloosatehtaalte hän tuli v. 1902 kupariseppän apulaiseksi. Oltuaan välillä n. 5 vuotta tehtaan korjauspajan mestarin apulaisena hänet v. 1932 nimitettiin vuoromestariksi, jossa toimessa oli, kunnes tehtaan lopetettua toimintansa syksyllä 1940 siirtyi eläkkeelle. Uudelleen yhtiön palvelukseen ja nykyiseen tehtävään hänet otettiin v. 1941. Seppälän harrastuksista mainittakoon, että hän nuorempana oli innokas urheilu-

ansiomerkin saamiseksi tarvittavia vaatimuksia. On nimittäin muistettava, että harvasta liikenneverkostostaan huolimatta Suomen liikennetapaturmatilasto osoittaa sangen epäedullisia lukuja. Yksinomaan huolimattoman ajotavan takia menetetään vuosittain tarpeettoman monta ihmishenkeä. Ei myöskään ole aliarvioitava niitä suuria kansantaloudellisia tappioita, joita epäpätevät autokuljettajat aiheuttavat liikenneonnettomuuksillaan ja autojensa huonolla hoidolla. Ansiomerkin saaneet kuljettajat, täydellä syyllä "ritarikuljettajiksi" nimitetyt, viitoittavat meille tien hyvän liikennekulttuurin saavuttamiseksi.

mies. Kesäiset kalaretket ovat myös olleet hänen mieliharrastuksiaan. Niistäkin on vähitellen täytynyt luopua ja keskittyä vain talon hoitoon ja puutarhatöihin.

50-vuotiaita.

Hinaajalaivan kapteeni Uno Korjus laivausosastolta 13. 10. 49. Hän on Kuorsalosta kotoisin. Palveltuaan ensin parina kesänä s/s "Halla IV:n" kansipöikana ja yhden vuoden kansimiehenä hän v. 1924, kapteenin paperit taskussaan, tuli vakinaisesti yhtiömme palvelukseen, tarkemmin sanottuna s/s "Halla III:n" kapteeniksi. Tämän laivan päällikkyyttä hän on uskollisesti hoitanut yli 20 vuotta, kunnes muutama vuosi sitten määrättiin s/s "Sirius"-laivamme kapteeniksi. Kun arvelimme, että kapteeni Korjus on monilla matkoillaan joutunut laivastoon kokemaan yhtä jos toistakin, pyysimme häntä kertomaan jonkun jännittävän merimiesseikkailun. "Jassoo — vai semmoista tässä pitäisi kertoa. No niin, onhan sitä joutunut joskus aika kiperiinkin tilanteisiin. Kerrankin tukkilautan kanssa jouduimme Urpala ja Pitkäpaaden välillä ankaraan myrskyyn. Siinänsä on jo paha juttu, jos tukkilautan kanssa joutuu myrskyn käsiin. Nyt sattui vielä niin hullusti, että ajomina ajautui aallokon mukana tukkilauttaa kohden. Siinä meille tuli kuumat paikat ja kova kilpa, ehdimmekö alta pois. Onneksi ehdimme, mutta ellei niin olisi käynyt, vaan miina olisi räjähtänyt lautassa, olisivat tukit sellaisessa myrskyssä menneet sen tien. Talvisodan aikana sain määräyksen s/s "Halla III:n" kanssa lähteä Porkkalan alueelle miinanraivaukseen. Ei siellä sen kummempaa sattunut, mutta varuillaan ja silmä kovana sai aina olla. Jatkosodan aikana tuli yhtiölle määräys, että s/s "Sirius" on viipymättä lähetettävä Koivisto evakuoimaan. Jouduin tietenkin mukaan ja alussa meni kaikki hyvin, mutta kotimatalla, ankkuroituamme laivan Pitkäpaaden lahteen, joutui "Sirius" ankan len-tohyökkäyksen kohteeksi. Onneksi olimme juuri silloin maissa ruckailemassa, mutta maataistelukoneitten kiivaasta tulituksesta sai laiva useita osumia". Harrastuk-

Hallan eläkeläiset retkellä Äijänniemessä.

Joukko retkellä mukana olleita eläkeläisiä.

Heinäkuun 21 päivänä olivat eläkeläisemme tavallista mieslukuisammin liikkeellä auton toisensa jälkeen tuodessa heitä Äijänniemeen Hallan Tehtaitten ja Hallan marttojen järjestämälle ulkoilmaretkelle. Tämä ensimmäinen, entisten työntekijöitten virkistykseksi järjestetty retki oli saavuttanut suosiollisen vastaanoton, sillä noin 80 vanhusta oli kutsua noudattaen saapunut tapaamaan entisiä työtovereitaan.

Yhtiön puolesta toivotti rouva Weckman sydämellisin ja lämpimin sanoin vieraat tervetulleiksi. Hän kiitti heitä suorittamastaan pitkästä päivätyöstä ja korosti sitä, että tehdas tällaisten yhteisten tilaisuuksien muodossa jatkuvasti haluaa säilyttää yhteyden entisiin työntekijöihinsä.

Pastori Tammekas piti huolen henkisestä puolesta puhuen kauniisti ihmiselämän ja erikoisesti vanhuuden

Evert Kiviharju.

Arvo Kallio.

sista puheenollen ilmeni, että Korjus on nuorempana ollut innokas metsä- ja kalamies. Myös hiihtourheilu, jopa kilpailumielessäkin, on ollut mieluista puuhaa.

Kirvesmies Evert Kiviharju lautatarhalta 19. 10. 49. Hän on syntynyt Miehikkälässä ja tullut yhtiön palvelukseen syksyllä 1926. Oltuaan ensimmäiset kymmenen vuotta tapuloitsijana ja toiset kymmenen lajit-

telijana, hän kolme vuotta sitten siirtyi kirvesmieheksi, missä tehtävässä toimii edelleenkin. Vapaa-ajasta suurimman osan vie harrastuksista ensimmäinen, oman kodin ja puutarhan hoito.

Lajittelija Yrjö Adolf Tani lautatarhalta 7. 11. 49. Hän on syntynyt ja kasvanut Kymissä. Palveltuaan ensin vv. 1929—36 yhtiön Jumalniemen lautatarhalla hän erosi, mutta viime vuoden huhtikuussa tuli uudelleen Hallan lautatarhalle lajittelijaksi, jossa toimessa on edelleenkin. Hänen harrastuksistaan mainittakoon, että hän nuorena oli innokas voimistelun ystävä ja osallistui ahkerasti palokuntatyöhön. Nykyisin kuluvat vapaaajat kotona perheen piirissä.

Jalostustehtaan työläinen Arvo Kallio 13. 11. 49. Hän on oman pitäjän poikia ja tullut yhtiön palvelukseen syksyllä 1938 jalostustehtaalalle, jossa edelleenkin palvelee. Niinkuin kaikki täällä meren ja vetten parilla asuvat, on Kalliokin aikoinaan harrastanut kalenlaista kalastusta. Nykyisin hän on innostunut puutarhatöihin, lueskelee kaunokirjallisuutta sekä seuraa tarkasti sanomalehdistöä.

Pastori Tammekkaan puhetta kuunnellaan hartain mielin.

tarkoituksesta. Yhteislaulun ja leikin lomassa tarjoilivat martat kahvia, joka sai kielet kirpoamaan ja vanhat jo unohtuneetkin muistot palautumaan mieliin.

Lopuksi pastori Tammekas suoritti kaikkien mukana olleiden esittelyn, jolloin ilmeni, että kolme mukana olleista eläkeläisistä oli kokonaisen miespolven ajan, 50 vuotta, ollut yhtiön palveluksessa.

Hallan martat huolehtivat kahvitarjoilusta.

Kolme "eläkevaaria",

VETERAANIEŦ PAKEILLA.

II.

Kuten jotkut ehkä muistanevat, olemme aikaisemmin selvitellessämme tehtaamme historiikka kerran ohimennen maininnut nimen *Abaza*. Nyt oli edessämme miehiä, jotka olivat nähneet tämän silloin nuoren hurjimuksen edesottamuksia omin silmin. "Se olj kum muutolintu. Tulj kevväällä ja läks syksyllä", sanoi kertojamme aloittaessaan juttuaan. "Se olj serkiisi", lisäsi toinen.

Abazalla oli mukanaan todiste, jonka mukaan hänellä oli oikeus nostaa rahaa omiin tarkoituksiinsa tehtaan

Työnjohtaja J. F. Särkkä.

Kesäkuun 18 päivänä kuoli kotonaan Hallassa työnjohtaja Jaakko Ferdinand Särkkä. Hän oli syntynyt Rantasalmella 30. 10. 1881. Kymi-yh'ymän palvelukseen hän tuli 1. 8. 1905 metsätyönjohtajaksi Savonlinnan piiriin, josta marraskuussa v. 1921 siirtyi työnjohtajaksi Hallan tukkiosastolle. Pitkäaikaisena palveluskautenaan oli työnjohtaja Särkkä perehtynyt kaikkiin tehtäviinsä täydellisesti ja kun hän lisäksi oli erittäin tunnontarkka ja ahkera, menetti yhtiö hänessä hyvän ja uskollisen työnjohtajan. Luonteeltaan hän oli hiljainen ja ystävällinen. Myös urheilun ystävät tulevat muistamaan häntä kauan. Etenkin hiihtoharrastuksen hyväksi hän työskenteli monet vuodet tarmokkaasti ja hänen ansiokseen voidaan lukea, että hiihtäjämme ovat menestyneet niin mainiosti monissa kilpailuissa.

Vainajaa jälvä lähinnä suremaan puoliso ja tytär perheineen.

kassasta. Pitkää aikaa ei sielläkään mammona hänen menettelyllään riittänyt, joten tuloja oli saatava muualta. Niinpä hän huutokauppasi Siikajärven hovin kaikki irtaimistoiheen. Tähän huutokauppaan kuljetettiin maksutta väkeä tehtaan laivoilla monena päivänä. Sieltä saamallaan rahoilla hänellä kai sitten oli mahdollisuus täyttää ne monet päähänpistonsa, jotka nielivät varoja vallan suunnottomasti. "Tullessaan työmualle sillä olj mukanaa semmonen kuv viijen kilov vehnä-jaahosäkki täännä hopeerahoja. Niitä se sittet työns koprallisej jokkaeselle", jatkaa kertojamme. Samaten oli Abazalla tapana heitellä ympärilleen hopearahoja, kun hän ajeli tehtaan juoksijalla pitkin kylän raittia. Lapset keräsivät luonnollisesti kiitollisina nämä pajarin pojan antimet maantien ojista.

Kerran tämä samainen herra sai päähänsä järjestää oikein kaikkien aikojen juhlat asunnossaan. (Nykyisessä ins. Timgrenin asunnossa.) Tähän juhlaan kutsuttiin mm. mies jokaiselta tehtaan työmaalta. Konepajan edustajaksi valittiin nyt jutustettavanamme oleva Juhani Vilhelm Horjander. Yritämme seuraavassa siteerata hänen sanojaan: "Laeva olj lähetetty Kuopioo hakemaaj juotavoo ja hevone olj vastassa, ku se tulj Karjalankoskelle. Myö oltii sillä välim mänty sen kortierii. Siellä oljli jo pööytä korreena. Kaekellaisija kukkija olj pööytä kukkuroellaa. Nii, se olj pitkä pööytä, ihan koko salinp pitune. Ku ite Apaasa tulj, se istu pööyän piähän ja taetto kukar rintaasa. Jokkaese pitj tehä samallaella. Sitte tulj se viinakuorma. Olj siinä konjakit ja samppanjat. Oljhan siinä viinookii, mut se myö pantii suoraa pööyä alle. Eehan sitä niih huonoo aenetta kehanna suuhusa panna, — ainakaan aluks".

Eipä tällä nykyisellä markalla suurtakaan arvoa ole, jos verrataan sitä näiden "nuorukaisten" lapsuuden aikaiseen "hopeerahhaan", jonka käyttöarvo oli kul- taakin suurempi.

Kerran nim. Paavo Korhonen meni joltain lähiseudun maanviljelijältä ostamaan voita ja tarjosi maksun oretta- vaksi kultaista 20-markkasesta. Tämä ei kuitenkaan hyväksynyt moista maksuvälineestä, vaan vaati "oekeeta rahhoo", ts. hopeeta. Tätä ei kuitenkaan Korhosella ollut, "mutta ku olj niin tuttu mies, sae tok voen velaksi".

Kun tuli puhe rahan arvosta, tuli Mustoselle mieleen, että "tiälläpä ne on tehty kaekki Kuopijol linnan kalte- rittii. Minä niitä nuorra miessä mualaelij, jotta päevät piäksytyste nenä olj mustana. Ja palakkoo saen 2 pen-

niä kappaleelta. Kun sitä yritti ahkeroida uamusella neljästä kaheksaa iltasella, nii kyllä silläeh hommalla leevän kannikassa kiinnip pysy”.

Siihen aikaan tehtiin ”verstaalla” myös puimakoneita, joista kokoamispalkkaa maksettiin aluksi 12 mk/kpl, mutta hieman myöhemmin vain 8 mk. ”Eekä siinä tohtinna vuskia tehdä, kuj jokkaene kone koeteltii enne hyväksymistä”, lisäsi Mustonen.

Sitten siirtyikin juttu masuunin puolelle. ”Se olj paekka, joka muistutti paljo sitä oekeen kuumoo paek-koo, minne aenae kaekki asia-ajajat jootuu kuolemasa jäläkee”. Siellä piti kuulemma olla puupohjaiset kengät ja niissä vielä puolen tuuman rautalevyt alla, jotta kärsi ensinkään lattialle astua. Eivät sovi yhden käden sormin luettaviksi ne maalaiset, jotka siellä pieksujensa pohjat polttivat.

Kauan ei kuitenkaan niin kuumassa paikassa viitsity olla edes näin vuosia jälkeenpäin, vaan siirryttiin verstaan puolelle tekemään viileämpiä, tosin myöhemmin lämmitettäviä esineitä, nim. silitysrautoja. Niitähän täällä onkon tehty oikein tukkukaupalla, koskapa Mustonenkin oli siinä hommassa eräitä vuosia. Juttu kai tulikin esille siitä syystä, että taas kerran saatiin nauraa maalaismiehen erehdykselle. Eräänä päivänä, kun hän oli taas tapansa mukaan tahkoamassa silitysrautoja suurella tahkolla, tuli sisään eräs maalaisisäntä, joka pyysi saada tahkota puukkonsa. Eihän haastateltavallamme ollut mitään sitä vastaan, vaikka hän kuulemma jo etukäteen hieman tapaukselle hymyilikin. Mies aloitti siinä tarinoimisen ohessa puukkonsa teroittamisen. Hän ei kuitenkaan arvannut tahkoa niin ”ottavaksi” kuin se todellisuudessa oli. Tästä taas oli luonnollisena seurauksena, että puukko loppui kesken tahkoamisen ja isäntä joutui teroittamaan kynsiään. Mustosen naurun säestämänä mies häipyikin (mikä on savolaisille harvinaista) sanaakaan sanomatta korjauspajalta.

Tehtaan ensimmäinen hinaajalaiva oli vielä nykyisinkin, tosin täydellisesti uusittuna, käytännössäoleva ”Jukka”, joka saatuaan diesel-moottorin kantaa komealta kalskahtavaa nimeä ”näden vesien nopein”. Kun laiva oli onnellisesti saatu vesille, kerääntyi luonnollisesti paikalle joukko pikkupoikia seuraamaan, kuinka se selviäisi koematkalleen. Siihen ehätti myös tehtaan silloinen isännöitsijä Klemens Gusseff, joka jo kaukaa huusi pojille: ”Poes pojat passuunasta”, kuten Mustonen hänen sanojaan lainasi. Pojat eivät kuitenkaan olisi olleet synyperäisiä savolaisia, jos he eivät olisi karkuun juostessaan hihkaisseet: ”Ei se oo mikkkää soettopelj, vaekka siitä iän lähtöökii”.

Kun nyt oli päästy näin musikaalisiin asioihin, kiersähti juttu kuin itsestään soittokuntaan. Sen tarinanhan tunsin melkoisen tarkkaan Horjander, joka miltei koko soittokunnan olemassaoloajan on aktiivisesti ollut siinä mukana.

V. 1890 oli Oulun pataljoonasta tullut Aho-niminen mies, joka pani työn alulle. Hanke kumminkin luultavasti raukesi, koska Rob. Rissanen joitakin vuosia myöhemmin, kun oli saatu uudet torvet, ”synnytti” soittokunnan uudelleen. Harjoituspaikkoina käytettiin myllytupaa ja nykyistä lastentarhaa.

Miehiä työnsä ääressä.

Kalle Korhonen.

”Jos miestä missä tarvitaan”, lauletaan muistaaksemme eräässä ammoikin koulussa oppimassamme laulussa. Nämä sanat tulivat kuin itsestään mieleemme, kun epätoivoisesti yritimme saada käsimme mallipuseppä Kalle Korhosta. Viimeinhän mies onneksi kuitenkin löytyi ja pääsimme hänen kanssaan jutun alkueen koettamalla ikuistaa filmille hänen piirteitään. (Hyvin kone kesti, vaikka se ei olekaan erikoisen vankrakarakenteinen.)

Syntymäaikaahan aina ensimmäisenä kysytään. Kuultu se suuri tapaus sattuneen tuokokuun 12. päiväksi 1906.

Tehtaan työhön 13-vuotiaana. Siitä lähtienhän sitä on pieniä katkeamisia lukuunottamatta jatkunut näihin päiviin ja tulee varmasti jatkumaan edelleenkin.

Menipä puhe aviosiippaankin ja kysäisimme, oliko hän ehkä niin pitkäaikainen kuin lapsudentuttu. Vastaus oli hieman yllättävä: ”Ei sen pidempi kuin naimisissa oloajan.” (Tämä ei tietenkään ollut niin sanottu kuin tarkoitettu, mutta sanottua sanaahan ei saa enää vedettyä suuhunsa takaisin.) Naimisissakin on Korhonen ollut jo vuodesta 1937, vaikka ei omistakaan enempää perhettä kuin yhden pojan sen äskennämainitun aviosiipan lisäksi.

Vuodesta 1936 lähtien Korhonen on valmistanut kaikki tehtaassamme tarvittavat mallit. Siinä sivussa hän on ollut metallimiehenä aina sellaisessa paikassa, missä miestä on tarvittu.

Palokunta-aate on aina ollut erittäin lähellä häntä. Niinpä hänellä nykyisinkin on hallussaan Juantehtaan palokunnan toisen varapäällikön vakanssi. (Hänen isänsä Paavo Korhonen pitelee ensimmäisen varapäällikön ohjaksia.)

Kunnallisia luottamustoimia on Korhosella ollut useampiakin, ja hänen suosiotaan työtovereittensa keskuudessa osoittaa se, että hän on sekä työpaikkaluottamusmiehenä että varapääluottamusmiehenä

Maan päällä on vain yksi ainoa todellinen onni — eläminen myöskin muita kuin itseään varten.

Leo Tolstoi.

Matkalla leirille.

LEIRITOIMINTAA JUANKOSKELLA.

Vaikka kulunut kesä joutuikin sääsuhteittensa puolesta monen epäkiitollisen arvostelun kohteeksi, antoi se kuitenkin melko hyvän tilaisuuden leiritoiminnalle, josta ei parasta mahdollista. Mutta eihän aina ilmojen haltiaakaan voi hymyllä lämpimästi ja päivänpaisteisesti, vaikka sitä niin hartaasti toivotaan, ja tähän tyytyen oli Juankosken seurakunnan sekä v.- & u.-seura Juankosken Kuohun yhteisen, 9—16-vuotiaitten tyttö- ja poikaleirin alkamispäiväksi määrätty 18. 7.

Tuon päivän aamuna syntyi varmaankin monessa tehtaalaisessa kodissa ankara touhu kunkin perheen nuorimmaisten valmistautuessa viikon kestäväälle leirille. Moni äiti ja isä suhtautui arvatenkin tuohon lähtöön varovasti, sillä olihan edellinen yö ollut kylmä, ja kovasti jännätty sää tiedotus oli luvannut edelleenkin lähiöinä hallaa. Oltiin epävarmoja siitä, laskeako lapsia vai ei, ja monelta taidettiin leirille pääsy kieltäkin. Kuitenkin määräaikaan mennessä kokoontui lähtiöpaikalle tehtaan laivarantaan alun kolmattakymmentä kylmää pelkäämätöntä ja hyvin varustautunutta vilkasta miehenalkua sekä kourallinen, 5—6, tyttöjä. Tämän tyttöjen vähälukuisuuden tulkitsi sangen osuvasti eräs neropatti pojista sanoessaan, että tytöt pani halla!

Kovan lastaustouhun jälkeen siitä sitten päästiin lopulta lähtemään moottoriveneellä kohti ”pääkallonpaikkaa”, ja moottorin kahdesti tuon matkan tehtyä olimme vihdoinkin kaikki kimpsumme ja kampsuimme paikkanpäällä, saarella, josta seurakunta oli saanut vuokrata leiri- ja kesäkotialueen ja joka kantoi symbolisoivaa nimeä: Ristisaari. Nyt alkoi touhu ja hyörintä, sillä leiri-alue oli saatava jo ensimmäisenä päivänä lähes tyydyttävään kuntoon, eikä leiriläisiä tarvinnut kahdesti kehoittaakaan paikkojen siistimiseen. Pian alkoi suurella vaivalla saareen kuljetetusta kenttäkeittiöstä kuulua lupaava pihinä ja porina, joka antoi lisää intoa alueen raivaajille hyvän päivällisen toivossa, ja niinpä ennen ensimmäistä leiriateriaa näkyivät jo työn tuloksetkin,

joita vielä paranneltiin iltaan mennessä. Oli kuitenkin eräs seikka, joka painoi leirinjohtajien mieltä kovasti. Partaharjun leirikylästä tilatut kolme telttaa eivät olleet saapuneet vielä iltaan mennessä ja koska kaikkia ei voitu majoittaa ainoaan mukanaolevaan telttaan, johon vain pojat tiiviiseen ahdettuina mahtuisivat, tuli ratkaistavaksi problema: mihin tytöt yöksi? Asiaa iltanuotilla pohdittaessa tekivät pojat erittäin jalomielisen ehdotuksen, kuten tosi ”gentlemanit”, että tytöt saisivat kunnian nukkua teltassa, poikien nukkuessa ”kivi päänalusena” nuotion ympärillä. Tätä riskiä eivät kuitenkaan leirinjohtajat ottaneet kannettavakseen, sillä oli odotettavissa hallayö. Lopulta löytyi kuitenkin arvoitukseen ratkaisu. Samassa saarella, vieläpä aika lähellä, asui eräs maanviljelijä, joka varmasti antaisi tyttöjen nukkua jossakin ladossa tai riihessä, ja kun sinne lähetetty ”tiedustelija” palasi, toi hän mukanaan suurella helpotuksella vastaanotetun luvan tällaiseen operationiin. Tytöt saivat tyytyä vielä seuraavankin yön uinumaan suloisessa riihentuoksussa, mutta kolmantena iltana ”taivas kirkastui” telttojen vihdoinkin saavuttua. Nyt oli viimeiset vaikeudet voitettu ja leirielämä saat- toi päästä täysiin oikeuksiinsa.

Päivät kuluivat rattaisti työn, leikin, lentopallon, kilpailujen ja uimisen vaihdellessa leiripäivien ohjelmassa, mutta jokaisen päivän kohokohtana oli kuitenkin iltanuotio. Ne antoivat sen sävyn ja tunnelman, mikä kuuluu todelliseen leirielämään, ja illanhämyssä loimua- vat liekit loivat ”sadun tenhoavaa taikaa” jokaisen leiriläisen sydämeen. Ei leirillä unohdettu myöskään jo varhaisiällä ymmärrettävien vakavampien elämänarvojen tärkeyttä. Päivät aloitettiin ja lopetettiin Korkeimman suojelukseen turvautuen ja siitä suojeluksesta saatiin myös olla osallisina. Tuntui todella siltä, että Taivaan Isän siunaus oli leirillä mukana jo yksin sääinkin suhteen, sillä kun kahden kilometrin päässä olevalla mantereella satoi, paistoi Ristisaarella päivä, eivätkä

sateet päässeet toimiamme ja askareitamme häiritsemään.

Näin kului tuo leiriviikko loppuun ja viimeisen illan iltanuotiolle oli tunnelma suorastaan haikeaa. Monet äänet sanoivat, ettekö voitaisi olla vielä seuraavakin viikko leirillä, ja se oli ikäänkuin parhain kiitos meille johtajille. Suurimman kiitoksen ansaitsivat kuitenkin leiriläiset, sillä nämä nuoret tehtaan tytöt ja pojat olivat todella hyviä leiriläisiä, joiden parissa viihtyi ja oli rattoisaa kisaella kesän kauneimpina päivinä suvisen luonnon keskellä.

Samalla paikalla pidettiin vielä toinen leiri heti seuraavalla viikolla. Tälle leirille osallistuivat yhteiskoulun rippikoululaiset, joille näin suotiin tilaisuus käydä rippikoulu leirielämän hengessä. Sateisesta lähtöpäivästä huolimatta oli näiden leiriläisten, kaikkiaan seitsemäntoista tytön mieliala korkealla, eivätkä ennustetut jatkuvat sateetkaan pystyneet sitä hälventämään. Leirinjohtajista, samoin kuin varmaan tyttöjen vanhemmista tuntui hieman uskallerulta lähteä jatkuvan sateen kastelemalle saarelle, mutta koska tyttöjen into oli palava, uskaltauduttiin lopulta matkaan.

Ristisaareen saavuttua näytti ympäristö kovin lohduttomalta. Maa oli märkää, kalliot ja teltat kiilsivät kosteuttaan eikä kuivaa puuta tulen sytyttämiseen löytynyt mistään. Se masensi aluksi mieltä, mutta kaikkoon tottuu, jopa märkään ympäristöönkin, eikä lopulta saarelle kotiutuminen tuntunut lainkaan hullummalta, varsinkaan sen jälkeen, kun kentäkeittiöön oli saatu vihdoinkin syttymään ja lupaavantuoksuinen soppa kiehumaan. Tämä ensimmäinen iltapäivä kului näissä kotiutumistouhuissa, ja illalla iltahartaudessa autauduttiin vilpittömästi sydämeistä Jumalan johdettaviksi sekä pyydettiin Hänen siunaustaan alkavalle leirille.

Koska keskiviikkoon mennessä ei sää ollut muuttunut, ajattelivat johtajat leirin lopettamista ja rippikoulun jatkamista mantereella, mutta tähän eivät leiriläiset olleet lainkaan halukkaita. Ja kun samana iltana tuli mantereelta viesti sään mahdollisesta muuttumisesta paremmaksi loppuviikosta, jatkettiin leiriä edelleen. Jo seuraavana aamuna pilkisteliin aurinko harmaiden pilvien lomasta ja iltaan mennessä oli sää kirkastunut niin paljon, että voitiin pitää leirin ensimmäinen iltanuotio.

Näin kuluivat päivät ulkonaisesti mitä epäkiitollisimissa olosuhteissa, mutta leirin henkinen panos oli sitä arvokkaampi. Viimeistä iltaa iltanuotio äärellä istuttaessa tuntui kuin olisimme viettäneet suurta juhlaa kuluneen viikon aikana, ja vilpittömästi se kiitos, mikä kohosi kohti korkeutta jokaisen leiriläisen sydäimestä. Tämä leiri, jos mikä, oli rukousten alla, ja ne rukoukset, jotka leirin puolesta kannettiin Jumalalle, tulivat myös kuulluiksi. Siellä kylmässä ja kosteassa ympäristössä saatiin lämmitellä sisäisesti Jumalan Sanan lämmössä ja kokea todellisia kirkastusvuoren hetkiä. Kristus oli kirkastanut itsensä ja tullut elämän valoksi jokaiselle leiriläiselle. Hänestä oli tullut ystävä, todellinen ystävä, jolle saattaa kertoa niin ilonsa kuin murheensaakin alkavan elämän taipaleella ja johon voi luottamuksella turvautua vaikeuksien ilmaantuessa.

Ristisaari oli käynyt rakkaaksi kaikille siellä olleille, ja sinne jäivät monet herkäät muistot, jotka palautuvat

Palanen leikkikentältäkin.

Toivottavasti jo traditiionaaliseksi muodostuneeseen tapaan järjesti Mannerheim-liiton Juankosken paikallisosasto tänäkin kesänä leikkikenttätoiminnan heinäkuun ajaksi. Tästähän oli jo edellisellä vuonna saatu mitä rohkaisevimpia tuloksia. Juankosken kunta, valtio ja tehdas olivat tietenkin taloudellisella tuella hankkeen takana.

Aluksi oli tarkoituksena, että kentälle otettaisiin vain 3—8 vuoden ikäisiä, mutta pian osoittautui, ettei näissä ollut tarpeeksi halukkaita, joten ikäraja nostettiin hieman korkeammalle. Toimipaikkana oli jälleen Juankosken kansakoulu mainioine pihoineen ja rauhallisine ympäristöineen.

Kaikkiaan oli leikkikentälle ilmoittautuneita 67 lasta, ja heistä oli vastuussa, kuten vuosi sittenkin, lastentarhanopettaja, rouva Ulla Hirvonen, apunaan neidit Selja Kirkkopelto ja Anja Heikkinen. Keittiöpuolen hoitaminen oli taas uskottu lastentarhamme keittäjälle, rouva Anni Hakkaraiselle. Suomen Huollolta saamiemme ruokatarpeiden turvin hän tunnetulla taidollaan saikin herkkuisimmankin pienokaisen makuhermot kutiamaan ja ahtamaan vyönsä aluksen ehkä liiankin täyteen. Tässä ruokahalun herättämisessä olivat aamupäivän voimistelu ja monet leikit omalla huomattavalla osallaan mukana.

Ensimmäisen viikon aikana oli onneksi niin lämmintä, että päästiin n.k. Postinrantaan uimaan, mutta sittenpä jo ilmojen haltijat suutuivatkin Suomeen ja sen kansaan ja pilasivat siten leikkikenttäläisiltä loppukuun uimisen ilon. Heinäkuun jälkipuoliskolle oli suunniteltu uimakoulu hieman vanhemmille ikäluokille ja piti siihen osallistua myös leikkikentältä suurimmat pojat ja tytöt, mutta...

Heinäkuun 21. päivänä vieraili täällä Mannerheim-liiton Pohjois-Savon piirisihteeri, joka oli erittäin tyytyväinen täkäläisen paikallisosaston toimintaan. Hän lupasi myös lähettää urheilumerkkien suorituskaavakkeita. Niitä odotellessa heitettiin palloa ja juostiin, jotta mahdollisimman moni sitten pääsisi urheilumerkin onnelliseksi omistajaksi. Niinpä sitten kävikin, että kokonaista 14 lapsista sai haltuunsa poikien IV luokan urheilumerkin ja 4 jopa III luokankin. Olisivathan Elsa, Raija ja Pirkkokin muuten saaneet mainiosti ”läpi” myös kolmannen luokan, mutta se pallonheitto nosti tien pystyyn. Ja onhan totuuden nimessä sanottavakin, että 32 m:n pituinen pesäpallon kaari on hieman liikaa

mieliin vielä vuosienkin kuluttua muistuttaen ajasta, jolloin Jeesus Kristus tarttui syntisen ihmisen elämään muuttaen suuntaa kohti iankaikkista kirkkautta.

Tässä yhteydessä tahdon kiittää leirien järjestäjien puolesta Kymin Oy:n johtoa sen suomasta rahallisesta tuesta leirien järjestämiseksi, sekä Juantehtaan johtoa, mutta erikoisesti sosiaalipäällikkö Leppää, rakennusmestari Bergiä ja työnjohtaja Vainiota avusta leirien järjestämiseen ja leireille kuljettamiseen.

Erkki Sipilä.

Pesäpalloilua Juantehtaalla.

Elokuun ensimmäisenä sunnuntaina oli Juankoskella suuri urheilun merkkipäivä. Tosin sillä ei ollut mitään entisiä traditioita, mutta tästä lähtien siitä varmasti tulee muodostumaan jonkinlainen juankoskelaisten palloilijoiden kunnan kokeilupäivä. Silloin nim. tapasivat "kansallispelimme" jalossa taidon koetuksessa ensimmäisen kerran paikkakunnan historiassa toisensa "Kuhun" naisjoukkue ja "ukkojen pelaajakaarti".

"Hutunkeitossa" antoi pelituomari, op. Sipilä, erikoisanomuksesta "ukoilille" luvan tupakoida pelin aikana, vaikka se jollain lailla ehkä sotikin pelisääntöjä vastaan.

Itse pelissä näyttivät "ukot", että gentlemanneja löytyy vielä ainakin yhdeksän (9) kappaletta. (Näihin on silloin mukaan luettu myös syöttäjänä pelannut mestari Hirvonen, vaikka hän tekikin eräitä "kärpäsiä" y.m. koiruuksia, jotka eivät sovellu pelikentän gentlemannille. Tytöt nim. saivat neljäntäkymmentä juoksua vastustajiensa noin puoltatoista (1½) vastaan.

Ennen peliä "ukkojen" keskustelua kuunnellut salakuuntelija väitti kyllä tätä jonkinlaiseksi epäonnistuneeksi taktiikaksi, sillä joukkueen tarkoituksena oli ollut juoksuttaa ensin tytöt väsyksiin ja saada luovutusvoitto. Taisi kuitenkin käydä niin, että tämä "paras taktikka" ei ollut edes kylliksi hyvä. Päättellen ainakin eräiden "ukkojen" kankeahkoista liikkeistä seuraavana päivänä.

Toisessa pelissä ukkomiehet opettivat poikamiehille, kuinka todella pesäpalloa on pelattava ja voittivat poikasten aloittelevan joukkueen 8—1. Tämän pelin jälkeen pojat kyllä sanoivat, etteivät ukkomiehet millään uskaltaneet hävitä, koska heidän eukkonsa olivat katsomossa, ja vihjaillivat jotain lahjomiseenkin, mutta se oli vain parjausta ja pahaa puhetta, sillä parempihan aina voittaa.

vaadittu hennoilta työntekijävarsilta. Mutta merkithän onkin tarkoitettu pojille, jotka sentään omasta mielestään ainakin ovat voimissa tyttöjä muutamaa luokkaa korkeammalla..

Kuukauden viimeinen viikko olikin sitten niin kylmää, että se jouduttiin suurimmaksi osaksi olemaan sisällä. Tämä ei kuitenkaan haitannut millään lailla toimintaa, sillä askartelua kyllä aina löytyi sisätunneillekin. Olisivatpa vain äidit ja muut vanhemmat, jotka aina "halveeraavat" pienoisten touhuja, olleet katsomassa, miten upeita olivat esim. savesta esiin loihditut pikkusuonekalut ja muut tarve-esineet.

Kun sitten lopettajaispäivänä 30. 7. lapset olivat leikkineet ja laulaneet, päästiin syömään keittäjä-tärtädin valmistamia ihania munkkeja, joita sai aivan kaksi mieheen. Tuntui taas oikein ikävältä erota. Vanhemmat lapset kyselivätkin arkaillen, että saammeko vielä ensi kesänäkin tulla mukaan.

Olimme Punkaharjulla.

Juna vislas just pois Kuopiosta ja se jytkyttelijä Savonlinnaan päin. Meitä siinä olj viis' tyttölasta, jotka Punkaharjun asemalle jäi.

Siellä herttainen Pirkko-neiti meidät tervetulleiksi toivotti, ja autokuski Pellinen rekka-vaunuineen odotti.

Pellinen kun auton lähtöön kytki, naurusta myös rekka hytki. Meidän on paras anteeks' pyytää, eihän "Pirkko" tiennyt naurun syytä.

Niinpä ajettiin tien laitaa, kahta puolta olj kuusaitaa. Tukka tuulessa hulmuten huomasimme, että kuusen taimista luki: "Metsä on Suomen tuki".

Jos ette usko, menkää katsomaan, siellä on oikea Satumaa. Metsän keskellä on Satulinna, keijut tanssi siellä rinnan.

Metsätieltä askeleita kuultiin, enkeliks' häntä ensin luultiin. Sitten huomasimme: siivet puuttui, tarkemmin kun katsoimme, hän Pirkko-neidiks' muuttui.

Siellä laulettiin laulut, pelattiin ilmapallot ja tikkataulut. Runebergin patsaan luona käytiin joku ilta. Hotell' Finlandian eroitti siitä vain "pususilta".

Näin Pirkko-neiti selitteli, seutuja kun esitteli:

Kun on täysikuu ja yö, kello kaksitoista lyö. Silloin hiivit "Keisarhoviin", odottelet siellä tovin. Silloin näät sä keisarin, oikein itse keikarin.

Ei siellä tarvinnut vahtia kellon soittoa, sai nukkua rauhassa aamun koittoon. Ee ensimmäiseks' tarvinnut hyökätä hellan etteen, unj silimissä peltiä aaki vettee. Sepä tuntuikin somalta, aivan niinkuin lomalta.

Gongong kun soi, silloin ties' joka akka ja mies, että silloin he meille jotain antaa, ruokaa tai juomaa pöytään kantaa.

Juantehtaalaisia perheenäitejä Punkaharjun lomakylässä. Vasemmalta lukien Martta Kuosmanen, Taimi Heikkinen, Martta Miettinen, Hilikka Pirinen ja Helmi Vartiainen.

Oli siellä emäntäkokki oiva.
Kuka lie ollut kokkipoika?
Ruoka oli hyvää ja sitä riitti.
Jokainen söi niin paljon kuin jaksoi
ja sitten kiitti.

Mutta äidit kuulkaa meitä:
pennut kaikki kotiin heitä.
Silloin tunnet lepääväs,
nautit viikkoa pari elämästä'.

Ja toivomus ois meillä huima:
lähitjöitä jos ei löytyis muita,
laittoo meijät joka kerta.
Meiss' ois paljon herrasverta.

Parhaat kiitoksemme Kymi-yhtiölle
viettämistämme kahdesta viikosta
Punkaharjun Lomakylässä kesällä 1949.

Helmi Vartiainen Hilikka Pirinen
Martta Miettinen Taimi Heikkinen
Martta Kuosmanen

50-vuotiaita.

Tulevan marraskuun ensimmäisenä päivänä saavuttaa Kaarlo Kustaa Makkonen miehuusiän rajapyykin. Hän on tullut palvelukseemme jo v. 1912, ja paikakuntalaiset tuntevat hänet hiljaisen, tunnollisen työntekijän esikuvana.

Puolen vuosisadan ikämäärään pääsee tulevan marraskuun 15 p:nä August Vilho Lipponen. Hän on viime sotamme jälkeen ollut laivauskausina "Untamon" ajomiehenä.

Manan majoille.

Louanainena elokuun 6. päivänä sai emännöitsijä Hilja Emilia Heikkinen kutsun sen rajan laa, josta ei enää ole paluuta ajalliseen elämään. Hän oli syntynyt Riihimäellä 8. 8. 1887.

Rouva Heikkinen oli niitä maan hiljaisia, jotka eivät suurilla sanoilla tee itseään tärkeiksi tässä elämässä. Kuitenkin hänen ehtymätön ystävällisyytensä, vaatimattomuutensa ja palvelusalttiutensa todistivat tekoina paljon paremmin sen, mihin sanat tuskin olisivat kyenneetkään. Vieraskotimme, virkailijakerhomme ja johtokuntamme huvilan emännöitsijänä juuri hän oli se, joka käytännössä joutui vastaamaan vieraittemme aineellisesti hyvinvoinnista. 12 vuoden ajan hän ennätti hoitella näitä tehtäviään, mutta varmasti hänen työnsä todellinen merkitys havaitaan vasta nyt, kun tuoni on korjannut tekijän tuvilleen.

Jos suru sinua kohtaa, pysy hiljaa ja kysy, mitä se sinusta tahtoo. Ikuinen rakkaus ei lähetä sinulle mitään vain siksi, että itkisit.

E. Geibel.

Uskon, ettemme ole syntyneet ollaksemme onnellisia, vaan tehdäksemme velvollisuutemme, ja siunatkaksemme itsemme, jos tiedämme, missä velvollisuutemme on.

Friedrich Nietzsche.

Uuden luominen — siinä se jokaisen elämän kutsumuksen päämäärä, siinä harmaitten arkipäiviemme riemu.

Johannes Linnankoski.

Vanhat kuvat kertovat . . .

Yllä oleva kuva on otettu Juantehtaan konttorirakennuksen seinustalla v. 1913 tai 1914. Henkilöt vasemmalta lukien: konttoristi V. H. Sauren, mestari Rob. Rissanen, kirjanpitäjä Sv. Martinsen, kasööri Paul

Gusseff, varastokirjanpitäjä Harald Dahl ja konttoripäällikkö Ferd. Kortelainen, joka on kuvan käytettäväksemme luovuttanut.

MERKKIKILPAILU.

Koska on tarkoitus ottaa harrastuskilpailuissa käytäntöön koko yhtymälle soveltuva kangasmerkki määrätyn harrastusvaatimuksen suorittamisesta, julistetaan kilpailu ko. merkin suunnittelemiseksi seuraavin ehdoin:

- 1) Kilpailuun saavat osallistua kaikki tämän lehden lukijat.
- 2) Merkki tulee olemaan yhteinen kolmessa eri harrastuskilpailussa, nimittäin hiihdossa, kävelyssä ja uinnissa. Sen on symbolisoitava tavalla tai toisella näitä muotoja.
- 3) Merkki on suunniteltava sellaiseksi, että määrätyn vaatimuksen uusi vuosittainen suorittaminen ilmenee siitä esim. värein, kuvioin, tupsuin jne. Jos esim. hiihtosuorituksen rajana on 500 km. ja kilpailija on kolmena talvena hiihtänyt (jokaisena erikseen) 500 km. tai enemmän, on merkistä voitava todeta nämä kolme eri suoritusta. Kuitenkin jos asianomainen jossain muussa harrastuskilpailumuodossa suorittaa samana vuonna vaaditun määrän, ei tämä aiheu-

ta merkissä muutoksia. Suorituksista aiheutuneet muutokset huomioidaan viiteen vuoteen saakka.

- 4) Koska merkki on tarkoitettu kiinnitettäväksi hihaan, on sen muotonsa ja kokonsa puolesta oltava sopiva siinä kannettavaksi.
- 5) Merkin väriyhdistelmä on vapaa.
- 6) Palkinnot:
 - I palkinto 3.000:—.
 - II palkinto 2.000:—.
 - III palkinto 1.000:—.
- 7) Arvostelulautakunnan muodostaa harrastuskilpailujen sääntökomitea, johon kuuluvat seuraavat henkilöt: Raine Valleala (puh.-joht.), Tauno Juurtola, Toini Iivanainen, Aake Sepponen ja Oiva Rautjärvi.
- 8) Ehdotukset on lähetettävä nimimerkillä varustettuina Kymin Oy:n Sosiaaliosastolle, os. Kuusankoski, 30. 11. 49 mennessä. Mukaan on liitettävä nimimerkillä varustettu kirjekuori, joka sisältää kilpailuun osallistuneen oikean nimen ja osoitteen.

Toimitus: Å. LAUNIKARI (vastaava), A. YLIKANGAS (toimitussihteeri.)

Kuusankosken kirjasto

1949.

05.1 KYM QU \$

KOTI

Kymi-yhtymä :henkilökunnan julkaisu.
Lehti 1949 : 4

28620170402327